

სს „ზირათ ბანკი საქართველო“

ფინანსური ანგარიშგება

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად

2024 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისთვის

შინაარსი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა.....	3
--------------------------------------	---

ფინანსური ანგარიშგება

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება.....	5
მოგება-ზარალისა და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება.....	6
ფულადი ნაკადების ანგარიშგება.....	7
კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება.....	8

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები:

1. ზოგადი ინფორმაცია	9
2. მომზადების საფუძვლები	9
3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა.....	13
4. ძირითადი სააღრიცხვო შეფასებები და გადაწყვეტილებები	22
5. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა	23
6. კაპიტალის მართვის მიდგომა.....	40
7. ფული და ფულის ეკვივალენტები	41
8. სავალდებულო რეზერვები საქართველოს ეროვნულ ბანკში	42
9. კლიენტებზე გაცემული სესხები	42
10. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	48
11. სხვა აქტივები	49
12. აქტივების გამოყენების უფლება და საიჯარო ვალდებულებები	49
13. ძირითადი საშუალებები	50
14. არამატერიალური აქტივები	51
15. ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ	51
16. ვალდებულებები კლიენტების მიმართ	51
17. სხვა ვალდებულებები.....	52
18. სააქციო კაპიტალი	52
19. საპროცენტო შემოსავალი და ხარჯი	52
20. საკომისიო შემოსავალი, წმინდა	53
21. საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები.....	53
22. მოგების გადასახადის ხარჯი	54
23. ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან.....	55
24. პირობითი ვალდებულებები.....	56
25. საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები.....	57

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს ზირაათ ბანკი საქართველოს მფლობელებს და ხელმძღვანელობას:

მოსაზრება

ჩვენ ჩავატარეთ სს „ზირაათ ბანკი საქართველოს“ (შემდგომში „ბანკი“) ფინანსური ანგარიშგების (შემდგომში „ფინანსური ანგარიშგება“) აუდიტი, რომელიც შედგება 2024 წლის 31 დეკემბრისთვის მომზადებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან, აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის სრული შემოსავლის ანგარიშგებისგან, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისა და ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგებისგან, ასევე ფინანსურ ანგარიშგებაზე დართული შენიშვნებისგან, მათ შორის, ყველა მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, თანდართული ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს ბანკის ფინანსურ მდგომარეობას 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და ფულადი სახსრების მოძრაობას იმ საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა მოცემული თარიღით, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად („ფასს სტანდარტები“).

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს-ების) შესაბამისად. ამ სტანდარტებით განსაზღვრული ჩვენი პასუხისმგებლობები დეტალურად აღწერილია ჩვენი დასკვნის - „აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“ - ნაწილში. ჩვენ დამოუკიდებელი ვართ ბანკისგან ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს (ბესსს) პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსისა და იმ ეთიკური ნორმების შესაბამისად, რომლებიც ეხება ჩვენ მიერ ჩატარებულ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს საქართველოში; გარდა ამისა, შევასრულეთ ამ ნორმებით და ბესსს-ის ეთიკის კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად

სხვა გარემოებები

ბანკის 2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი ჩაატარა სხვა აუდიტორმა, რომელმაც 2024 წლის 15 მაისს გამოთქვა უპირობო მოსაზრება.

სხვა ინფორმაცია

სხვა ინფორმაცია, რომელზეც პასუხისმგებელია ბანკის ხელმძღვანელობა და რომელიც შეიტანება მმართველობის ანგარიშგებაში, არ გვქონდა მიღებული აუდიტორის დასკვნის თარიღისთვის. ჩვენი მოსაზრება ფინანსურ ანგარიშგებაზე არ მოიცავს ზემოხსენებულ სხვა ინფორმაციას. სავარაუდოდ, მმართველობის ანგარიშგება ჩვენთვის ხელმისაწვდომი გახდება აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ჩვენ მიერ ჩატარებულ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობა იმაში მდგომარეობს, რომ გავეცნოთ ზემოაღნიშნულ სხვა ინფორმაციასაც და განვიხილოთ, არის თუ არა ის არსებითად შეუსაბამო ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის პროცესში ჩვენს მიერ მოპოვებულ ინფორმაციასთან, ან სხვა მხრივ ხომ არ ტოვებს ისეთ შთაბეჭდილებას, რომ არსებითად მცდარია. თუ ჩვენ შესრულებულ სამუშაოზე დაყრდნობით დავასკვნით, რომ არსებითი უზუსტობა არსებობს ზემოაღნიშნულ სხვა ინფორმაციაში, გვევალება ამ ფაქტის ინფორმირება.

ხელმძღვანელობისა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირთა პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობისა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირთა პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია თანდართული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს სტანდარტების შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას ხელმძღვანელობას ევალება, შეაფასოს ბანკის ფუნქციონირებადობის უნარი და, აუცილებლობის შემთხვევაში, ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში განმარტოს საკითხები, რომლებიც დაკავშირებულია საწარმოს ფუნქციონირებადობასთან და ანგარიშგების საფუძვლად საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენებასთან, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს ბანკის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ არა აქვს სხვა რეალური არჩევანი, ასე რომ არ მოიქცეს.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია, მოვიპოვოთ დასაბუთებული რწმუნება იმის თაობაზე, მოცემული ფინანსური ანგარიშგება შეიცავს თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას და შევადგინოთ აუდიტორის დასკვნა, რომელიც მოიცავს ჩვენს მოსაზრებას. დასაბუთებული რწმუნება მაღალი დონის რწმუნებაა, მაგრამ არ არის იმის გარანტია, რომ ასს-ების შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს ნებისმიერ არსებით უზუსტობას, რომელიც არსებობს. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა იმ შემთხვევაში, თუ გონივრულ ფარგლებში, მოსალოდნელია, რომ ისინი, ცალ-ცალკე ან ერთობლივად, გავლენას მოახდენს იმ მომხმარებლების ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე, რომლებიც დაეყრდნობიან მოცემულ ფინანსურ ანგარიშგებას

ასს-ების შესაბამისად აუდიტის ჩატარება ითვალისწინებს აუდიტორის მიერ პროფესიული განსჯის გამოყენებას და პროფესიული სკეპტიციზმის შენარჩუნებას აუდიტის პროცესში. გარდა ამისა, ჩვენ:

- ▶ ვადგენთ და ვაფასებთ თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ, ფინანსური ანგარიშგების არსებითი უზუსტობის რისკებს; ვგეგმავთ და ვატარებთ ამ რისკებზე რეაგირებისთვის გამიზნულ აუდიტორულ პროცედურებს და ვკრებთ ისეთ აუდიტორულ მტკიცებულებებს, რომლებიც საკმარისი და შესაფერისი იქნება ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად. რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება თაღლითობით გამოწვეული არსებითი უზუსტობა უფრო მაღალია, ვიდრე რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება შეცდომით გამოწვეული უზუსტობა, რადგან თაღლითობა შეიძლება გულისხმობდეს ფარულ შეთანხმებას, გაყალბებას, ოპერაციების განზრახ გამოტოვებას, აუდიტორისთვის წინასწარგანზრახულად არასწორი ინფორმაციის მიწოდებას ან შიდა კონტროლის იგნორირებას.
- ▶ ჩვენ შევისწავლით აუდიტისთვის შესაფერის შიდა კონტროლის საშუალებებს, რათა დავგეგმოთ კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ ბანკის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ▶ ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკების მიზანშეწონილობას, ხელმძღვანელობის მიერ განსაზღვრული სააღრიცხვო შეფასებების დასაბუთებულობასა და შესაბამისი ახსნა-განმარტებების მართებულობას.
- ▶ დასკვნა გამოგვაქვს ხელმძღვანელობის მიერ ანგარიშგების საფუძვლად საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენების მიზანშეწონილობაზე, ხოლო მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით ვადგენთ, არსებობს თუ არა რაიმე მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც მნიშვნელოვან ექვს გამოიწვევდა ბანკის ფუნქციონირებადობის უნართან დაკავშირებით. თუ დავასკვნით, რომ არსებობს არსებითი განუსაზღვრელობა, გვევალება ჩვენს აუდიტორის დასკვნაში ყურადღების გამახვილება ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის შენიშვნებზე, ან, თუ ამგვარი განმარტებითი შენიშვნები ადეკვატური არ არის - ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებს. თუმცა, ამის შემდგომი მომავალი მოვლენების ან პირობების გავლენით შეიძლება ჯგუფი და ბანკი უკვე აღარ იყოს ფუნქციონირებადი საწარმო.

- ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას მთლიანობაში, მის სტრუქტურასა და შინაარსს, მათ შორის, ახსნა-განმარტებით შენიშვნებს და ასევე, ფინანსური ანგარიშგება უზრუნველყოფს თუ არა ფინანსური ანგარიშგების საფუძველად აღებული ოპერაციებისა და მოვლენების სამართლიან წარდგენას.

სხვა საკითხებთან ერთად, მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებს ინფორმაციას ვაწვდით აუდიტის დაგეგმილი მასშტაბისა და ვადების, ასევე აუდიტის პროცესში წამოჭრილი მნიშვნელოვანი საკითხების, მათ შორის, შიდა კონტროლის სისტემაში გამოვლენილი მნიშვნელოვანი ნაკლოვანებების შესახებ.

მოცემული აუდიტის, რომლის შედეგადაც შედგენილია წინამდებარე დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა, გარიგების პარტნიორია:

მიხეილ აბაიძე/ სერთიფიცირებული აუდიტორი / პარტნიორი

შპს „მოორ ეიზისი“

აუდიტორული კომპანიის რეგისტრაციის ნომერი: SARAS-F-320544

აუდიტორის რეგისტრაციის ნომერი: SARAS-A-865011

თარიღი: 15 მაისი 2025

თბილისი, საქართველო

	შენიშვნა	31.12.2024	31.12.2023
აქტივები			
ფული და ფულის ეკვივალენტები	7	55,343,715	44,130,913
სავალდებულო რეზერვები საქართველოს ეროვნულ ბანკში	8	30,280,892	19,775,806
კლიენტებზე გაცემული სესხები	9	161,901,212	130,994,486
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	10	-	5,389,584
სხვა აქტივები	11	1,971,954	620,768
გადავადებული საგადასახადო აქტივები	22	19,937	-
არამატერიალური აქტივები	14	1,114,718	871,005
აქტივების გამოყენების უფლება	12	540,314	668,296
ძირითადი საშუალებები	13	3,882,132	4,098,128
სულ აქტივები		255,054,874	206,548,986
ვალდებულებები და კაპიტალი			
ვალდებულებები			
ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ	15	36,834,575	23,560,520
ვალდებულებები კლიენტების მიმართ	16	134,789,935	104,189,821
საიჯარო ვალდებულება	12	509,369	624,317
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება	22	-	37,232
გაცემული გარანტიების რეზერვი		490,413	190,116
სხვა ვალდებულებები	17	871,058	1,091,811
სულ ვალდებულებები		173,495,350	129,693,817
კაპიტალი			
სააქციო კაპიტალი	18	50,000,000	50,000,000
გაუნაწილებელი მოგება		31,559,524	26,855,169
სულ კაპიტალი		81,559,524	76,855,169
სულ ვალდებულებები და კაპიტალი		255,054,874	206,548,986

ფინანსური ანგარიშგება ხელმძღვანელობის სახელით, 2025 წლის 15 მაისს დამტკიცებულია გამოსაშვებად შემდეგი პირების მიერ:

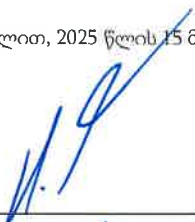
გენერალური დირექტორის მოადგილე _____ პალუქ ჯენგიზი
 მთავარი ბუღალტერი _____ მარიამ ხადური

სს „ზირაათ ბანკი საქართველო“
ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება
31 დეკემბერი 2024
ლარი

	შენიშვნა	31.12.2024	31.12.2023
აქტივები			
ფული და ფულის ეკვივალენტები	7	55,343,715	44,130,913
სავალდებულო რეზერვები საქართველოს ეროვნულ ბანკში	8	30,280,892	19,775,806
კლიენტებზე გაცემული სესხები	9	161,901,212	130,994,486
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	10	-	5,389,584
სხვა აქტივები	11	1,971,954	620,768
გადავადებული საგადასახადო აქტივები	22	19,937	-
არამატერიალური აქტივები	14	1,114,718	871,005
აქტივების გამოყენების უფლება	12	540,314	668,296
ძირითადი საშუალებები	13	3,882,132	4,098,128
სულ აქტივები		255,054,874	206,548,986
ვალდებულებები და კაპიტალი			
ვალდებულებები			
ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ	15	36,834,575	23,560,520
ვალდებულებები კლიენტების მიმართ	16	134,789,935	104,189,821
საიჯარო ვალდებულება	12	509,369	624,317
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება	22	-	37,232
გაცემული გარანტიების რეზერვი		490,413	190,116
სხვა ვალდებულებები	17	871,058	1,091,811
სულ ვალდებულებები		173,495,350	129,693,817
კაპიტალი			
სააქციო კაპიტალი	18	50,000,000	50,000,000
გაუნაწილებელი მოგება		31,559,524	26,855,169
სულ კაპიტალი		81,559,524	76,855,169
სულ ვალდებულებები და კაპიტალი		255,054,874	206,548,986

ფინანსური ანგარიშგება ხელმძღვანელობის სახელით, 2025 წლის 15 მაისს დამტკიცებულია გამოსაშვებად შემდეგი პირების მიერ:

გენერალური დირექტორის მოადგილე

ჰალუქ ჯენგიზ

მთავარი ბუღალტერი

მარიამ ხადური

	შენიშვნა	2024	2023
საპროცენტო შემოსავალი	19	18,963,229	16,514,983
საპროცენტო ხარჯი	19	(4,846,038)	(2,887,012)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი		14,117,191	13,627,971
ცვლილება კლიენტებზე გაცემული სესხის საკრედიტო ზარალის რეზერვში	9	(2,446,006)	549,798
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი სესხის გაუფასურების რეზერვის ცვლილების შემდგომ		11,671,185	14,177,769
საკომისიო შემოსავალი	20	2,049,972	1,819,280
საკომისიო ხარჯი	20	(1,703,277)	(1,627,705)
ვალუტის გაცვლით მიღებული შემოსავალი		1,765,738	1,693,787
სხვა შემოსავალი		31,884	199,023
არასაპროცენტო შემოსავალი		2,144,317	2,084,385
საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები	21	(7,839,582)	(7,325,354)
გაცემული გარანტიების		(300,296)	(149,510)
საკრედიტო ზარალის რეზერვის ცვლილება			
საქურსო სხვაობიდან მიღებული მოგება, წმინდა		17,239	2,695
მოგება დაბეგვრამდე		5,692,863	8,789,985
მოგების გადასახადის ხარჯი	22	(988,508)	(1,261,196)
მთლიანი სრული შემოსავალი		4,704,355	7,528,789

ფინანსური ანგარიშგება ხელმძღვანელობის სახელით, 2025 წლის 15 მაისს დამტკიცებულია გამოსაშვებად შემდეგი პირების მიერ:

გენერალური დირექტორის მოადგილე _____ ჰალუქ ჯენგიზი
 მთავარი ბუღალტერი _____ მარიამ ხადური

სს „ზირაათ ბანკი საქართველო“
 სრული შემოსავლის ანგარიშგება
 31 დეკემბერი 2024
 ლარი

	შენიშვნა	2024	2023
საპროცენტო შემოსავალი	19	18,963,229	16,514,983
საპროცენტო ხარჯი	19	(4,846,038)	(2,887,012)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი		14,117,191	13,627,971
ცვლილება კლიენტებზე გაცემული სესხის საკრედიტო ზარალის რეზერვში	9	(2,446,006)	549,798
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი სესხის გაუფასურების რეზერვის ცვლილების შემდგომ		11,671,185	14,177,769
საკომისიო შემოსავალი	20	2,049,972	1,819,280
საკომისიო ხარჯი	20	(1,703,277)	(1,627,705)
ვალუტის გაცვლით მიღებული შემოსავალი		1,765,738	1,693,787
სხვა შემოსავალი		31,884	199,023
არასაპროცენტო შემოსავალი		2,144,317	2,084,385
საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები	21	(7,839,582)	(7,325,354)
გაცემული გარანტიების		(300,296)	(149,510)
საკრედიტო ზარალის რეზერვის ცვლილება		17,239	2,695
საკურსო სხვაობიდან მიღებული მოგება, წმინდა		5,692,863	8,789,985
მოგება დაბეგვრამდე			
მოგების გადასახადის ხარჯი	22	(988,508)	(1,261,196)
მილიანი სრული შემოსავალი		4,704,355	7,528,789

ფინანსური ანგარიშგება ხელმძღვანელობის სახელით, 2025 წლის 15 მაისს დამტკიცებულია გამოსაშვებად შემდეგი პირების მიერ:

გენერალური დირექტორის მოადგილე

პალუქ ჯენგიზ

მთავარი ბუღალტერი

მარიამ ხადური

	შენიშვნა	2024	2023
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან			
მოგება დაბეგვრამდე		5,692,863	8,789,985
კორექტირებები:			
ცვეთისა და ამორტიზაციის ხარჯები		1,353,300	1,303,209
გაუფასურების რეზერვის წმინდა ცვლილება		2,746,303	(400,288)
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების დისკონტი		(254,458)	(513,960)
ფულადი სახსრები საოპერაციო საქმიანობიდან საბრუნავ კაპიტალში ცვლილებამდე		9,538,008	9,178,946
საპროცენტო შემოსავალი		(1,175,058)	(1,971,361)
საპროცენტო ხარჯი		3,225,381	554,240
სებ-ში სავალდებულო რეზერვის შემცირება/ (ზრდა)		(10,505,086)	1,760,847
კლიენტზე გაცემული სესხების ზრდა		(31,923,216)	(31,183,319)
სხვა აქტივების შემცირება/ (ზრდა)		(625,043)	119,398
კლიენტთა ანგარიშების (შემცირება)/ზრდა		28,446,200	(7,513,115)
სხვა ვალდებულებების ზრდა		(220,753)	(713,285)
ვალდებულებების ზრდა/(შემცირება)საკრედიტო ინსტიტუტების წინაშე		12,244,001	13,096,920
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი სახსრები		9,004,434	(16,670,729)
გადახდილი მოგების გადასახადი		(1,771,820)	(1,058,790)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი სახსრები		7,232,614	(17,729,519)
ძირითადი საშუალებებისა და არამატერიალური აქტივების შეძენა		(987,550)	(255,337)
ფასიანი საინვესტიციო ქაღალდების წმინდა ცვლილება		5,389,584	(2,889,094)
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი ნაკადები		4,402,034	(3,144,431)
ფულადი სახსრები საფინანსო საქმიანობიდან			
საიჯარო ვალდებულების ძირი თანხის გადახდა		(380,433)	(389,210)
საიჯარო ვალდებულების პროცენტის გადახდა		(41,413)	(72,419)
საფინანსო საქმიანობისთვის გამოყენებული წმინდა ფულადი ნაკადები		(421,846)	(461,629)
ფულადი სახსრების ზრდა/(შემცირება), წმინდა		11,212,802	(21,335,579)
ფული და ფულის ეკვივალენტები წლი დასაწყისში	7	44,130,913	65,466,492
ფული და ფულის ეკვივალენტები წლის ბოლოს	7	55,343,715	44,130,913

ფინანსური ანგარიშგება ხელმძღვანელობის სახელით, 2025 წლის 15 მაისს დამტკიცებულია გამოსაშვებად შემდეგი პირების მიერ:

გენერალური დირექტორის მოადგილე

ჰალუქ ჯენგიზ

მთავარი ბუღალტერი

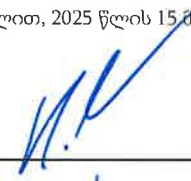
მარიამ ხადური

სს „ზირაათ ბანკი საქართველო“
 ფულადი ნაკადების ანგარიშგება
 31 დეკემბერი 2024
 ლარი

	შენიშვნა	2024	2023
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან			
მოგება დაბეგვრამდე		5,692,863	8,789,985
კორექტირებები:			
ცვეთისა და ამორტიზაციის ხარჯები		1,353,300	1,303,209
გაუფასურების რეზერვის წმინდა ცვლილება		2,746,303	(400,288)
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების დისკონტი		(254,458)	(513,960)
ფულადი სახსრები საოპერაციო საქმიანობიდან		9,538,008	9,178,946
საბრუნავ კაპიტალში ცვლილებამდე			
საპროცენტო შემოსავალი		(1,175,058)	(1,971,361)
საპროცენტო ხარჯი		3,225,381	554,240
სებ-ში სავალდებულო რეზერვის შემცირება/ (ზრდა)		(10,505,086)	1,760,847
კლიენტზე გაცემული სესხების ზრდა		(31,923,216)	(31,183,319)
სხვა აქტივების შემცირება/ (ზრდა)		(625,043)	119,398
კლიენტთა ანგარიშების (შემცირება)/ზრდა		28,446,200	(7,513,115)
სხვა ვალდებულებების ზრდა		(220,753)	(713,285)
ვალდებულებების ზრდა/(შემცირება)საკრედიტო ინსტიტუტების წინაშე		12,244,001	13,096,920
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი სახსრები		9,004,434	(16,670,729)
გადახდილი მოგების გადასახადი		(1,771,820)	(1,058,790)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი სახსრები		7,232,614	(17,729,519)
მირითადი საშუალებებისა და არამატერიალური აქტივების შეძენა		(987,550)	(255,337)
ფასიანი საინვესტიციო ქაღალდების წმინდა ცვლილება		5,389,584	(2,889,094)
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი ნაკადები		4,402,034	(3,144,431)
ფულადი სახსრები საფინანსო საქმიანობიდან			
საიჯარო ვალდებულებების ძირი თანხის გადახდა		(380,433)	(389,210)
საიჯარო ვალდებულებების პროცენტის გადახდა		(41,413)	(72,419)
საფინანსო საქმიანობისთვის გამოყენებული წმინდა ფულადი ნაკადები		(421,846)	(461,629)
ფულადი სახსრების ზრდა/(შემცირება), წმინდა		11,212,802	(21,335,579)
ფული და ფულის ეკვივალენტები წლი დასაწყისში	7	44,130,913	65,466,492
ფული და ფულის ეკვივალენტები წლის ბოლოს	7	55,343,715	44,130,913

ფინანსური ანგარიშგება ხელმძღვანელობის სახელით, 2025 წლის 15 მაისს დამტკიცებულია გამოსაშვებად შემდეგი პირების მიერ:

გენერალური დირექტორის მოადგილე

ჰალუქ ჯენგიზ

მთავარი ბუღალტერი

მარიამ ხადური

	სააქციო კაპიტალი	გაუნაწილებელი მოგება	სულ
31.12.2022	50,000,000	19,326,380	69,326,380
კაპიტალის ზრდა/(შემცირება)	-	-	-
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	-	7,528,789	7,528,789
31.12.2023	50,000,000	26,855,169	76,855,169
კაპიტალის ზრდა/(შემცირება)	-	-	-
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	-	4,704,355	4,704,355
31.12.2024	50,000,000	31,559,524	81,559,524

ფინანსური ანგარიშგება ხელმძღვანელობის სახელით, 2025 წლის 15 მაისს დამტკიცებულია გამოსაშვებად შემდეგი პირების მიერ:

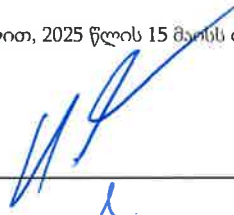
გენერალური დირექტორის მოადგილე	_____	ჰალუქ ჯენგიზი
მთავარი ბუღალტერი	_____	მარიამ ხადური

სს „ზირათ ბანკი საქართველო“
 კაპიტალის ცვლილების ანგარიშგება
 31 დეკემბერი 2024
 ლარი

	სააქციო კაპიტალი	გაუნაწილებელი მოგება	სულ
31.12.2022	50,000,000	19,326,380	69,326,380
კაპიტალის ზრდა/(შემცირება)	-	-	-
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	-	7,528,789	7,528,789
31.12.2023	50,000,000	26,855,169	76,855,169
კაპიტალის ზრდა/(შემცირება)	-	-	-
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	-	4,704,355	4,704,355
31.12.2024	50,000,000	31,559,524	81,559,524

ფინანსური ანგარიშგება ხელმძღვანელობის სახელით, 2025 წლის 15 მაისს დამტკიცებულია გამოსაშვებად შემდეგი პირების მიერ:

გენერალური დირექტორის მოადგილე

პალუქ ჯენგიზ

მთავარი ბუღალტერი

მარიამ ხადური

1. ზოგადი ინფორმაცია

„ზირაათ ბანკის“ თბილისის ფილიალი 1998 წელს დაარსდა. 2017 წელს კომპანიამ მიიღო საბანკო ლიცენზია და განაგრძო ფუნქციონირება, როგორც „ზირაათ ბანკი საქართველო“ (შემდგომში ბანკი). ბანკი არის სააქციო საზოგადოება და დაარსდა საქართველოს რეგულაციების შესაბამისად.

ბანკი იღებს დეპოზიტებს ფიზიკური და კორპორატიული კლიენტებისგან, გასცემს კრედიტებსა და გარანტიებს, ახორციელებს გადახდების განხორციელებას საქართველოსა და მის ფარგლებს გარეთ, ახორციელებს ვალუტის გაცვლას და თავის მომხმარებლებს სთავაზობს სხვა საბანკო მომსახურებას.

ბანკი რეგისტრირებულია შემდეგ მისამართზე: საქართველო, ქ. თბილისი, მთაწმინდის რაიონი, ზვიად გამსახურდიას N 100. ბანკი, რომელსაც აქვს სერვის ცენტრები თბილისში, ბათუმში, მარნეულსა და ქუთაისში, ოპერირებს საქართველოს ეროვნული ბანკის (სებ) მიერ გაცემული ზოგადი საბანკო ლიცენზიის საფუძველზე.

ბანკის აქციების 100%-იანი წილის მფლობელს 2024 და 2023 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით წამორადგენს სს „თურქეთის რესპუბლიკის ზირაათ ბანკი“. ბანკის საბოლოო ბენეფიციარია თურქეთის ქონების მართვის ფონდი, რომელიც არის თურქეთის პრეზიდენტის დაქვემდებარებაში კანონი №6741 „თურქეთის ქონების მართვის ფონდის დაფუძნების შესახებ“ შესაბამისად.

ბანკის თანამშრომელთა (სახელშეკრულებო) საშუალო წლიური რაოდენობა კატეგორიების მიხედვით წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	2024	2023
უმალესი ხელმძღვანელობა	4	4
საშუალო ხელმძღვანელობა	18	16
სხვა თანამშრომლები	37	38

ბანკს 2024 და 2023 წლებში არ ჰყოლია დროებით დასაქმებული თანამშრომლები.

2. მომზადების საფუძვლები

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების კომიტეტის (ბასკ) მიერ გამოშვებული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების, ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების (მთლიანობაში ფასს-ები) შესაბამისად.

ბანკი ფინანსურ ანგარიშგებას ამზადებს ლარში. ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ისტორიული ღირებულების საფუძველზე. ბანკის საანგარიშგებო პერიოდი მოიცავს კალენდარულ წელს 1 იანვრიდან 31 დეკემბრამდე.

ფინანსური ანგარიშგების ფასს-ის მიხედვით მომზადება ბანკის ხელმძღვანელობისგან ითხოვს გარკვეული შეფასებების გაკეთებას, რაც გავლენას იქონიებს აქტივებისა და ვალდებულებების საანგარიშო ღირებულებაზე ფინანსური ანგარიშგების შედგენის თარიღისათვის, ასევე იმოქმედებს შემოსავლისა და ხარჯების ოდენობაზე საანგარიშგებო პერიოდის განმავლობაში. ფაქტიური შედეგები შესაძლოა განსხვავდებოდეს მიმდინარე შეფასებისაგან. შეფასებები პერიოდულად გადაიხედება. კორექტირებები, რამაც სააღრიცხვო შეფასებების ცვლილებები გამოიწვია, მიეკუთვნება იმ პერიოდის ფინანსურ შედეგებს, როცა ეს ცვლილებები გატარდა. ძირითადი სააღრიცხვო შეფასებების შესახებ განმარტებები მოცემულია მე-4 შენიშვნაში.

ფინანსური ანგარიშგების მომზადების პროცესში გამოყენებული მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა მოცემულია მე-3 შენიშვნაში.

ფუნქციონირებადი საწარმო

ეს ფინანსური ანგარიშგება მომზადდა იმ ვარაუდით, რომ ბანკი ფინანსურად სტაბილურია და აგრძელებს ფუნქციონირებას უახლოეს მომავალში. მენეჯმენტს და აქციონერებს აქვთ განზრახვა, განაგრძონ ბანკის საქმიანობა საქართველოში. მენეჯმენტი მიიჩნევს, რომ ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვება ბანკისთვის შესაფერისია.

ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისთვის ფუნქციონირებადი საწარმოს პრინციპის გამოყენებისას, მენეჯმენტმა გაითვალისწინა ბანკის ბიზნეს საქმიანობა, მიზნები და სტრატეგია, მისი მიზნების მიღწევის ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები, ასევე მისი შესრულება.

სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული ბანკი, სს „ზირაათ ბანკი“ (თურქეთი), წარმოადგენს ბანკის 100%-იან აქციონერს. 2024 და 2023 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკს მნიშვნელოვანი ტრანზაქციები აქვს აქციონერებთან, მათ შორის ბანკში განთავსებული დეპოზიტები.

2. მომზადების საფუძვლები (გაგრძელება)

მენეჯმენტი ადასტურებს, რომ მათ აქვთ გონივრული მოლოდინი, რომ ბანკს, მთლიანობაში, ექნება საკმარისი რესურსები, რათა გააგრძელოს ფუნქციონირება ფინანსური ანგარიშგების გამოქვეყნებისთვის ავტორიზაციის თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში. გარდა ამისა, მენეჯმენტს არ აქვს ინფორმაცია რაიმე მნიშვნელოვანი გაურკვევლობის შესახებ, რამაც შეიძლება მნიშვნელოვანი ეჭვი შეიტანოს ბანკის მოქმედი საწარმოს უნარზე უახლოეს მომავალში. ამრიგად, ფინანსური ანგარიშგება კვლავ მომზადდება ფუნქციონირებადი საწარმოს პრინციპით

ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში

ა) 2024 წლის 1 იანვრის შემდეგ ძალაში შესული სტანდარტები და შესწორებები:

მიმდინარე წელს ბანკმა გამოიყენა IASB-ის მიერ გამოცემული IFRS ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტებში შეტანილი რამდენიმე ცვლილება, რომლებიც სავალდებულოდ ძალაშია 2024 წლის 1 იანვრიდან ან მის შემდეგ დაწყებული სააღრიცხვო პერიოდისთვის. მათ მიღებას არ მოუხდენია რაიმე მნიშვნელოვანი გავლენა ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილ თანხებზე.

ცვლილებები ბასს 1-ში „ვალდებულებების კლასიფიკაცია “მოკლევადიანი და გრძელვადიანი“.

ბანკმა მიმდინარე წელს პირველად მიიღო 2020 წლის იანვარში გამოქვეყნებული IAS 1-ის ცვლილებები. ცვლილებები გავლენას ახდენს მხოლოდ ვალდებულებების, როგორც მიმდინარე ან არამიმდინარე ვალდებულებების, ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში წარდგენაზე და არა ნებისმიერი აქტივის, ვალდებულების, შემოსავლის ან ხარჯების აღიარების ოდენობაზე ან ვადებზე, ან ამ პუნქტების შესახებ გამჟღავნებულ ინფორმაციაზე. ცვლილებები განმარტავს, რომ ვალდებულებების, როგორც მიმდინარე ან არამიმდინარე ვალდებულებების კლასიფიკაცია ეფუძნება ანგარიშგების პერიოდის ბოლოს არსებულ უფლებებს, აზუსტებს, რომ კლასიფიკაციაზე გავლენას არ ახდენს მოლოდინები იმის შესახებ, გამოიყენებს თუ არა სუბიექტი ვალდებულების დაფარვის გადავადების უფლებას, განმარტავს, რომ უფლებები არსებობს, თუ შეთანხმებები შესრულებულია ანგარიშგების პერიოდის ბოლოს და შემოაქვს „ანგარიშსწორების“ განმარტება იმის გასაგებად, რომ ანგარიშსწორება გულისხმობს ნაღდი ფულის, სააქციო ინსტრუმენტების, სხვა აქტივების ან მომსახურების გადაცემას კონტრაგენტისთვის.

ცვლილებებს გავლენა არ მოუხდენია ბანკის ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაზე, რომელიც წარმოდგენილია ლიკვიდურობის მიხედვით.

ცვლილებები IAS 1-ში - ხელშეკრულებებით გათვალისწინებული გრძელვადიანი ვალდებულებები

ბანკმა მიმდინარე წელს პირველად მიიღო 2022 წლის ნოემბერში გამოქვეყნებული IAS 1-ის ცვლილებები. ცვლილებები განსაზღვრავს, რომ მხოლოდ ის შეთანხმებები, რომელთა დაცვა სუბიექტს ევალება საანგარიშგებო პერიოდის დასრულებამდე ან მის დასრულებამდე, გავლენას ახდენს სუბიექტის უფლებაზე, გადადოს ვალდებულების დაფარვა საანგარიშგებო თარიღიდან სულ მცირე თორმეტი თვით (და შესაბამისად, უნდა იქნას გათვალისწინებული ვალდებულების მიმდინარე ან არამიმდინარე კლასიფიკაციის შეფასებისას). ასეთი შეთანხმებები გავლენას ახდენს იმაზე, არსებობს თუ არა უფლება საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს, მაშინაც კი, თუ შეთანხმების დაცვა შეფასდება მხოლოდ საანგარიშგებო თარიღის შემდეგ (მაგ., შეთანხმება, რომელიც დაფუძნებულია სუბიექტის ფინანსურ მდგომარეობაზე საანგარიშგებო თარიღის მდგომარეობით და რომლის შესაბამისობა შეფასებულია მხოლოდ საანგარიშგებო თარიღის შემდეგ).

ბასს-ის სტანდარტები ასევე განსაზღვრავს, რომ ვალდებულების დაფარვის გადადების უფლება ანგარიშგების თარიღიდან სულ მცირე თორმეტი თვით არ ირღვევა, თუ სუბიექტი ვალდებულია დაიცვას შეთანხმების პირობები მხოლოდ ანგარიშგების პერიოდის დასრულების შემდეგ. თუმცა, თუ სუბიექტის ვალდებულების დაფარვის გადადების უფლება დამოკიდებულია სუბიექტის მიერ შეთანხმებების შესრულებაზე ანგარიშგების პერიოდიდან თორმეტი თვის განმავლობაში, სუბიექტი აქვეყნებს ინფორმაციას, რომელიც ფინანსური ანგარიშგების მომხმარებლებს საშუალებას აძლევს გაიგონ რისკი, რომ ვალდებულებები დასაფარი გახდეს ანგარიშგების პერიოდიდან თორმეტი თვის განმავლობაში. ეს მოიცავს ინფორმაციას შეთანხმებების შესახებ (მათ შორის შეთანხმებების ხასიათი და როდის მოეთხოვება სუბიექტს მათი შესრულება), დაკავშირებული ვალდებულებების საბალანსო ღირებულების შესახებ და ფაქტებისა და გარემოებების შესახებ, თუ არსებობს, რომლებიც მიუთითებს, რომ სუბიექტს შეიძლება გაუჭირდეს შეთანხმებების შესრულება.

ცვლილებებს გავლენა არ მოუხდენია ბანკის ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაზე, რომელიც წარმოდგენილია ლიკვიდურობის მიხედვით.

2. მომზადების საფუძვლები (გაგრძელება)

ცვლილებები IAS 7-ში „ფულადი ნაკადების ანგარიშგება“ და IFRS 7-ში „ფინანსური ინსტრუმენტები“: გამჟღავნება სახელწოდებით „მომწოდებლის დაფინანსების შეთანხმებები“

ბანკმა მიმდინარე წელს პირველად მიიღო IAS 7-სა და IFRS 7-ში შეტანილი ცვლილებები სახელწოდებით „მომწოდებლის დაფინანსების შეთანხმებები“. ცვლილებები IAS 7-ს ამატებს გამჟღავნების მიზანს, რომლის მიხედვითაც სუბიექტი ვალდებულია გაამჟღავნოს ინფორმაცია მომწოდებლის დაფინანსების შეთანხმებების შესახებ, რაც ფინანსური ანგარიშგების მომხმარებლებს საშუალებას აძლევს შეაფასონ ამ შეთანხმებების გავლენა სუბიექტის ვალდებულებებსა და ფულად ნაკადებზე. გარდა ამისა, IFRS 7 შესწორებულია, რათა მომწოდებლის დაფინანსების შეთანხმებები დაემატოს მაგალითად სუბიექტის ლიკვიდურობის რისკის კონცენტრაციისადმი ზემოქმედების შესახებ ინფორმაციის გამჟღავნების მოთხოვნებში.

IFRS 16-ის ცვლილებები „იჯარა - იჯარის ვალდებულება გაყიდვისა და უკუიჯარაში“

ბანკმა მიმდინარე წელს პირველად მიიღო IFRS 16-ის ცვლილებები. IFRS 16-ის ცვლილებები დამატებით მოთხოვნებს უმატებს გაყიდვისა და უკუიჯარის ტრანზაქციებს, რომლებიც აკმაყოფილებენ IFRS 15-ის „მომხმარებელთან კონტრაქტებიდან მიღებული შემოსავალი“ მოთხოვნებს და აღირიცხება გაყიდვად. ცვლილებები მოითხოვს, რომ გამყიდველ-მოიჯარე განსაზღვროს „იჯარის გადახდები“ ან „გადახდული იჯარის გადახდები“ ისე, რომ გამყიდველ-მოიჯარე არ აღიაროს მოგება ან ზარალი, რომელიც დაკავშირებულია გამყიდველ-მოიჯარეს მიერ შენარჩუნებულ გამოყენების უფლებასთან, დაწყების თარიღის შემდეგ. ცვლილებები გავლენას არ ახდენს გამყიდველ-მოიჯარეს მიერ აღიარებულ მოგებაზე ან ზარალზე, რომელიც დაკავშირებულია იჯარის ნაწილობრივ ან სრულ შეწყვეტასთან. ამ ახალი მოთხოვნების გარეშე, გამყიდველ-მოიჯარე შეიძლება აღიაროს მოგება მის მიერ შენარჩუნებულ გამოყენების უფლებაზე მხოლოდ იჯარის ვალდებულების ხელახალი შეფასების გამო (მაგალითად, იჯარის მოდიფიკაციის ან იჯარის ვადის შეცვლის შემდეგ) IFRS 16-ის ზოგადი მოთხოვნების გამოყენებით. ეს განსაკუთრებით შეიძლება ყოფილიყო უკუიჯარის შემთხვევაში, რომელიც მოიცავს ცვლადი იჯარის გადახდებს, რომლებიც არ არის დამოკიდებული ინდექსზე ან განაკვეთზე.

ცვლილებების ფარგლებში, IASB-მა შეცვალა IFRS 16-ის საილუსტრაციო მაგალითი და დაამატა ახალი მაგალითი, რათა ილუსტრირებულიყო გამოყენების უფლების მქონე აქტივისა და იჯარის ვალდებულების შემდგომი შეფასება გაყიდვისა და უკუიჯარის ტრანზაქციაში ცვლადი იჯარის გადახდებით, რომლებიც არ არის დამოკიდებული ინდექსზე ან განაკვეთზე. საილუსტრაციო მაგალითები ასევე განმარტავს, რომ ვალდებულება, რომელიც წარმოიშობა გაყიდვისა და უკუიჯარის ტრანზაქციიდან და კვალიფიცირდება, როგორც გაყიდვა IFRS 15-ის გამოყენებით, არის იჯარის ვალდებულება. გამყიდველი-მოიჯარე ცვლილებებს რეტროსპექტულად იყენებს IAS 8-ის შესაბამისად გაყიდვისა და უკუიჯარის ტრანზაქციებზე, რომლებიც დადებულია თავდაპირველი გამოყენების თარიღის შემდეგ, რომელიც განისაზღვრება, როგორც წლიური ანგარიშგების პერიოდის დასაწყისი, რომელშიც სუბიექტმა პირველად გამოიყენა IFRS 16.

ა) ახალი სტანდარტები, ინტერპრეტაციები და შესწორებები, რომლებიც ჯერ არ შესულა ძალაში:

ამ ფინანსური ანგარიშგების ავტორიზაციის თარიღისთვის, ბანკს არ გამოუყენებია შემდეგი ახალი და გადამუშავებული IFRS ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტები, რომლებიც გამოქვეყნდა, მაგრამ ჯერ არ შესულა ძალაში:

ცვლილებები IAS 21-ში

IFRS 18-ის წარდგენა და განმარტებები ფინანსურ ანგარიშგებაში

IFRS 19-ის შვილობილი კომპანიები საჯარო ანგარიშვალდებულების გარეშე: განმარტებები

მენეჯმენტი არ ვარაუდობს, რომ ზემოთ ჩამოთვლილი სტანდარტების მიღებას მნიშვნელოვანი გავლენა ექნება ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებაზე მომავალ პერიოდებში, გარდა ქვემოთ მითითებული შემთხვევებისა.

2. მომზადების საფუძვლები (გაგრძელება)

ცვლილებები ბასს 21-ში „უცხოური ვალუტის კურსების ცვლილებების შედეგები“ სახელწოდებით „გაცვლითი შესაძლებლობების არარსებობა“

ცვლილებები განსაზღვრავს, თუ როგორ უნდა შეფასდეს, არის თუ არა ვალუტა გაცვლითი და როგორ უნდა განისაზღვროს გაცვლითი კურსი, როდესაც ის არ არის. ცვლილებები ითვალისწინებს, რომ ვალუტა სხვა ვალუტაში გაცვლიადია, როდესაც სუბიექტს შეუძლია სხვა ვალუტის მიღება დროის ჩარჩოში, რომელიც ითვალისწინებს ნორმალურ ადმინისტრაციულ დაყოვნებას და ბაზრის ან გაცვლითი მექანიზმის მეშვეობით, რომელშიც გაცვლითი ტრანზაქცია შექმნის აღსასრულებელ უფლებებსა და ვალდებულებებს. სუბიექტი აფასებს, შესაძლებელია თუ არა ვალუტის სხვა ვალუტაში გაცვლა შეფასების თარიღში და განსაზღვრული მიზნით. თუ სუბიექტს შეუძლია სხვა ვალუტის არაუმეტეს უმნიშვნელო რაოდენობის მიღება შეფასების თარიღში განსაზღვრული მიზნით, ვალუტა არ არის გაცვლითი სხვა ვალუტაში. ვალუტის სხვა ვალუტაში გაცვლის შეფასება დამოკიდებულია სუბიექტის შესაძლებლობაზე, მიიღოს სხვა ვალუტი და არა მის განზრახვაზე ან გადაწყვეტილებაზე ამის გაკეთების შესახებ. როდესაც ვალუტა არ არის გაცვლითი სხვა ვალუტაში შეფასების თარიღში, სუბიექტი ვალდებულია შეაფასოს სპოტ გაცვლითი კურსი ამ თარიღისთვის. სუბიექტის მიზანი სპოტ გაცვლითი კურსის შეფასებისას არის ასახოს ის კურსი, რომლითაც მოხდებოდა გაცვლითი ტრანზაქცია გაზომვის თარიღში ბაზრის მონაწილეებს შორის არსებულ ეკონომიკურ პირობებში.

ცვლილებები არ აკონკრეტებს, თუ როგორ აფასებს სუბიექტი სპოტ გაცვლით კურსს ამ მიზნის მისაღწევად. სუბიექტს შეუძლია გამოიყენოს დაკვირვებადი გაცვლითი კურსი კორექტირების ან სხვა შეფასების ტექნიკის გარეშე. დაკვირვებადი გაცვლითი კურსის მაგალითებია:

- სპოტ გაცვლითი კურსი იმ მიზნისგან განსხვავებული მიზნით, რისთვისაც სუბიექტი აფასებს გაცვლითობას
- პირველი გაცვლითი კურსი, რომლითაც სუბიექტს შეუძლია მიიღოს სხვა ვალუტა მითითებული მიზნისთვის ვალუტის გაცვლითობის აღდგენის შემდეგ (პირველი შემდგომი გაცვლითი კურსი).

სუბიექტს, რომელიც იყენებს სხვა შეფასების ტექნიკას, შეუძლია გამოიყენოს ნებისმიერი დაკვირვებადი გაცვლითი კურსი - მათ შორის ბაზრებზე გაცვლითი ტრანზაქციებიდან მიღებული კურსები ან გაცვლითი მექანიზმები, რომლებიც არ ქმნიან აღსასრულებელ უფლებებსა და ვალდებულებებს - და საჭიროების შემთხვევაში შეცვალოს ეს კურსი ზემოთ მითითებული მიზნის მისაღწევად. როდესაც სუბიექტი აფასებს სპოტ გაცვლით კურსს იმის გამო, რომ ვალუტა არ არის გაცვლითი სხვა ვალუტაში, სუბიექტი ვალდებულია გაამყდონ ინფორმაცია, რომელიც მისი ფინანსური ანგარიშგების მომხმარებლებს საშუალებას მისცემს გაიგონ, თუ როგორ მოქმედებს ან მოსალოდნელია, რომ გავლენას მოახდენს სხვა ვალუტაში არგაცვლილი ვალუტა სუბიექტის ფინანსურ მაჩვენებლებზე, ფინანსურ მდგომარეობასა და ფულად ნაკადებზე. ცვლილებებით დამატებულია ახალი დანართები, როგორც IAS 21-ის განყოფილი ნაწილი. დანართი მოიცავს ცვლილებებით შემოღებულ მოთხოვნებთან დაკავშირებული გამოყენების ინსტრუქციას. ცვლილებები ასევე დამატებულია IAS 21-თან ერთად ახალი საილუსტრაციო მაგალითებით, რომლებიც ასახავს, თუ როგორ შეიძლება გამოიყენოს სუბიექტმა ზოგიერთი მოთხოვნა ჰიპოთეტურ სიტუაციებში წარმოდგენილი შეზღუდული ფაქტების საფუძველზე.

გარდა ამისა, IASB-მ შეიტანა შესაბამისი ცვლილებები IFRS 1-ში, რათა შეესაბამებოდეს და მიუთითოს გადამუშავებულ IAS 21-ზე ურთიერთშემცვლელიობის შესაფასებლად.

ცვლილებები ძალაშია 2025 წლის 1 იანვრიდან ან მის შემდეგ დაწყებული წლიური ანგარიშგების პერიოდებისთვის, უფრო ადრეული გამოყენების დაშვებით. სუბიექტს არ აქვს უფლება გამოიყენოს ცვლილებები რეტროსპექტულად. ამის ნაცვლად, სუბიექტს მოეთხოვება გამოიყენოს ცვლილებებში შეტანილი კონკრეტული გარდამავალი დებულებები.

კომპანიის მენეჯმენტი ვარაუდობს, რომ ამ ცვლილებების გამოყენებამ შეიძლება გავლენა მოახდინოს ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებაზე მომავალ პერიოდებში.

IFRS 18-ის წარდგენა და განმარტებები ფინანსურ ანგარიშგებაში

IFRS 18 ცვლის IAS 1-ს, IAS 1-ის მოთხოვნების უმეტესობას უცვლელად გადაიტანს და ავსებს მათ ახალი მოთხოვნებით. გარდა ამისა, IAS 1-ის ზოგიერთი პუნქტი გადატანილია IAS 8-სა და IFRS 7-ში. გარდა ამისა, IASB-მ მცირე ცვლილებები შეიტანა IAS 7-სა და IAS 33-ში „მოგება ერთ აქციაზე“.

IFRS 18 წარმოგვიდგენს ახალ მოთხოვნებს:

- მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში კონკრეტული კატეგორიებისა და განსაზღვრული ქვეჯამების წარდგენა
- ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში მენეჯმენტის მიერ განსაზღვრული შესრულების საზომების (MPM) შესახებ ინფორმაციის მიწოდება
- აგრეგაციისა და დეზაგრეგაციის გაუმჯობესება.

2. მომზადების საფუძვლები (გაგრძელება)

IFRS 18-ის წარდგენა და განმარტებები ფინანსურ ანგარიშგებაში (გაგრძელება)

სუბიექტი ვალდებულია გამოიყენოს IFRS 18 2027 წლის 1 იანვრიდან ან მის შემდეგ დაწყებული წლიური ანგარიშგების პერიოდებისთვის, უფრო ადრეული გამოყენების დაშვებით. IAS 7-ისა და IAS 33-ის ცვლილებები, ასევე გადახდილი IAS 8-ისა და IFRS 7-ის ცვლილებები ძალაში შედის მაშინ, როდესაც სუბიექტი იყენებს IFRS 18-ს. IFRS 18 მოითხოვს რეტროსპექტულ გამოყენებას კონკრეტული გარდამავალი დებულებებით.

IFRS 19 შვილობილი კომპანიები საჯარო ანგარიშგაღებულების გარეშე: გამჟღავნებები

IFRS 19 უფლებას აძლევს შესაბამის შვილობილ კომპანიას, ფინანსურ ანგარიშგებაში IFRS ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტების გამოყენებისას შემცირებული გამჟღავნების მიწოდება.

შვილობილი კომპანია უფლებამოსილია მიიღოს შემცირებული გამჟღავნების პირობები, თუ მას არ აქვს საჯარო ანგარიშგაღებულება და მისი საბოლოო ან ნებისმიერი შუალედური მშობელი კომპანია ამზადებს კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებას, რომელიც ხელმისაწვდომია საჯარო გამოყენებისთვის და შეესაბამება IFRS ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტებს.

IFRS 19 არასავალდებულოა იმ შვილობილი კომპანიებისთვის, რომლებიც აკმაყოფილებენ შესაბამის მოთხოვნებს და ადგენს გამჟღავნების მოთხოვნებს იმ შვილობილი კომპანიებისთვის, რომლებიც ირჩევენ მის გამოყენებას. სუბიექტს უფლება აქვს გამოიყენოს IFRS 19 მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ანგარიშგების პერიოდის ბოლოს:

- ის არის შვილობილი კომპანია (ეს მოიცავს შუალედურ მშობელ კომპანიას)
- მას არ აქვს საჯარო ანგარიშგაღებულება და
- მისი საბოლოო ან ნებისმიერი შუალედური მშობელი კომპანია ამზადებს კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებას, რომელიც ხელმისაწვდომია საჯარო გამოყენებისთვის და შეესაბამება IFRS ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტებს.

შვილობილ კომპანიას აქვს საჯარო ანგარიშგაღებულება, თუ:

- მისი სავალო ან სააქციო ინსტრუმენტები ივაჭრება საჯარო ბაზარზე ან ის ამ ინსტრუმენტების საჯარო ბაზარზე (ადგილობრივი ან უცხოური საფონდო ბირჟა ან ბირჟის გარეთ ბაზარი, ადგილობრივი და რეგიონული ბაზრების ჩათვლით) ვაჭრობისთვის გამოშვების პროცესშია, ან
- ის ფლობს აქტივებს ფიდუციარული სტატუსით გარე პირთა ფართო ბანკისთვის, როგორც მის ერთ-ერთ ძირითად ბიზნესს (მაგალითად, ბანკები, საკრედიტო კავშირები, სადაზღვევო ორგანიზაციები, ფასიანი ქაღალდების ბროკერები/დილერები, საინვესტიციო ფონდები და საინვესტიციო ბანკები ხშირად აკმაყოფილებენ ამ მეორე კრიტერიუმს).

შესაბამის სუბიექტებს შეუძლიათ გამოიყენონ IFRS 19 თავიანთ კონსოლიდირებულ, ცალკეულ ან ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაში. შესაბამის შუალედურ მშობელ კომპანიას, რომელიც არ იყენებს IFRS 19-ს თავის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში, შეუძლია ამის გაკეთება თავის ცალკეულ ფინანსურ ანგარიშგებაში.

ახალი სტანდარტი ძალაშია 2027 წლის 1 იანვრიდან ან მის შემდეგ დაწყებული საანგარიშო პერიოდებისთვის, უფრო ადრეული გამოყენების დაშვებით. თუ სუბიექტი აირჩევს IFRS 19-ის გამოყენებას იმ საანგარიშო პერიოდისთვის, როდესაც ის პირველად იყენებს IFRS 18-ს, მას მოეთხოვება გამოიყენოს IFRS 19-ის დანართში მოცემული გამჟღავნების მოთხოვნების მოდიფიცირებული ნაკრები. თუ სუბიექტი აირჩევს IFRS 19-ის გამოყენებას წლიური საანგარიშო პერიოდისთვის, სანამ ის გამოიყენებს IAS 21-ის ცვლილებებს, მას არ მოეთხოვება გამოიყენოს IFRS 19-ში მოცემული გამჟღავნების მოთხოვნები ურთიერთშენაცვლებადობის არარსებობასთან დაკავშირებით.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა

ა) ფუნქციური და პრეზენტაციის ვალუტა

ფინანსურ ანგარიშგებაში შეტანილი პუნქტები იზომება იმ ძირითადი ეკონომიკური გარემოს ვალუტის გამოყენებით, რომელშიც ბანკი ოპერირებს („ფუნქციური ვალუტა“). ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ლარში, რომელიც წარმოადგენს ბანკის ფუნქციურ და პრეზენტაციის ვალუტას.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

ბ) ტრანზაქციები და ნაშთები

უცხოური ვალუტის ტრანზაქციები ფუნქციურ ვალუტაში გადაყვანილია ტრანზაქციების ან შეფასების თარიღების შესაბამისი გაცვლითი კურსების გამოყენებით, სადაც პუნქტები წინასწარ არის შეფასებული. ასეთი ტრანზაქციების ანგარიშსწორებით და უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების წლის ბოლოს გაცვლითი კურსებით კონვერტაციით გამოწვეული სავალუტო მოგება და ზარალი აღირიცხება ყოვლისმომცველი შემოსავლების ანგარიშგებაში.

უცხოურ ვალუტაში ისტორიული ღირებულებით შეფასებული არაფულადი მუხლები გადაიყვანება საწყისი ტრანზაქციების თარიღების გაცვლითი კურსების გამოყენებით.

ვალუტის მოგება და ზარალი, რომელიც დაკავშირებულია ფულად მუხლებთან, წარმოდგენილია ყოვლისმომცველი შემოსავლების ანგარიშგებაში „ვალუტის მოგება/(ზარალი)“, წმინდა „განყოფილებაში“.

უცხოური ვალუტის ნაშთების გადასაყვანად გამოყენებული დახურვის კურსი იყო:

	საქართველოს ეროვნული ბანკის ოფიციალური კურსი	
	დოლარი	ევრო
გაცვლითი კურსი 31.12.2024 მდგომარეობით	2.8068	2.9306
გაცვლითი კურსი 31.12.2023 მდგომარეობით	2.6894	2.9753

ფინანსური ინსტრუმენტები

ფინანსური აქტივები

ფინანსური აქტივების საწყისი შეფასება

ფინანსური აქტივები თავდაპირველად აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით პლუს ტრანზაქციის ხარჯები, რომლებიც პირდაპირ კავშირშია მათ შეძენასთან ან გამოშვებასთან და შემდგომში აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით, გაუფასურების რეზერვის გამოკლებით.

ფინანსური აქტივები - კლასიფიკაცია და შემდგომი შეფასება

ბანკი აკლასიფიცირებს თავის ყველა ფინანსურ აქტივს აქტივების მართვის ბიზნეს მოდელისა და აქტივის სახელშეკრულებო პირობების საფუძველზე, რომლებიც იზომება შემდეგი ოდენობით:

- ამორტიზებული ღირებულება;
- FVOCI;
- FVPL.

ფინანსური ინსტრუმენტების კლასიფიკაცია თავდაპირველი აღიარებისას დამოკიდებულია მათ სახელშეკრულებო პირობებსა და ინსტრუმენტების მართვის ბიზნეს მოდელზე. ბანკი თავის ყველა ფინანსურ აქტივს კლასიფიცირებს „ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივების“ კატეგორიაში.

ბანკი საკრედიტო ინსტიტუტებიდან გადასახდელ თანხებს, კლიენტებისთვის გაცემულ სესხებს და სხვა ფინანსურ აქტივებს ამორტიზებული ღირებულებით მხოლოდ იმ შემთხვევაში აფასებს, თუ დაკმაყოფილებულია შემდეგი ორივე პირობა:

- ფინანსური აქტივი ინახება ბიზნეს მოდელის ფარგლებში, რომლის მიზანია ფინანსური აქტივების შენახვა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების შესაგროვებლად;
- ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები გარკვეულ თარიღებში წარმოშობს ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და ძირითადი თანხის დაუფარავ ნაწილზე პროცენტის გადახდას (SPPI).

ბიზნეს მოდელის შეფასება

ბანკი თავის ბიზნეს მოდელს იმ დონეზე განსაზღვრავს, რომელიც საუკეთესოდ ასახავს, თუ როგორ მართავს ის ფინანსური აქტივების ჯგუფებს მისი ბიზნეს მიზნის მისაღწევად.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

ბიზნეს მოდელის შეფასება (გაგრძელება)

ბანკის ბიზნეს მოდელი არ ფასდება თითოეული ინსტრუმენტის მიხედვით, არამედ აგრეგირებული პორტფელის უფრო მაღალ დონეზე და ეფუძნება დაკვირვებად ფაქტორებს, როგორიცაა:

- როგორ ხდება ბიზნეს მოდელის მუშაობის შეფასება და ამ ბიზნეს მოდელის ფარგლებში არსებული ფინანსური აქტივების შესახებ ინფორმაციის მიწოდება სუბიექტის ძირითადი მენეჯმენტის პერსონალისთვის.
- რისკები, რომლებიც გავლენას ახდენენ ბიზნეს მოდელის (და ამ ბიზნეს მოდელის ფარგლებში არსებული ფინანსური აქტივების) მუშაობაზე და, კერძოდ, ამ რისკების მართვის წესი.
- როგორ ანაზღაურდებიან ბიზნესის მენეჯერები (მაგალითად, ანაზღაურება დაფუძნებულია თუ არა მართული აქტივების სამართლიან ღირებულებაზე თუ შეგროვებულ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებზე);
- გაყიდვების მოსალოდნელი სიხშირე, ღირებულება და ვადები ასევე ბანკის შეფასების მნიშვნელოვანი ასპექტები.

ბიზნეს მოდელის შეფასება ეფუძნება გონივრულად მოსალოდნელ სცენარებს „ყველაზე უარესი შემთხვევის“ ან „სტრესული შემთხვევის“ სცენარების გათვალისწინების გარეშე. თუ საწყისი აღიარების შემდეგ ფულადი ნაკადები რეალიზდება ბანკის საწყისი მოლოდინებისგან განსხვავებული გზით, ბანკი არ ცვლის ამ ბიზნეს მოდელში არსებული დარჩენილი ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას, მაგრამ ითვალისწინებს ამ ინფორმაციას ახლად შექმნილი ან ახლად შეძენილი ფინანსური აქტივების შეფასებისას მომავალში.

SPPI ტესტი

კლასიფიკაციის პროცესის მეორე ეტაპზე ბანკი აფასებს ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობებს, რათა დაადგინოს, აკმაყოფილებენ თუ არა ისინი SPPI ტესტს. ამ ტესტის მიზნებისთვის „ძირითადი თანხა“ განისაზღვრება, როგორც ფინანსური აქტივის სამართლიანი ღირებულება თავდაპირველი აღიარების დროს და შეიძლება შეიცვალოს ფინანსური აქტივის ვადის განმავლობაში (მაგალითად, თუ ხდება ძირითადი თანხის დაფარვა ან პრემიის/დისკონტის ამორტიზაცია).

სესხის ხელშეკრულებაში პროცენტის ყველაზე მნიშვნელოვანი ელემენტები, როგორც წესი, არის ფულის დროითი ღირებულებისა და საკრედიტო რისკის ანაზღაურება. SPPI შეფასების განსახორციელებლად, ბანკი იყენებს შეფასებას და ითვალისწინებს შესაბამის ფაქტორებს, როგორიცაა ვალუტა, რომელშიც ფინანსური აქტივია დენომინირებული და პერიოდი, რომლისთვისაც დადგენილია საპროცენტო განაკვეთი.

ამის საპირისპიროდ, სახელშეკრულებო პირობები, რომლებიც წარმოადგენენ რისკების ან სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ცვალებადობის მინიმალურ ზემოქმედებას, რომლებიც არ არის დაკავშირებული ძირითად სასესხო ხელშეკრულებასთან, არ იწვევს სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდას დაუფარავ ნაწილზე. ასეთ შემთხვევებში, ფინანსური აქტივი უნდა შეფასდეს FVPL-ით.

ფინანსური აქტივები - რეკლასიფიკაცია

ფინანსური ინსტრუმენტების რეკლასიფიკაცია ხდება მხოლოდ მაშინ, როდესაც პორტფელის მართვის ბიზნეს მოდელი მთლიანად იცვლება. რეკლასიფიკაციას აქვს პერსპექტიული ეფექტი და ხორციელდება ბიზნეს მოდელის ცვლილების შემდეგ პირველი საანგარიშო პერიოდის დასაწყისიდან. ბანკმა არ შეცვალა თავისი ბიზნეს მოდელი მიმდინარე და შედარებითი პერიოდის განმავლობაში და არ განახორციელა რაიმე რეკლასიფიკაცია.

გაუფასურება - ECL-ის საკრედიტო ზარალის რეზერვი

ბანკი აფასებს AC და FVOCI-ით შეფასებული სავალო ინსტრუმენტების ECL-ს, ასევე სესხის ვალდებულებებიდან და ფინანსური გარანტიის კონტრაქტებიდან წარმოშობილი რისკების მომავალზე ორიენტირებულ საფუძველზე. ბანკი ECL-ს ზომავს და აღიარებს საკრედიტო ზარალის რეზერვს თითოეული ანგარიშგების თარიღის მდგომარეობით. ECL-ის გაზომვა ასახავს: (i) მიუკერძოებელ და ალბათობით შეწონილ თანხას, რომელიც განისაზღვრება შესაძლო შედეგების დიაპაზონის შეფასებით, (ii) ფულის დროითი ღირებულება და (iii) ყველა გონივრულ და დასაბუთებულ ინფორმაციას, რომელიც ხელმისაწვდომია გაუმართლებელი ხარჯებისა და ძალისხმევის გარეშე თითოეული ანგარიშგების პერიოდის ბოლოს წარსული მოვლენების, მიმდინარე პირობების და მომავალი პირობების პროგნოზების შესახებ.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

გაუფასურება - ECL-ის საკრედიტო ზარალის რეზერვი (გაგრძელება)

ყველა რისკი, რომელიც არ ექვემდებარება ინდივიდუალური გაუფასურების შეფასებას (იხილეთ შენიშვნა 4 - გაუფასურების ინდივიდუალური შეფასება), შეფასებულია კოლექტიურად. ბანკი იყენებს გაუფასურების სამეტაპიან მოდელს, რომელიც დაფუძნებულია თავდაპირველი აღიარების შემდეგ საკრედიტო ზარალის ცვლილებებზე:

ეტაპი 1: ფინანსური ინსტრუმენტი, რომელიც არ არის გაუფასურებული საკრედიტო რეიტინგით თავდაპირველი აღიარებისას, კლასიფიცირდება პირველ ეტაპზე. პირველ ეტაპზე ფინანსური აქტივების ECL იზომება სიცოცხლის ხანგრძლივობის ECL-ის იმ ნაწილის ოდენობით, რომელიც გამოწვეულია მომდევნო 12 თვის განმავლობაში ან სახელშეკრულებო ვადის გასვლამდე შესაძლო დეფოლტის შემთხვევებით, თუ ეს უფრო მოკლეა („12 თვის ECL“);

ეტაპი 2: თუ ბანკი აღმოაჩენს საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდას („SICR“) თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, აქტივი გადადის მე-2 ეტაპზე და მისი ECL იზომება ECL-ის საფუძველზე სიცოცხლის ხანგრძლივობის მიხედვით („სიცოცხლის ECL“). თუ SICR აღარ შეინიშნება, ინსტრუმენტი დაუბრუნდება პირველ ეტაპზე.

ეტაპი 3: საკრედიტო რეიტინგის მქონე აქტივები გადადის მე-3 ეტაპზე და აღირიცხება სიცოცხლის ხანგრძლივობის ECL-ის რეზერვი. ბანკის მიერ საკრედიტო ისტორიის მქონე გაუფასურებული აქტივების და ვალდებულებების შეუსრულებლობის განმარტება ეფუძნება ერთი ან მეტი ზარალის მომტანი მოვლენის წარმოშობას, რაც უფრო დეტალურად არის აღწერილი მე-5 შენიშვნაში.

უცვლელი ლიმიტის ცვლილება აღირიცხება ყოვლისმომცველი შემოსავლის ანგარიშგებაში შესაბამისი რეზერვით, რომელიც აისახება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ფინანსური აქტივის საბალანსო ღირებულების შემცირებად. ფინანსური გარანტიების შემთხვევაში, უცვლელი ლიმიტის რეზერვი აისახება ვალდებულებების და ხარჯების რეზერვებში, როგორც ვალდებულება.

ფინანსური აქტივები - აღიარების შეწყვეტა და მოდიფიკაცია

ბანკი წყვეტს ფინანსური აქტივების აღიარებას, როდესაც (ა) აქტივები გამოსყიდულია ან აქტივებიდან ფულადი ნაკადების უფლებები სხვაგვარად იწურება, ან (ბ) ბანკმა გადასცა ფინანსური აქტივებიდან ფულადი ნაკადების უფლებები ან დადო კვალიფიციური გარიგება, ამავდროულად (ი) ასევე გადასცემს აქტივების საკუთრების არსებითად ყველა რისკსა და სარგებელს, ან (იი) არც გადასცემს და არც ინარჩუნებს საკუთრების არსებითად ყველა რისკსა და სარგებელს, მაგრამ არ ინარჩუნებს კონტროლს. კონტროლი შენარჩუნებულია, თუ კონტრაგენტს არ აქვს პრაქტიკული შესაძლებლობა, გაყიდოს აქტივი მთლიანად დაუკავშირებელ მესამე მხარესთან გაყიდვაზე შეზღუდვების დაწესების გარეშე.

ბანკი ზოგჯერ ხელახლა აწარმოებს მოლაპარაკებებს ან სხვაგვარად ცვლის ფინანსური აქტივების სახელშეკრულებო პირობებს. ბანკი აფასებს, არის თუ არა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მოდიფიკაცია მნიშვნელოვანი, სხვა ფაქტორებთან ერთად, შემდეგი ფაქტორების გათვალისწინებით: საპროცენტო განაკვეთის ცვლილება საბაზრო გარემოს ცვლილებების გამო, ვალუტის დენომინაციის ცვლილება; ორი ან მეტი სესხის კონსოლიდაცია ერთ ახალ სესხად; კონტრაგენტის ცვლილება; გრაფიკის გარეშე სესხი იცვლება გრაფიკის მქონე სესხით ან პირიქით. ქვემოთ წარმოდგენილი შიდა შემუშავებული მეთოდოლოგიის საფუძველზე, არსებობს გარკვეული თვისებრივი ტრიგერები, რომლებიც იწვევს აქტივების აღიარების შეწყვეტას შემდგომი რაოდენობრივი ტესტირების გარეშე. ეს თვისებრივი კრიტერიუმები მოცემულია ქვემოთ მოცემულ სიაში:

- კონტრაქტის ვალუტის ცვლილება;
- ორი ან მეტი სესხის ერთ ახალ სესხად გაერთიანება;
- კონტრაგენტის შეცვლა;
- გრაფიკის გარეშე სესხის ჩანაცვლება გრაფიკიანი სესხით ან პირიქით;
- სახელშეკრულებო საპროცენტო განაკვეთის ცვლილება საბაზრო გარემოს ცვლილებების გამო.

ბანკი ადარებს საწყის და გადახედულ მოსალოდნელ ფულად ნაკადებს აქტივებს, რათა დაადგინოს, მნიშვნელოვნად განსხვავდება თუ არა აქტივის რისკები და სარგებელი კონტრაქტის მოდიფიკაციის შედეგად. უნდა შეფასდეს, არის თუ არა კონტრაქტის ფულადი ნაკადების ცვლილება მნიშვნელოვანი (მნიშვნელოვნება განისაზღვრება, როგორც 10%-იანი ცვლილება). თუ ტესტის შედეგი 10%-იან ზღვარს აღემატება, სესხის აღიარება უნდა გაუქმდეს, ხოლო თუ ტესტი წარმატებით დასრულდა და შედეგი 10%-ზე ნაკლები ან ტოლია, ფინანსური აქტივი შეიძლება შეფასდეს, როგორც მოდიფიცირებული.

თუ რისკები და სარგებელი არ იცვლება, მოდიფიცირებული აქტივი მნიშვნელოვნად არ განსხვავდება (10%-იანი ტესტი) თავდაპირველი აქტივისგან და მოდიფიკაცია არ იწვევს აღიარების გაუქმებას. ბანკი ხელახლა ითვლის მთლიან საბალანსო ღირებულებას მოდიფიცირებული კონტრაქტის ფულადი ნაკადების დისკონტირებით თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით ან, შესაბამის შემთხვევაში, გადახედული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით და აღიარებს მოდიფიკაციის მოგებას ან ზარალს მოგებაში ან ზარალში. ნებისმიერი გაწეული ხარჯი ან საკომისიო არეგულირებს მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივის საბალანსო ღირებულებას და ამორტიზდება მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივის დარჩენილი ვადის განმავლობაში.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

კომპენსაცია

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ურთიერთგაქვითვა და წმინდა თანხის ასახვა ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში მხოლოდ მაშინ ხდება, როდესაც არსებობს აღიარებული თანხების ურთიერთგაქვითვის იურიდიულად აღსრულებადი უფლება და არსებობს განზრახვა, რომ ისინი ან წმინდა საფუძველზე დაკმაყოფილდნენ, ან ერთდროულად მოხდეს აქტივის რეალიზაცია და ვალდებულების დაფარვა.

ფინანსური ვალდებულებები

ფინანსური ვალდებულებები კლასიფიცირდება, როგორც შემდგომში შეფასებული AC-ით. სხვა ფინანსური ვალდებულებები მოიცავს: საკრედიტო ინსტიტუტების წინაშე გადასახდელ თანხებს, კლიენტების ანგარიშებს, იჯარის ვალდებულებებს და სხვა ვალდებულებებს.

სხვა ფინანსური ვალდებულებები თავდაპირველად აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით, ინსტრუმენტის გამოშვებასთან პირდაპირ დაკავშირებული ნებისმიერი ტრანზაქციული ხარჯის გამოკლებით. ასეთი პროცენტის ვალდებულებები შემდგომში შეფასდება ამორტიზებული ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით, რაც უზრუნველყოფს, რომ დაფარვამდე პერიოდში ნებისმიერი საპროცენტო ხარჯი მუდმივი განაკვეთით იყოს ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ასახული ვალდებულების ბალანსზე. თითოეული ფინანსური ვალდებულების მიზნებისათვის, საპროცენტო ხარჯი მოიცავს საწყის ტრანზაქციულ ხარჯებს და გამოსყიდვისას გადასახდელ ნებისმიერ პროცენტს ან კუპონს, რომელიც გადასახდელია ვალდებულების დაუფარვად დაფარვის პერიოდში.

ნაღდი ფული და ნაღდი ფულის ეკვივალენტები

ნაღდი ფული და მისი ეკვივალენტები არის ერთეულები, რომლებიც ადვილად კონვერტირებადია ნაღდი ფულის ცნობილ ოდენობად და ექვემდებარება ღირებულების ცვლილების უმნიშვნელო რისკს. ნაღდი ფული და მისი ეკვივალენტები მოიცავს ხელთ არსებულ ნაღდ ფულს, საქართველოს ეროვნული ბანკის (სებ) მიერ გადასახდელ თანხებს, სავალდებულო ნაღდი ფულის ნაშთების გარდა, და ყველა ბანკთაშორის განთავსებულ თანხას და ბანკთაშორის დებიტორულ დავალიანებას სამ თვეზე ნაკლები თავდაპირველი დაფარვის ვადით. წარმოშობის მომენტისთვის სამ თვეზე მეტი ვადით შეზღუდული თანხები არ შედის ნაღდი ფულისა და მისი ეკვივალენტების სიაში.

სავალდებულო რეზერვები საქართველოს ეროვნულ ბანკში

ეროვნულ ბანკში სავალდებულო ნაღდი ფულის ნაშთები აღირიცხება AC-ით და წარმოადგენს სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტებს, რომლებიც არ არის ხელმისაწვდომი ბანკის ყოველდღიური ოპერაციების დასაფინანსებლად. შესაბამისად, ისინი არ განიხილება, როგორც ნაღდი ფულისა და ნაღდი ფულის ეკვივალენტების ნაწილი ფულადი ნაკადების ანგარიშგების მიზნებისათვის.

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

ბიზნეს მოდელისა და ფულადი ნაკადების მახასიათებლების საფუძველზე, ბანკი ვალის ფასიან ქაღალდებში ინვესტიციებს კლასიფიცირებს, როგორც AC, FVOCI ან FVTPL აღრიცხული. ვალის ფასიანი ქაღალდები AC აღირიცხება, თუ ისინი იწახება სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოსაღებად და როდესაც ეს ფულადი ნაკადები წარმოადგენს SPPI-ს, და თუ ისინი ნებაყოფლობით არ არიან კლასიფიცირებული FVTPL-ად, რათა მნიშვნელოვნად შემცირდეს სააღრიცხვო შეუსაბამობა. ბანკის მფლობელობაში არსებული ყველა საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდი იწახება განსაზღვრული პერიოდის განმავლობაში და აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით.

ფინანსური გარანტიები

ფინანსური გარანტიები მოითხოვს, ბანკმა განახორციელოს კონკრეტული გადახდები გარანტიის მფლობელისთვის იმ ზარალის ასანაზღაურებლად, რომელიც მიაღება მას იმის გამო, რომ კონკრეტულმა მოვალემ არ განახორციელა გადახდები სავალო ინსტრუმენტის თავდაპირველი ან მოდიფიცირებული პირობების შესაბამისად. ფინანსური გარანტიები თავდაპირველად აღიარებულია მათი სამართლიანი ღირებულებით, რომელიც ჩვეულებრივ დასტურდება მიღებული საკომისიო თანხებით. ეს თანხა ამორტიზდება გარანტიის პერიოდში წრფივი მეთოდით. თითოეული საანგარიშო პერიოდის ბოლოს, აღნიშნული გარანტიები ფასდება შემდეგ ორ სიდიდეს შორის უდიდესით: (i) ზარალის რეზერვის თანხა, მოსალოდნელი ზარალის მოდელის საფუძველზე განსაზღვრული გარანტირებული რისკისთვის, და (ii) არამორტიზირებული ნაშთი თავდაპირველი აღიარებისას.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

გადასახადით დაბეგვრა

მიმდინარე მოგების გადასახადი გამოიანგარიშება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად და წარმოადგენს მიმდინარე და გადავადებული საგადასახადო ხარჯების ჯამს. გადავადებული აქტივებისა და ვალდებულებების დაანგარიშება მიმდინარე სხვაობებთან მიმართებაში ხდება ვალდებულებების აღრიცხვის მეთოდით.

გადავადებული მოგების გადასახადები გათვალისწინებულია ყველა დროებით სხვაობაზე, რომელიც წარმოიშობა აქტივებისა და ვალდებულებების საგადასახადო დასაბეგრ საფუძველსა და მათ საბალანსო თანხებს შორის ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისათვის, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც გადავადებული მოგების გადასახადი წარმოიშობა გუდვილის პირველადი აღიარებიდან ან აქტივისა და ვალდებულებიდან იმ გარიგებაში, რომელიც არ არის საწარმოთა გაერთიანება და ოპერაციის თარიღისათვის გავლენას არ იქონიებს სააღრიცხვო მოგებასა თუ საგადასახადო მოგება-ზარალზე.

გადავადებული საგადასახადო აქტივი აღირიცხება მხოლოდ მაშინ, როდესაც მოსალოდნელია დასაბეგრი მოგების მიღება, საიდანაც შესაძლებელი იქნება გამოსაქვითი დროებითი სხვაობების გაქვითვა. გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები აღირიცხება საგადასახადო განაკვეთებით, რომელთა გამოყენებაც მოსალოდნელია აქტივის რეალიზაციისა და ვალდებულების დაფარვის პერიოდში იმ განაკვეთებზე დაყრდნობით, რომლებიც მოქმედებდა ან არსებობდა ამოქმედებული იყო ანგარიშგების დღეს.

საქართველოში აგრეთვე მოქმედებს სხვადასხვა საოპერაციო გადასახადი, რომლებიც გავლენას ახდენს ბანკის საქმიანობაზე. ეს გადასახადები აღირიცხულია საერთო და ადმინისტრაციულ ხარჯებში.

ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებები აღირიცხება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურების ზარალი.

მიწა არ იცვითება. ცვეთის გამოთვლა წარმოებს იმგვარად, რომ განხორციელდეს აქტივის თვითღირებულებასა და ნარჩენ ღირებულებას შორის სხვაობის ჩამოწერა, მისი სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში:

დასახელება	სასარგებლო მომსახურების ვადები
შენობები	50
კომპიუტერები და საოფისე აღჭურვილობა	4
ავეჯი	6
იჯარით აღებული ქონების კეთლმოწყობა	5
სხვა	4-5

თითოეული საანგარიშო პერიოდის ბოლოს ხდება სასარგებლო მომსახურების ვადის გადახედვა და ნებისმიერი ცვლილება აღირიცხება პერსპექტიულად. ჩამოწერის შედეგი აღიარდება მოგება - ზარალში.

არამატერიალური აქტივები

ბანკის ყველა არამატერიალურ აქტივს აქვს განსაზღვრული ექსპლუატაციის ვადა და ძირითადად მოიცავს კაპიტალიზებულ კომპიუტერულ პროგრამულ უზრუნველყოფასა და ლიცენზიებს. შეძენილი არამატერიალური აქტივები აღირიცხება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დაგროვილი ამორტიზაცია და გაუფასურების ზარალი. თითოეული საანგარიშო პერიოდის ბოლოს ხდება სასარგებლო მომსახურების ვადის გადახედვა და შეცვლა საჭიროების შემთხვევაში. არამატერიალური აქტივების სასარგებლო მომსახურების ვადა არის 10 წელი.

ვალდებულებების საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ

საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ დავალიანებები წარმოიქმნება, როცა ფული ან სხვა აქტივები გადაეცემა ბანკს სხვა ბანკების მიერ. ვალდებულება წარმოადგენს არაწარმოებულ ფინანსურ ვალდებულებას და აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით.

კლიენტის ანგარიშები

კლიენტის ანგარიშები არის ფიზიკური პირების ან კორპორატიული კლიენტების მიმართ არაწარმოებული ვალდებულებები და აღირიცხულია ამორტიზებული ღირებულებით.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

სააქციო კაპიტალი

ჩვეულებრივი აქციები გასათვალისწინებელი დივიდენდებით კლასიფიცირებულია როგორც კაპიტალი. დამატებითი ხარჯი, რომლებიც პირდაპირ უკავშირდება ახალი აქციების გამოშვებას ნაჩვენებია კაპიტალში როგორც შემოსავლიდან დაქვითვა, გადასახადის გარეშე.

დივიდენდები

დივიდენდები დაფიქსირებულია კაპიტალში იმ პერიოდში, რომელშიც ისინი გამოცხადებულია. საანგარიშგებო პერიოდის დასრულებისა და ფინანსურ ანგარიშგებებში წარმოდგენის შემდეგ გამოცხადებული ნებისმიერი დივიდენდი, წარმოდგენილია საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენების შენიშვნები.

შემოსავლისა და ხარჯის აღიარება

ბანკი გამოითვლის საპროცენტო შემოსავალს სავალო ფინანსურ აქტივებზე, რომლებიც ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით, ფინანსური აქტივების (გარდა გაუფასურებული საკრედიტო აქტივებისა) საერთო საბალანსო ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი არის განაკვეთი, რომელიც მომავალში მოსალოდნელი გადახდილი და მიღებული ფულადი სახსრების ზუსტ დისკონტირებას ახდენს ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელ ვადაზე ან, როცა შესაძლებელია, უფრო ხანმოკლე პერიოდზე, ფინანსური აქტივის ან ფინანსური ვალდებულების წმინდა საბალანსო ღირებულებამდე. გაანგარიშება ითვალისწინებს ფინანსური ინსტრუმენტის ყველა საკონტრაქტო პირობას (მაგალითად წინასწარი გადახდის შესაძლებლობას) და მოიცავს ნებისმიერ საკომისიო თანხას და დამატებით ხარჯს, რომელიც პირდაპირ განეკუთვნება ინსტრუმენტს და წარმოადგენს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს, გარდა სამომავლო საკრედიტო ზარალისა. ფინანსური აქტივისა თუ ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულება კორექტირდება თუ ბანკი გადახედავს მის მიერ დასაფარი თუ მისაღები სავარაუდო თანხების შეფასებას. კორექტირებული საბალანსო ღირებულება გამოითვლება თავდაპირველ ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთზე დაყრდნობით და ცვლილება საბალანსო ღირებულებაში აღირიცხება საპროცენტო შემოსავლად ან ხარჯად.

როდესაც ფინანსური აქტივი უფასურდება, ბანკი გამოითვლის საპროცენტო შემოსავალს ფინანსური აქტივის წმინდა ამორტიზებულ ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. თუ ფინანსური აქტივები გამოსწორდა და აღარ არის გაუფასურებული, მაშინ ბანკი უბრუნდება საპროცენტო შემოსავლის გამოთვლას ბრუტო საფუძველზე. შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული ფინანსური აქტივების შემთხვევაში, ბანკი საპროცენტო შემოსავალს გამოითვლის საკრედიტო რისკის მიხედვით დაკორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მიღებით და ამ განაკვეთის გამოყენებით აქტივის ამორტიზებულ ღირებულებაზე. საკრედიტო რისკის მიხედვით დაკორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი არის საპროცენტო განაკვეთი, რომელიც, თავდაპირველი აღიარებისას, ახდენს მოსალოდნელი სამომავლო ფულადი ნაკადების (საკრედიტო ზარალის ჩათვლით) დისკონტირებას შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული აქტივების ამორტიზებულ ღირებულებამდე.

საკომისიო შემოსავლები

ბანკი იღებს საკომისიო შემოსავლებს მომხმარებლებისთვის გაწეული სხვადასხვა სახის მომსახურების სანაცვლოდ. საკომისიო შემოსავალი შესაძლოა დაიყოს შემდეგ კატეგორიებად:

- დროთა განმავლობაში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებული საკომისიო შემოსავალი დროთა განმავლობაში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებული შემოსავალი დაირიცხება პერიოდის განმავლობაში, შესაბამისი ვალდებულებების შესრულებისთანავე.
- დროის გარკვეულ მომენტში მიღებული საკომისიო შემოსავალი ანგარიშსწორების, ფულადი გზავნილების, ქვითრების გადახდების და საკასო ოპერაციებიდან მიღებული საკომისიოს აღიარება ხდება შესაბამისი ოპერაციის დასრულებისთანავე. თითოეული ოპერაცია აღირიცხება, როგორც ცალკე შესასრულებელი სახელშეკრულებო მოვალეობა.

პირობითი აქტივები და ვალდებულებები, ანარიცხები

პირობითი ვალდებულებები არ აისახება ფინანსურ ანგარიშგებაში, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის გასვლაბანკიდან და შესაძლებელია ამ ვალდებულების საიმედოდ შეფასება.

ფინანსურ ანგარიშგებაში არ აისახება პირობითი აქტივები. მაგრამ ისეთი ფინანსური აქტივების შესახებ ინფორმაცია, რომლებთან დაკავშირებული ეკონომიკური სარგებლის შემოსვლა ბანკში მოსალოდნელია - აისახება განმარტებით შენიშვნებში. იმ შემთხვევაში, თუ ბანკს აქვს რწმუნება, რომ ეკონომიკური სარგებელი შემოვა ბანკში, მაშინ მასთან დაკავშირებული აქტივი და შემოსავალი აისახება იმ პერიოდის ფინანსურ ანგარიშგებაში, როდესაც ადგილი ჰქონდა შეფასების ცვლილებას.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

პირობითი აქტივები და ვალდებულებები, ანარიცხები (გაგრძელება)

ანარიცხი წარმოადგენს ვალდებულებას, რომელიც დაკავშირებულია რაოდენობრივ და დროით განუსაზღვრელობებთან. ბანკში ანარიცხი აღიარდება, როდესაც ბანკს აქვს მიმდინარე მოვალეობა (იურიდიული ან კონსტრუქციული), რომელიც წარმოიქმნება წარსული მოვალეობის შედეგად და სავარაუდოა, რომ მოვალეობის დასაფა- რად საჭირო იქნება ეკონომიკურ სარგებელში განივთებული რესურსების გასვლა; და შესაძლებელია მოვალეობის თანხის საიმედოდ შეფასება.

იჯარა

ბანკი როგორც მოიჯარე

იჯარის იდენტიფიკაცია

ხელშეკრულების დაწყებისას ბანკმა უნდა შეაფასოს, მთლიანად ხელშეკრულება არის თუ არა იჯარა, ან შეიცავს თუ არა იჯარას. ხელშეკრულება არის საიჯარო ხელშეკრულება, ან შეიცავს იჯარას, თუ ხელშეკრულების მეშვეობით ხდება იდენტიფიცირებული აქტივის კონტროლის უფლების გადაცემა გარკვეული პერიოდის განმავლობაში, ანაზღაურების მიღების სანაცვლოდ. იმის დასადგენად, ესა თუ ის ხელშეკრულება გადასცემს თუ არა მომხმარებელს იდენტიფიცირებული აქტივის გამოყენების კონტროლის უფლებას გარკვეული პერიოდის განმავლობაში, ბანკმა უნდა შეაფასოს, გამოყენების პერიოდის განმავლობაში მომხმარებელს გააჩნია თუ არა შემდეგი ორივე უფლება:

- ხელშეკრულებაში იდენტიფიცირებული აქტივიდან პრაქტიკულად მთლიანი სარგებლის მიღების უფლება; და
- იდენტიფიცირებული აქტივის გამოყენების წესის განსაზღვრის უფლება.

საწყისი აღიარება

იჯარის ვადის დაწყების თარიღისთვის, ბანკი აღიარებს აქტივის გამოყენების უფლებას და საიჯარო ვალდებულებას, გარდა:

- იჯარისა, რომლის საიჯარო აქტივს დაბალი ღირებულება აქვს; და
- იჯარისა, რომლის ვადა 12 თვეზე ნაკლებია.

იჯარა ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარდება როგორც:

- აქტივი, რომელიც წარმოადგენს იჯარის ვადის განმავლობაში, იჯარის ობიექტის გამოყენების უფლებას; და
- ვალდებულება საიჯარო გადასახდელების ანაზღაურებისთვის.

იჯარის ვადის დაწყების თარიღისთვის, მოიჯარემ საიჯარო ვალდებულება უნდა შეაფასოს იმ საიჯარო გადახდების დღევანდელი ღირებულების მიხედვით, რომლებიც ამ თარიღისთვის განხორციელებული არ არის. საიჯარო გადახდების დისკონტირება უნდა განხორციელდეს იჯარაში ნაგულისხმევი საპროცენტო განაკვეთით, თუ ამ განაკვეთის განსაზღვრა ადვილად არის შესაძლებელი. თუ ეს შეუძლებელია, გამოიყენება იჯარის ვადის დაწყების თარიღისთვის განსაზღვრული მოიჯარის ზღვრული სასესხო განაკვეთი. საიჯარო ვალდებულების შეფასებაში ცვლადი საიჯარო გადახდები მონაწილეობს იმ მოცულობით, რა მოცულობითაც დამოკიდებულია ინდექსზე ან განაკვეთზე. ცვლადი საიჯარო გადახდები თავდაპირველად ფასდება იჯარის ვადის დაწყების თარიღის მდგომარეობით ამ ინდექსის ან განაკვეთის გამოყენებით. სხვა ცვლადი საიჯარო გადახდები აღიარდება იმ პერიოდის ხარჯად, რომელსაც ისინი მიეკუთვნება.

იჯარის ვადის დაწყების თარიღისთვის, ბანკის ვალდებულება საიჯარო გადასახდელების ანაზღაურებისთვის უნდა მოიცავდეს:

- თანხებს, რომელთა გადახდა მოსალოდნელია ნარჩენი ღირებულების გარანტიების მიხედვით.
- შესყიდვის არჩევანის უფლების ფასს, თუ საკმარისად სარწმუნოა, რომ მოიჯარე გამოიყენებს ამ უფლებას.
- იჯარის ვადამდე შეწყვეტისთვის ჯარიმებს, თუ იჯარის ვადა ასახავს მოიჯარის მიერ იჯარის ვადამდე შეწყვეტის არჩევანის უფლების გამოყენებას.

იჯარის ვადის დაწყების თარიღისთვის ბანკმა აქტივის გამოყენების უფლება თვითღირებულებით უნდა შეაფასოს. აქტივის გამოყენების უფლების თვითღირებულება უნდა მოიცავდეს:

- საიჯარო ვალდებულების თავდაპირველ შეფასებას,
- საიჯარო გადახდებს, რომლებიც უკვე განხორციელებულია იჯარის ვადის დაწყების თარიღისთვის, ან
- ამ თარიღამდე, მიღებული წამახალისებელი საიჯარო გადახდების გამოკლებით.
- მოიჯარის მიერ გაწეულ თავდაპირველ პირდაპირ დანახარჯებს; და
- იმ დანახარჯების შეფასებას, რომლებსაც მოიჯარე გასწევს საიჯარო აქტივის დემონტაჟისა და ლიკვიდაციის დროს, იმ ადგილის აღსადგენად, სადაც განთავსებულია აქტივი, ან საიჯარო აქტივის აღსადგენად ისეთ მდგომარეობაში მოყვანის მიზნით, რაც მოითხოვება საიჯარო ხელშეკრულების პირობებით.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

იჯარა (გაგრძელება)

შემდგომი შეფასება

იჯარის ვადის დაწყების თარიღის შემდეგ საიჯარო ვალდებულება იზრდება პროცენტის ასახვით და მცირდება განხორციელებული საიჯარო გადახდებით. აქტივის გამოყენების უფლება ცვდება წრფივი მეთოდით საიჯარო ვადის დასრულებამდე ან აქტივის დარჩენილი სასარგებლო მომსახურების ვადის ბოლომდე, თუ, როგორც იშვიათად, მომსახურების ვადა უფრო მცირეა, ვიდრე იჯარის ვადა.

როდესაც ბანკი ხელახლა აფასებს იჯარის რომელიმე პირობას (მაგალითად, როდესაც იგი აფასებს იჯარის გახანგრძლივების ალბათობას ან შეწყვეტის უფლების გამოყენებას), იგი აკორექტირებს საიჯარო ვალდებულების საბალანსო ღირებულებას რათა ზუსტად ასახოს გადასინჯული პირობების შესაბამისი მომავალი გადახდები, რომელიც დადისკონტირებულია გადასინჯული დისკონტირების განაკვეთის გამოყენებით.

საიჯარო ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება ჩვეულებრივ გადასინჯება როდესაც მომავალი გადახდების ცვლადი ნაწილი დამოკიდებულია განაკვეთზე ან გადასინჯება ინდექსი, რომლის დროსაც დადისკონტირების განაკვეთი რჩება უცვლელი. ორივე შემთხვევაში აქტივის გამოყენების უფლების საბალანსო ღირებულებაც ეკვივალენტური თანხით კორექტირდება, რომელიც გაიცვითება დარჩენილი (გადასინჯული) საიჯარო ვადის მანძილზე. თუ აქტივის გამოყენების უფლების საბალანსო ღირებულება მცირდება ნულამდე, ხელახალი შეფასების თანხის დარჩენილი ნაწილი უნდა აღიარდეს მოგება/ზარალში.

როცა ბანკი ახდენს იჯარის სახელშეკრულებო პირობების მოდიფიკაციას, ამ შემთხვევაში, აღრიცხვა დამოკიდებულია მოდიფიკაციის შინაარსზე:

- იჯარის მოდიფიკაცია უნდა აისახოს, როგორც განცალკევებული იჯარა, თუ მოდიფიკაციის შედეგად იზრდება იჯარის გამოყენების სფერო და იჯარის ანაზღაურება იზრდება გაზრდილი გამოყენების სფეროს შესაფერისი ანაზღაურებით.
- იჯარის ისეთი მოდიფიკაციის შემთხვევაში, რომელიც არ აღირიცხება, როგორც განცალკევებული იჯარა, იჯარის მოდიფიკაციის ძალაში შესვლის თარიღისთვის მოიჯარე ხელახლა აფასებს საიჯარო ვალდებულებას გადასინჯული საიჯარო გადახდების დისკონტირებით გადასინჯული დისკონტირების განაკვეთის საფუძველზე.
- იჯარის ისეთი მოდიფიკაციის შემთხვევაში, რომლის შედეგად მცირდება იჯარის მოქმედების სფერო, მცირდება აქტივის გამოყენების უფლების საბალანსო ღირებულება იჯარის ნაწილობრივ ან სრულად შეწყვეტის ასახვის მიზნით, მოგება/ზარალში აღიარდება ნებისმიერი შემოსულობა ან ზარალი, რომელიც დაკავშირებულია იჯარის ნაწილობრივ ან მთლიანად შეწყვეტასთან; საიჯარო ვალდებულება შემდგომში კორექტირდება იმგვარად, რომ მისმა საბალანსო ღირებულებამ ასახოს მოდიფიცირებული საიჯარო გადასახდელები მოდიფიცირებული ვადის განმავლობაში, რომლებიც დადისკონტირებულია მოდიფიკაციის თარიღისთვის არსებული განაკვეთით. ასეთ დროს, აქტივის გამოყენების უფლებაც შესაბამისი თანხით კორექტირდება.

ბანკი არასაიჯარო კომპონენტებს არ გამოაცალკევებს საიჯარო კომპონენტებისგან და ამის ნაცვლად თითოეული საიჯარო კომპონენტი და მასთან დაკავშირებული არასაიჯარო კომპონენტი აღრიცხება, როგორც ერთი საიჯარო კომპონენტი.

იჯარის ვადის განსაზღვრა

იჯარის ვადა არის იჯარის არაგაუქმებადი პერიოდი, რომლის განმავლობაშიც მოიჯარეს აქვს საიჯარო აქტივის გამოყენების უფლება, შემდეგ პერიოდებთან ერთად: ა) პერიოდები, რომლებსაც მოიცავს იჯარის გაგრძელების არჩევანის უფლება (მათ შორის მიღებული საქმიანი პრაქტიკით გამყარებული), თუ საკმარისად სარწმუნოა, რომ მოიჯარე ამ უფლებას გამოიყენებს; და ბ) პერიოდები, რომლებსაც მოიცავს იჯარის ვადამდე შეწყვეტის არჩევანის უფლება, თუ საკმარისად სარწმუნოა, რომ მოიჯარე ამ უფლებას არ გამოიყენებს.

ხელმძღვანელობა იყენებს მსჯელობას იჯარის ვადის დადგენისას. იმის შესაფასებლად, საკმარისად სარწმუნოა თუ არა, რომ მოიჯარე გამოიყენებს იჯარის გაგრძელების უფლებას, ან არ გამოიყენებს იჯარის ვადამდე შეწყვეტის უფლებას, ბანკი განიხილავს ყველა სათანადო ფაქტს და გარემოებას, რომელიც მოიჯარეს ეკონომიკურ სტიმულს უქმნის, გამოიყენოს იჯარის გაგრძელების უფლება, ან არ გამოიყენოს იჯარის ვადამდე შეწყვეტის უფლება.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

ზღვრული სასესხო განაკვეთი

ზღვრული სასესხო განაკვეთი არის, საპროცენტო განაკვეთი, რომლის გადახდაც მსგავს ეკონომიკურ გარემოში მოუწევდა მოიჯარეს აქტივის გამოყენების უფლების ღირებულების მსგავსი ღირებულების აქტივის მოსაპოვებლად საჭირო სესხით სარგებლობისთვის, რომელსაც მსგავსი ვადა და უზრუნველყოფა ექნებოდა.

ხელმძღვანელობა იყენებს მსჯელობას ზღვრული სასესხო განაკვეთის დადგენისთვის. დაკვირვებადი მონაცემების გამოყენებით განისაზღვრება ძირითადი განაკვეთი, რომელიც კორექტირდება მოიჯარისთვის დამახასიათებელი სპეციფიკური ფაქტორებით და უზრუნველყოფის (იჯარის ობიექტის) მახასიათებლებით.

საიჯარო გადახდების განსაზღვრა

საქართველოში ხშირად იჯარის ხელშეკრულება არ მოიცავს ჩანაწერს (ან მოიცავს არასრულს ჩანაწერს) იჯარის განახლების/ გაგრძელების შესახებ. შემოთხსენებული უფლების არსებობა გამყარებულია მიღებული საქმიანი პრაქტიკის შესაბამისად. ბანკი ამგვარ მიღებულ საქმიან პრაქტიკას განიხილავს ხელშეკრულების შემადგენელ ნაწილად. ასეთი შემთხვევებისთვის, საიჯარო ვალდებულების განსაზღვრისას შეფასებული საიჯარო გადახდები არის უცვლელი მთელი საიჯარო ვადის განმავლობაში განახლებადი პერიოდის ჩათვლით.

მოკლევადიანი იჯარა და გრძელვადიანი იჯარა, რომლის საიჯარო აქტივს დაბალი ღირებულება აქვს

ბანკმა გადაწყვიტა მოკლევადიან იჯარასთან და დაბალი ღირებულების მქონე საიჯარო აქტივის იჯარასთან მიმართებაში გამოიყენოს გათავისუფლება. ამ იჯარასთან დაკავშირებული საიჯარო გადახდები აღირიცხება ხარჯის სახით იჯარის ვადის განმავლობაში, წრფივი მეთოდით.

პერსონალის ხარჯი

ხელფასები, სარგოები, ბონუსები და არაფულადი სარგებელი დაირიცხება იმ წელს, რომელ წელსაც გაწეული იქნა შესაბამისი მომსახურებები ბანკის თანამშრომლების მიერ.

საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები

საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები და ფინანსური ანგარიშგების ავტორიზაციის თარიღამდე მომხდარი მოვლენები, რომლებიც დამატებით ინფორმაციას იძლევიან ბანკის ფინანსური პოზიციის შესახებ, აისახება ფინანსური ანგარიშგებაში. საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები, რომლებიც გავლენას არ ახდენენ ბანკის ფინანსურ მდგომარეობაზე ბალანსის შედგენის თარიღისთვის, მაგრამ არსებითი მნიშვნელობისაა, აისახება ფინანსური ანგარიშგების თანდართულ შენიშვნებში.

4. ძირითადი სააღრიცხვო შეფასებები და გადაწყვეტილებები

ბანკი ახდენს გარკვეული სააღრიცხვო შეფასებებისა და გადაწყვეტილებების შემუშავებას მომავალი პერიოდებისათვის. შეფასებებისა და გადაწყვეტილებების გადახედვა ხდება მუდმივად. გამოცდილებასა და სხვა ფაქტორებზე დაყრდნობით, რომელიც ითვალისწინებს მომავალ პერიოდში მოსალოდნელ მოვლენებსაც. მომავალ პერიოდებში მიღებული გამოცდილება შესაძლოა განსხვავებული იყოს ამ შეფასებებისა და დაშვებებისაგან. ქვემოთ მოყვანილია ის შეფასებები და დაშვებები, რომლებიც მომდევნო ფინანსურ წელში აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებებში არსებითი ცვლილებების რისკის მატარებელია.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (ECL) შეფასება

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (ECL) შეფასება არის მნიშვნელოვანი შეფასება, რომელიც მოიცავს მომავალი ეკონომიკური პირობების პროგნოზირებას, რაც უფრო გრძელვადიანია პროგნოზები, უფრო მეტი მსჯელობები გამოიყენება ხელმძღვანელობის მხრიდან, რაც შესაძლოა გაურკვევლობის წყარო გახდეს. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (ECL) შეფასების მეთოდოლოგიის დეტალები წარმოდგენილია მე-5 და მე-3 შენიშვნებში.

გაუფასურების ზარალის შეფასება ფასს 9-ის შესაბამისად, ფინანსური აქტივების ყველა კატეგორიისთვის საჭიროებს განსჯის გამოყენებას, კერძოდ, სამომავლო ფულადი ნაკადების ოდენობისა და ვადების და უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებების პროგნოზირებას გაუფასურების ზარალის განსაზღვრისას და საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის შეფასებას. ეს პროგნოზები ეყრდნობა რამდენიმე ფაქტორს, რომელთა ცვლილებამ შეიძლება განაპირობოს რეზერვების სხვადასხვა დონე. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გასაანგარიშებლად ბანკი იყენებს კომპლექსურ მოდელებს, რომლებიც ეყრდნობა რამდენიმე დაშვებას ცვლადი მონაცემების არჩევასთან და მათ ურთიერთდამოკიდებულებასთან დაკავშირებით.

4. ძირითადი სააღრიცხვო შეფასებები და გადაწყვეტილებები (გაგრძელება)

ქვემოთ მოცემული კომპონენტები მნიშვნელოვან გავლენას ახდენენ საკრედიტო ზარალის რეზერვზე: საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა („SICR“), დეფოლტის განსაზღვრება, დეფოლტის ალბათობა („PD“), რისკის პოზიცია დეფოლტის შემთხვევაში („EAD“), ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში („LGD, ასევე მაკრო-ეკონომიკური სცენარების მოდელები. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელების ელემენტები, რომლებიც ეყრდნობა ბუღალტრულ გადაწყვეტილებებს და პროგნოზებს მოიცავს შემდეგს:

- ბანკის შიდა საკრედიტო რეიტინგების მოდელი, რომელიც თითოეულ დონეს ანიჭებს დეფოლტის ალბათობას.
- ბანკის კრიტერიუმები იმის შესაფასებლად, მნიშვნელოვნად ხომ არ გაზრდილა საკრედიტო რისკი და ამიტომ ფინანსური აქტივების რეზერვები ხომ არ უნდა შეფასდეს აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით და ხარისხობრივად.
- ფინანსური აქტივების სეგმენტაცია, როდესაც მათი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი კოლექტიურად ვასდება.
- მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელის შემუშავება, მათ შორის, სხვადასხვა ფორმულისა და ამოსავალი მონაცემის შერჩევა.
- კავშირის დადგენა მაკროეკონომიკურ სცენარებსა და ისეთ ეკონომიკურ მონაცემებს შორის, როგორიცაა მშპ-ს ზრდა, ინფლაციის განაკვეთი და უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებები, ასევე გავლენის განსაზღვრა დეფოლტის ალბათობაზე, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებაზე და დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგებზე.
- საპროგნოზო მაკროეკონომიკური სცენარების არჩევა და მათი ალბათობების შეწონვა, მიღებული ეკონომიკური მონაცემების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელში გამოყენების მიზნით.

ბანკი დროგამოშვებით ამოწმებს თავის სესხებს, რომ შეაფასოს მათი გაუფასურება და განსაზღვროს გაუფასურების ზარალის ოდენობა საკუთარ გამოცდილებაზე დაყრდნობით ისეთ შემთხვევებში, როდესაც მსესხებელს აქვს ფინანსური სირთულეები და მსგავს მსესხებელთან მიმართებაში ისტორიული მონაცემები რთულად მოიპოვება. ანალოგიურად, ბანკი სამომავლო ფულად ნაკადებში ცვლილებებს იმ მოპოვებად მონაცემებზე დაყრდნობით განსაზღვრავს, რომლებიც მიუთითებენ, რომ მსესხებელის გადახდის სტატუსი გაუარესდა. ხელმძღვანელობა ალბათობებს განსაზღვრავს მსესხებელთან ურთიერთობის წარსულ გამოცდილებაზე დაყრდნობით, რა დროსაც ითვალისწინებს დეფოლტის შემთხვევების მსგავსებასა და დეფოლტის შემთხვევაში მიღებულ დანაკარგებს. ბანკი თავის გამოცდილებაზე დაყრდნობით აკორექტირებს ერთგვაროვანი სესხების ჯგუფის ემპირიულ მონაცემებს, რათა ასახოს არსებული ვითარება და საპროგნოზო მაკროეკონომიკური ცვლადები.

გადასახადით დაბეგვრა

საქართველოში მოქმედი საგადასახადო კანონმდებლობა ხშირად იცვლება და სხვადასხვაგვარი ინტერპრეტაციის საშუალებას იძლევა. ხელმძღვანელობის მიერ ბანკის ოპერაციებთან და საქმიანობასთან დაკავშირებული კანონმდებლობისა და ცვლილებების ინტერპრეტაცია შეიძლება შესაბამისმა ორგანოებმა ექვექვემ დააყენონ. შემოწმებისას შეიძლება ადგილი ჰქონდეს დამატებით გადასახადებს, ჯარიმებს ან საურავებს. ფისკალური პერიოდები ექვემდებარება უფლებამოსილი ორგანოების მიერ საგადასახადო კუთხით შემოწმებას სამი წლის განმავლობაში, შემოწმების წლის ჩათვლით. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ 2024 და 2023 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით მის მიერ შესაბამისი კანონმდებლობის ინტერპრეტაცია ჯეროვანია და რომ ბანკის საგადასახადო შეფასება უცვლელი დარჩება.

5. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა

ბანკის საქმიანობისთვის გარკვეული რისკებია დამახასიათებელი და მათი მართვა ხორციელდება გამოვლენის, შეფასებისა და კონტროლის უწყვეტი პროცესით, რისკების ლიმიტებისა და კონტროლის სხვა მექანიზმების მეშვეობით. რისკის მართვას გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს ბანკის რენტაბელურობისათვის და ბანკის თითოეული თანამშრომელი პასუხისმგებელია რისკების გამოყვანებასა და აღმოჩენაზე თავისი საქმიანობის ფარგლებში. ბანკის საქმიანობისთვის დამახასიათებელი ძირითადი რისკებია საკრედიტო, ლიკვიდურობის, საბაზრო, საოპერაციო რისკები და სხვა არაფინანსური რისკები. ბანკის მიერ დანერგილი რისკის მართვის სისტემა საქმიანობის თითოეული მიმართულებისთვის თითოეული ტიპის რისკის დასაშვებ დონეს აწესებს და უზრუნველყოფას მის დაცვას.

ბანკის რისკის მართვის სისტემის დანერგვასა და ზედამხედველობაზე საბოლოო პასუხისმგებლობა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს ეკისრება. სამეთვალყურეო საბჭოს დაფუძნებული აქვს კომიტეტები, რომლებსაც ევალებათ შესაბამის კონკრეტულ სფეროში ბანკის რისკის მართვის სხვადასხვა პოლიტიკის შედგენა და კონტროლი, რომლებიც აისახება პოლიტიკაში რისკის დასაშვები დონის (რდდ) შესახებ.

5. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

რისკის მართვაზე პასუხისმგებელი პირების მოვალეობაა, უზრუნველყონ, რომ ბანკი აკმაყოფილებდეს სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დამტკიცებულ პოლიტიკას რისკის დასაშვები დონის (რდდ) შესახებ. მასთან შესაბამისობის უზრუნველყოფა ხდება რისკის დასაშვები დონის მაჩვენებლების მუდმივი მეთვალყურეობითა და, გარემოებების შეცვლის შემთხვევაში, ამ პარამეტრების შეცვლის წინადადებების წამოყენებით. რისკის დასაშვები დონის შესახებ სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დამტკიცებული პოლიტიკის მონიტორინგზე საბოლოო პასუხისმგებლობა აკისრია რისკის მართვის კომიტეტს (რმკ).

პოლიტიკა რისკის დასაშვები დონის შესახებ აწესებს რისკის გამომწვევი მოვლენების დადგომისა და ლიმიტების დარღვევის ესკალაციის სცენარებს იმისათვის, რომ დროულად და ეფექტურად დაიწყოს და განახორციელოს რისკის შემცირებისკენ მიმართული წინასწარ განსაზღვრული ზომები.

ბანკის ყოველდღიურ საქმიანობაში ეფექტურად ჩართვის მიზნით, რისკის დასაშვები დონის შესახებ პოლიტიკის პარამეტრები უფრო დაწვრილებითი სახითაა წარმოდგენილი ბიზნესერთეულებისა და ოპერაციების დონეებზე. სამეთვალყურეო საბჭოს აქტიური მონაწილეობით, რისკის მართვის ფუნქციები უზრუნველყოფს სათანადო კომუნიკაციას და სიცხადეს ყველა დონეზე, რისკის ამოგანებთან მიმართებაში, რისკის პროფილის მუდმივ მონიტორინგს და მისი შესაბამისობის შემოწმებას რისკის დასაშვები დონის შესახებ პოლიტიკასთან, ასევე რისკების დროულად აღმოჩენასა და მათ შესამცირებლად ზომების შემუშავებას.

ბანკის რისკის მართვის პოლიტიკა შეიქმნა იმისთვის, რომ მოხდეს ბანკის წინაშე მდგარი რისკების გამოვლენა და გაანალიზება, რისკის სათანადო ლიმიტების დაწესება და კონტროლის მექანიზმების შემუშავება, და რისკებისა და მათი ლიმიტების დაცვის ზედამხედველობა. რისკის მართვის პოლიტიკა და სისტემები რეგულარულად გადაიხედება, რომ მასში აისახოს საბაზრო პირობებში და ბაზარზე შეთავაზებულ პროდუქტებსა და მომსახურებებში მომხდარი ცვლილებები. ბანკს, თავისი მართვის სტანდარტებით, პროცედურებითა და ტრენინგებით, აქვს დისციპლინირებული და კონსტრუქციული კონტროლის გარემო, რომელშიც თანამშრომლებს კარგად აქვთ გააზრებული თავიანთი როლები და მოვალეობები.

აუდიტის კომიტეტი

აუდიტის კომიტეტი ბანკის კორპორაციული მართვის სისტემის მნიშვნელოვანი რგოლია. ეს რგოლი ზედამხედველობას ახორციელებს შიდა აუდიტის დეპარტამენტის საქმიანობაზე, სათანადო რეკომენდაციებს შემუშავებს ამ სამსახურისათვის და აქციონერთა ინტერესებს იცავს ფინანსური ანგარიშგების შედგენის სამედოობის თვალსაზრისით. აუდიტის კომიტეტი პასუხს აგებს ბანკის რისკის მართვის პოლიტიკასა და პროცედურებთან შესაბამისობის ზედამხედველობაზე, ასევე რისკის მართვის სისტემის ადეკვატურობის შემოწმებაზე ბანკის წინაშე მდგარ რისკებთან მიმართებაში.

შიდა აუდიტი

ბანკში რისკების მართვის პროცესებს მეთვალყურეობს ბანკის შიდა აუდიტი, რომელიც სისტემატური და არასისტემატური შემოწმებებით ადგენს პროცედურების ადეკვატურობასა და ბანკის შესაბამისობას პროცედურებთან. შიდა აუდიტი ყველა შეფასების შედეგს განიხილავს დირექტორთა საბჭოსთან და აუდიტის კომიტეტს შედეგებსა და რეკომენდაციებს მოახსენებს.

სხვა სტრუქტურული ერთეულები

რისკების იდენტიფიკაციასა და კონტროლს ძირითადად ახორციელებს სამეთვალყურეო საბჭო, თუმცა რისკების მართვა და მონიტორინგი ასევე ხორციელდება ბანკის სხვადასხვა განყოფილებების მიერ. რისკის დასაშვები დონის ზღვარს აწესებს სამეთვალყურეო საბჭო, ხოლო მონიტორინგი ევალებათ შემდეგ კომიტეტებს და სტრუქტურულ ერთეულებს, დირექტორთა საბჭოს აქტიური მონაწილეობით:

- საკრედიტო რისკს მართავენ საკრედიტო რისკის კომიტეტები;
- ლიკვიდურობის რისკს მართავს აქტივებ-პასივების მართვის კომიტეტი (აპმკ);
- საბაზრო რისკს მართავს აქტივ-პასივების კომიტეტი;
- საოპერაციო რისკს მართავს საოპერაციო რისკის მართვის განყოფილება დირექტორთა საბჭოსთან მჭიდრო თანამშრომლობით;
- საინფორმაციო უსაფრთხოებისა და ტექნოლოგიებთან დაკავშირებულ რისკებს მართავს საინფორმაციო უსაფრთხოების განყოფილება.

5. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი

ბანკი ექვემდებარება საკრედიტო რისკს, რომელიც გულისხმობს, რომ მომხმარებელს ან კონტრაგენტს არ შეუძლია თავისი ვალდებულებების შესრულება – გადაუხდელი თანხების გადახდა. ბანკის საკრედიტო რისკი წარმოიშობა მისი საკრედიტო ოპერაციების და მხარეებთან სხვა გარიგებების შედეგად, ფინანსური აქტივების ირგვლივ. საბალანსო მუხლების საკრედიტო რისკის მაქსიმალური მოცულობა შეადგენს მათ საბალანსო ღირებულებებს.

ბალანსგარეშე ვალდებულებების მაქსიმალური მოცულობა იხილეთ შენიშვნაში 5.

საკრედიტო რისკი მოიცავს: რისკს, რომელიც წარმოიქმნება კონტრაგენტებთან გაფორმებული გარიგებიდან, კონცენტრაციის რისკს, ვალუტით გამოწვეულ საკრედიტო რისკს და ნარჩენ რისკებს.

- რისკები, რომლებიც წარმოიქმნება კონტრაგენტებთან გაფორმებული გარიგებიდან, არის ზარალის რისკი ხელშეკრულებების შეუსრულებლობასთან დაკავშირებით კონტრაგენტის საკრედიტო ხარისხის გაუარესების მიზეზით.
- კონცენტრაციის რისკი არის რისკი, რომელიც დაკავშირებულია ხარისხის გაუარესებასთან ცალკეულ მსესხებელთან ან დაკავშირებული მსესხებლების ჯგუფთან აქტიური სარისკო ოპერაციებით ან კრედიტის კონცენტრაციის მიზეზით ეკონომიკის კონკრეტულ დარგებში.
- ვალუტით გამოწვეული საკრედიტო რისკი უკავშირდება რისკებს, რომლებიც წარმოიქმნება უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული სესხებიდან ბანკის პორტფელში.
- ნარჩენ რისკი წარმოიქმნება საკრედიტო რისკის შერბილების მეთოდების შედეგად, რომელმაც შესაძლოა არ დააკმაყოფილოს მოლოდინი მიღებულ უზრუნველყოფასთან დაკავშირებით.

კრედიტის დამტკიცება

ბანკი ისწრაფვის უზრუნველყოს კრედიტის გაცემის მდგრადი პროცესი მისი გაცემის სათანადო კრიტერიუმების დადგენით და ეფექტური პროცესის შექმნით მსესხებლის რისკის პროფილის ყოვლისმომცველი შეფასებით.

კრედიტის შეფასების პროცესი განხვავდება სეგმენტების მიხედვით, რომელიც დამატებით დიფერენცირდება სხვადასხვა ტიპის პროდუქტების მიხედვით და ასახავს აღნიშნული აქტივის კლასების სხვადასხვა ბუნებას. კორპორატიულ, საშუალო და მცირე ბიზნესის და მსხვილი საცალო და მიკრო სესხების შეფასება ინდივიდუალურად ხორციელდება მსესხებლის კრედიტუნარიანობის და სესხის სტრუქტურის დეტალური ანალიზით.

საკრედიტო კომიტეტი განისაზღვრება სამეთვალყურეო საბჭოს გადაწყვეტილებით და წევრების შერჩევა ხდება შემდეგი პირებისგან: გენერალური დირექტორი, გენერალური დირექტორის მოადგილე, დირექტორი, რისკების მენეჯერი.

საკრედიტო კომიტეტი პასუხისმგებელია გადახედოს საკრედიტო განცხადებებს და დაამტკიცოს საკრედიტო პროდუქტები. საკრედიტო რისკის მენეჯერები (შესაბამისი საკრედიტო კომიტეტების წევრები) უზრუნველყოფენ მსესხებლის და შეთავაზებული საკრედიტო რისკების დეტალურ ანალიზს. იმ შემთხვევაში თუ მსესხებლის ჯამური ვალდებულება აღემატება 750,000 აშშ დოლარის ეკვივალენტს ლარში, სესხის გაცემაზე საბოლოო გადაწყვეტილებას იღებს სამეთვალყურეო საბჭო, ხოლო თუ მსესხებლის ჯამური ვალდებულება ნაკლებია 750,000 აშშ დოლარზე, აღნიშნულ სესხს ადასტურებს საკრედიტო კომიტეტი.

სეგმენტაცია

სეგმენტაციის კრიტერიუმი ეფუძნება რისკის მახასიათებლებსა და ბანკის ექსპერტულ შეფასებას არსებულ მონაცემებსა და ისტორიულ ინფორმაციაზე დაყრდნობით. ანალიზის დროს გამოყენებული ინსტრუმენტების მახასიათებლები შეიძლება დროთა განმავლობაში გადაიხედოს, რაც დამოკიდებულია ახალი ინფორმაციის გამოვლენასა და აკუმულირებული მონაცემების საკმარისობაზე.

პორტფელის სეგმენტაცია ითვალისწინებს შემდეგ ქვე-პორტფელებს:

1. სეგმენტი 1 – ქვე-პორტფელი: „იპოთეკა“;
2. სეგმენტი 2 – ქვე-პორტფელი: „სამომხმარებლო სესხი“;
3. სეგმენტი 3-4 – ქვე-პორტფელი: „კორპორატიული“ და SME (მცირე და საშუალო ზომის საწარმოები).

5. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკის მონიტორინგი

ბანკის რისკის მართვის პოლიტიკა და პროცესები მიზნად ისახავს რისკის დროულად გამოვლენას და გაანალიზებას, და აკონტროლებს წინასწარ განსაზღვრულ ლიმიტებს საიმედო და დროული მონაცემების საშუალებით. ბანკი მნიშვნელოვან რესურსებს იყენებს საკრედიტო რისკის შესახებ მკაფიო და ზუსტი ინფორმაციის მიღებისთვის, რომელსაც აწყდება ბანკი სხვადასხვა ბიზნეს სეგმენტში.

მონიტორინგის პროცესები მოიცავს ინდივიდუალურ საკრედიტო რისკებს, პორტფელის საერთო კოეფიციენტს და გარე მიმართულებებს, რამაც შესაძლოა გავლენა მოახდინოს პორტფელის რისკის პროფილზე.

არსებული მონაცემების ძველ მონაცემებთან შედარებით და პროგნოზების ანალიზით, ხელმძღვანელობა დარწმუნებულია, რომ მისი პოლიტიკის დროულად შეცვლით შესაძლებელია რისკების გამოვლენა და მათზე რეაგირება.

საკრედიტო რისკის შემცირება

კრედიტის შესახებ გადაწყვეტილებების მიღება ძირითადად მსესხებლის გადახდისუნარიანობის და კრედიტუნარიანობის საფუძველზე ხდება; დამატებით ბანკი საკრედიტო რისკის შესამცირებლად იყენებს საშუალებებს, როგორცაა უზრუნველყოფა და გარანტიები. უზრუნველყოფის მართვის სისტემა მოიცავს მყარ დამოუკიდებელ შეფასების პროცესს, რისკის ფაქტორების შემცირების სისტემას დამტკიცების პროცესში, მონიტორინგსა და გადაფასებას.

საკრედიტო რისკის რესტრუქტურისა და ინკასირება

ბანკს გააჩნია პორტფელის ზედამხედველობის კომპლექსური სისტემა გაუარესებული ან პრობლემური საკრედიტო მოცულობების დროულად დადგენის და წინასწარი გამოსწორების ზომების მიღების მიზნით. შესაბამისი რესტრუქტურისა და ინკასირების ერთეულები შექმნილია ყველა ბიზნეს სეგმენტში იმ მსესხებლების მართვის მიზნით, რომელთა კრედიტუნარიანობა გაუარესდა.

ECL-ის გაანგარიშებისთვის, რესტრუქტურისებული მსესხებლები შეიძლება წარდგენენ მე-2 ან მე-3 საფეხურზე. სესხის რესტრუქტურისაციისას, თუ ვადაგადაცილებული დღეები აჭარბებს 30 დღიან ლიმიტს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის სესხი გადადის მე-3 საფეხურზე. თუ ვადაგადაცილებული დღეები გაზრდილია რესტრუქტურისაციის შემდეგ, თუმცა არ აჭარბებს 30 დღეს, მაშინ ის გადადის მე-2 საფეხურზე და ავტომატურად ენიჭება ვადაგადაცილების კოდი, რომელიც არის +31 დღე მიმდინარე ვადაგადაცილებულ დღეებზე. თუ რესტრუქტურისებულმა მსესხებელმა შეასრულა რესტრუქტურისაციის გამოსასწორებელი პერიოდი, სულ მცირე 1 წელი, წარმატებით, იგი წარდგება როგორც პირველი საფეხურის საკრედიტო რისკის ფინანსური ინსტრუმენტი და აღარ ექნება რესტრუქტურისებულის სტატუსი.

საკრედიტო ხარისხი

ფინანსური აქტივის ტიპიდან გამომდინარე, ბანკმა შესაძლოა გამოიყენოს აქტივის საკრედიტო ხარისხის სხვადასხვა წყაროების ინფორმაცია, მათ შორის გადახდისუნარიანობის შესახებ ინფორმაცია საკრედიტო ბიუროდან და შიდა ფარგლებში შემუშავებული საკრედიტო რეიტინგები.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (ECL) შეფასება

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (ECL) არის მომავალი ფულადი დანაკლისების შესაბამისი ალბათობებით შეწონილი შეფასება. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება ეფუძნება ბანკის მიერ გამოყენებულ ოთხ ძირითად კომპონენტს: დეფოლტის ალბათობა ("PD"), რისკის პოზიცია დეფოლტის შემთხვევაში ("EAD"), ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში ("LGD"), და დისკონტირების განაკვეთი. შეფასებები ითვალისწინებს მომავალზე ორიენტირებულ ინფორმაციას, კერძოდ, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (ECL) ასახავს ალბათობით შეწონილ მთავარი მაკროეკონომიკური ცვლადების განვითარებას, რომლებიც გავლენას ახდენენ საკრედიტო რისკზე.

ყველა პოზიცია, რომელიც არ არის გაუფასურებაზე ინდივიდუალურად შეფასებული (იხილეთ გაუფასურებაზე ინდივიდუალური შეფასება), შეფასებულია ჯგუფურად.

ბანკი იყენებს სამ-საფეხურიან მიდგომას მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (ECL) შეფასებისთვის და ახდენს მსესხებლების კლასიფიკაციას სამი საფეხურის ფარგლებში: ბანკი ახდენს რისკის პოზიციების კლასიფიკაციას 1 საფეხურზე, თუ თავდაპირველი აღიარებიდან საკრედიტო ხარისხში მნიშვნელოვანი გაუარესება არ მომხდარა და ინსტრუმენტი არ იყო გაუფასურებული კრედიტის თვალსაზრისით თავდაპირველი აღიარებისას. რისკის პოზიცია კლასიფიცირდება 2 საფეხურზე იმ შემთხვევაში, თუ საკრედიტო ხარისხის მნიშვნელოვანი გაუარესება გამოვლინდა თავდაპირველი აღიარებიდან, მაგრამ ფინანსური ინსტრუმენტი არ ითვლება კრედიტის თვალსაზრისით გაუფასურებულად. რისკის პოზიციები, რომლებთან დაკავშირებით კრედიტის თვალსაზრისით გაუფასურების ინდიკატორები გამოვლინდა, კლასიფიცირებულია 3 საფეხურზე.

5. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (ECL) შეფასება (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (ECL) რეზერვის ოდენობა განსხვავდება თითოეულ საფეხურზე განაწილების მიხედვით. 1 საფეხურზე კლასიფიცირების შემთხვევაში, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (ECL) წარმოადგენს მთლიანი პერიოდის ECL-ს იმ ნაწილს, რომელიც შეიძლება მიეკუთვნოს დეფოლტის მოვლენებს ანგარიშგების თარიღიდან მომდევნო 12 თვის განმავლობაში. 2 საფეხურზე განაწილების შემთხვევაში, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (ECL) წარმოადგენს მთლიანი პერიოდის ECL-ს, ე.ი. საკრედიტო ზარალს, რომელიც შესაძლოა მიეკუთვნოს შესაძლო დეფოლტის მოვლენებს ფინანსური ინსტრუმენტის მთლიანი პერიოდის განმავლობაში. ზოგადად, მოქმედების ვადა ითვლება ფინანსური ინსტრუმენტის დაფარვის დარჩენილი სახელშეკრულებო ვადის ტოლად.

ისეთი ფაქტორები, როგორიცაა სახელშეკრულებო დაფარვის გრაფიკის არსებობა, დაფარვის ვადის გაგრძელების ოფციონები და ბანკის მიერ განხორციელებული მონიტორინგის პროცესები, გავლენას ახდენენ მოქმედების ვადის განსაზღვრაზე. 3 საფეხურზე კლასიფიცირების შემთხვევაში, დეფოლტი უკვე დამდგარია და მთლიანი პერიოდის ECL შეფასებულია მოსალოდნელი ამოღების საფუძველზე.

დეფოლტის განსაზღვრება

შეუსრულებლობის განსაზღვრება, რომელიც გამოიყენება ბანკში ფასს 9 გაუფასურების მოდელის მიზნებისთვის შესაბამება შიდა საკრედიტო რისკის მენეჯმენტისთვის გამოყენებულ განსაზღვრებას და მოიცავს ბანკის ყველა ფინანსურ ინსტრუმენტს.

მსესხებელი მიიჩნევა გადეფოლტებულად თუ ჩამოთვლილთაგან ერთი მაინც არსებობს:

- ნებისმიერი სახელშეკრულებო გადახდა არის 90 დღეზე მეტად ვადაგადაცილებული.
- რესტრუქტურისაციის გამოსწორება (Cooling) - პოზიცია 30 დღით ვადაგადაცილებულია რესტრუქტურისაციის პირველი თარიღის შემდგომ.
- როდესაც რესტრუქტურისაცია მოხდა ფინანსური ანალიზის გარეშე.
- როდესაც სებ-ის მიერ განსაზღვრული გადახდისუნარიანობის კოეფიციენტები დარღვეულია (PTI, DSCR, DEBT/EBITDA);
- SICR კრიტერიუმის ხარისხი, რომელიც გვაუწყებს ფინანსური ინსტრუმენტის გაუფასურებას;

ამასთანავე ბანკმა შესაძლოა გამოიყენოს გადახდისუნარიანობის შესახებ სხვა საექსპერტო ინდიკატორი, არსებობის შემთხვევაში.

დეფოლტის ყველა ზოგადი კრიტერიუმი გამოიყენება ყველა ფინანსური ინსტრუმენტისთვის, მიუხედავად მისი კლასიფიკაციისა პროდუქტის პორტფელის ან კლიენტის სეგმენტების მიხედვით. გადახდისუნარიანობის კრიტერიუმის შემთხვევაში კონკრეტული ინდიკატორების სია შესაძლოა განსხვავდებოდეს ერთი პორტფელის ან სეგმენტისთვის მეორესგან იმისთვის, რომ მიემართებოდეს სესხის პოზიციის კონკრეტულ მახასიათებლებს ან ხელმისაწვდომ ინფორმაციას.

აღსანიშნავია ის ფაქტი, რომ ბანკი ერთმანეთს უთანაბრებს დეფოლტისა და კრედიტ-გაუფასურების მნიშვნელობებს ისე, რომ ყველა გადეფოლტებული პოზიცია განხილულია კრედიტ-გაუფასურებულად, ხოლო კრედიტ-გაუფასურებული პოზიცია - გადეფოლტებულად.

რესტრუქტურისაციის გამოსწორება (Cooling) - ბანკი შეკრებს სრულ ინფორმაციას საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის არსებულ ყველა დარღვევის მქონე ან რესტრუქტურისებულ პოზიციაზე. თუ ფინანსური ინსტრუმენტი არის 90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილების ან რესტრუქტურისებული, და სრული ფინანსური ანალიზი არ არის ჩატარებული, ხოლო ამასთან დაკმაყოფილებულია 6 თანმიმდევრული გადახდა და შესაბამისი საკრედიტო რისკის კრიტერიუმები, ფინანსური ინსტრუმენტი გადავა მე-2 საფეხურზე; დამატებითი 6 თანმიმდევრული გადახდა უნდა დაკმაყოფილდეს, რომ მე-2 საფეხურიდან სესხი გადავიდეს პირველ საფეხურზე. სესხის რესტრუქტურისების ან 90 დღიანი ვადაგადაცილების შემდეგი ანალიზი ითვალისწინებს საანგარიშგებო პერიოდამდე 6 + 6 თვიან ვადაგადაუცილებელ პერიოდს. თუ გაუფასურებული ფინანსური ინსტრუმენტი გაივლის cooling პერიოდს წარმატებით (6+6 / მხოლოდ 6 თვე, იმ ფინანსური ინსტიტუტების შემთხვევაში, რომლებიც გადავიდნენ მე-3 საფეხურიდან მე-2 საფეხურზე), მხოლოდ მაშინ არის ნებადართული მისი პირველ საფეხურზე გადასვლა. თუ საკრედიტო ხარისხი გაუარესდება (30 დღეზე მეტი ვადაგადაცილების შემთხვევაში) colling-ის საანალიზო პერიოდში, რესტრუქტურისების გამოსწორების პერიოდის ანალიზი თავიდან დაიწყება, იმ თარიღიდან, როდესაც მოხდა დარღვევა და გაგრძელდება საანგარიშგებო პერიოდამდე.

ბანკი გამოსწორების პერიოდის ანალიზისთვის ათვლას იწყებს გაუფასურების მომენტის შესახებ სებ-ის მოთხოვნების შესაბამისად.

5. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა (“SICR”)

ყოველი ფინანსური ინსტრუმენტისთვის და ყოველი საანგარიშგებო თარიღისთვის ბანკი აფასებს, საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად გაიზარდა თუ არა საწყისი აღიარების თარიღის შემდგომ (საკრედიტო რისკის ნიშნელოვანი გაზრდის ნიშანი - “SICR”). ფინანსური ინსტრუმენტის დონეზე ამ მახასიათებლის ამოცნობისთვის ბანკი ატარებს სხვადასხვა ფაქტორის ისტორიულ ანალიზს, მათ შორის ისეთებზეც, რომელიც მხოლოდ კონკრეტული ფინანსური ინსტრუმენტისთვის და მსესხებლისთვის არის დამახასიათებელი.

საკრედიტო რისკების მნიშვნელოვანი ზრდის მახასიათებლის ამოცნობა შესაძლებელია შემდეგი შეფასების მეთოდებით:

- გადფოლტების მოსალოდნელი რისკის გაზრდა პირვანდელ შეფასებასთან მიმართებით (პირდაპირ ან გარე და შიდა რეიტინგების ცვლილებით);
- რეალური ან მოსალოდნელი მნიშვნელოვანი ცვლილება მსესხებლის საოპერაციო შედეგებში;
- ცვლილებები ბანკის საკრედიტო რისკის მენეჯმენტის მიდგომებში ფინანსურ ინსტრუმენტებთან მიმართებით
- ფაქტორები, რომლებიც მიანიშნებს, რომ ინსტრუმენტის წარმოშობის თარიღის მიხედვით ბანკი ვეღარ დაუშვებს რისკის მიმდინარე დონის არსებობას, რაც გულისხმობს იმას, რომ:
 - ტრანზაქცია საერთოდ არ შედგებოდა ან
 - ტრანზაქცია შედგებოდა, მაგრამ განსხვავებული პირობებით (გაზრდილი რისკის ასანაზღაურებლად) და/ან არასტანდარტული პროცესის დანერგვით კრედიტის მიღების პროცესში ბანკის უფრო მაღალი უფლებამოსილების მქონე თანამშრომლის ჩართვა).

ჯგუფებს შორის გადასვლის კრიტერიუმი დამოკიდებულია საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდასა და შეუსრულებლობაზე:

- თუ საანგარიშგებო თარიღისათვის მსესხებლის სესხის პოზიცია გადადის მე-2 საფეხურზე, მაშინ მთელი პოზიცია ამ მსესხებლის ან მსესხებელთა ჯგუფის მიმართ გადადის მე-2 საფეხურზე საანგარიშგებო თარიღისათვის.
- თუ საანგარიშგებო თარიღისათვის მსესხებლის სესხის პოზიცია მიიჩნევა შეუსრულებლობად, მაშინ მთელი პოზიცია ამ მსესხებლის მიმართ (ან დაკავშირებული მსესხებლების ჯგუფის მიმართ) გადადის მე-3 საფეხურზე საანგარიშგებო თარიღისათვის.

მე-2 საფეხურიდან მე-3 საფეხურზე ჯგუფებს შორის გადასვლა დამოკიდებულია ვადაგადაცილების დღეებზე, როგორც SICR-ის ნებისმიერი ინდიკატორი. ამგვარად ბანკი გულისხმობს რომ ჯგუფის შიგნით პოზიციებს შორის არის 100%-იანი კავშირი, სანამ სხვაგვარი კავშირი არ გამოვლინდება ინდივიდუალური ანალიზით. თუ იგივე მსესხებლის სხვა სესხები, ან ჯგუფი სესხებისა მიკუთვნებულია სხვა საკრედიტო რისკის კატეგორიას, უნდა განხორციელდეს სტატისტიკური ან ინდივიდუალური ანალიზი, რომელიც აჩვენებს, რომ თავდაპირველი აღიარების შემდეგ SICR-ის გამოსაწვევად აღნიშნული რისკ ფაქტორები არ არის ყოვლისმომცველი ან გასაუფასურებლად სხვა დაბალი საკრედიტო რისკის მქონე ინსტრუმენტებში.

რისკის პოზიცია დეფოლტის შემთხვევაში (EAD).

დეფოლტის რისკის პოზიციის პარამეტრი წარმოადგენს მთლიან მოსალოდნელ რისკის პოზიციას, რომელიც ექვემდებარება საკრედიტო რისკს იმ პერიოდში, რომელშიც გათვალისწინებულია დეფოლტი. დეფოლტის რისკის პოზიციის პარამეტრი გამოყენებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად არის დროზე დამოკიდებული. ბანკი საშუალებას იძლევა პარამეტრის სხვადასხვა მნიშვნელობები გამოყენებულ იქნას მომდევნო პერიოდებში რისკის პოზიციის არსებობის მანძილზე.

დეფოლტის რისკის პოზიციის პარამეტრი გამოიყენება ყველა 1-ლი და მე-2 საფეხურის ფინანსურ ინსტრუმენტებთან (მათ შორის არა გადფოლტებული შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული ფინანსური აქტივებთან), მიუხედავად პროდუქციის სპეციფიკური მახასიათებლების, მათ შორის, განსაზღვრული დაფარვის გრაფიკის არსებობისა.

მე-3 საფეხურის ინსტრუმენტების შემთხვევაში (და დეფოლტში მყოფი შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული ფინანსური აქტივების შემთხვევაში) გამოიყენება დეფოლტის რისკის პოზიციის ერთი პარამეტრი და მისი მნიშვნელობა ტოლია მიმდინარე დეფოლტის რისკის პოზიციის. მიმდინარე დეფოლტის რისკის პოზიცია წარმოადგენს იმ რაოდენობას, რომელიც დათვლილია რისკის პოზიციის ბალანსებზე დაყრდნობით საანგარიშგებო თარიღისთვის.

5. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

დეფოლტის ალბათობა (PD)

დეფოლტის ალბათობის პარამეტრი აღწერს დეფოლტის მოხდენის ალბათობას კონკრეტული დროის მონაკვეთის განმავლობაში. იგი წარმოადგენს ალბათობას, რომ მსესხებელი ვერ შეძლებს კონტრაქტით გათვალისწინებული სავალო ვალდებულებების დაკმაყოფილებას. დეფოლტის ალბათობის პარამეტრი დამოკიდებულია დროის ფაქტორზე (ე.ი. გააჩნია კონკრეტული დროის სტრუქტურა) და გამოიყენება ყველა არა-დეფოლტში მყოფ კონტრაქტებზე.

ტერმინი „დეფოლტის ალბათობა“ არ არის ერთმნიშვნელოვანი არსებული საბაზრო პრაქტიკისთვის, ამიტომ გაუგებრობის თავიდან ასაცილებლად ზემოაღნიშნულთან დაკავშირებით მოცემულია შემდეგი განმარტებები:

- MPD - დეფოლტის ზღვრული ალბათობა, ანუ იმის ალბათობა, რომ აღნიშნული კონტრაქტი გადეფოლტდება განსაზღვრული პერიოდის მანძილზე და ზუსტად იმ პერიოდში, რომლის დასაწყისშიც კონკრეტული პოზიცია არსებობდა.
- PD - დეფოლტის ზღვრული ალბათობა, ანუ იმის ალბათობა, რომ აღნიშნული კონტრაქტი გადეფოლტდება განსაზღვრული პერიოდის მანძილზე.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლისთვის გამოიყენება ორი ტიპის დეფოლტის ალბათობა: 12-თვიანი და მთლიანი პერიოდის PD. მთლიანი პერიოდის PD წარმოადგენს მოსალოდნელ დეფოლტის ალბათობას, რომელიც შესაძლოა მოხდეს ფინანსური ინსტრუმენტის არსებობის დანარჩენ ვადაში და წარმოადგენს 12-თვიანი ზღვრული PD-ების ჯამს ინსტრუმენტის მთლიანი არსებობის პერიოდში. ბანკი იყენებს სხვადასხვა სტატისტიკურ მიდგომებს, როგორცაა 12-თვიანი PD-ების ექსტრაპოლაცია მიგრაციის მატრიცების საფუძველზე, არსებობის პერიოდის PD მრუდების შემუშავება ისტორიული დეფოლტის მონაცემების საფუძველზე და გრძელვადიანი PD-ს თანდათანობითი დაახლოება გრძელვადიან დეფოლტის განაკვეთთან.

PD-ის შეფასების მიდგომა განსხვავებულია დროის სხვადასხვა მომენტისთვის და შემდგომ დაკორექტირებულია პროგნოზირებული მაკროეკონომიკური ცვლადების გავლენით. მაკროეკონომიკური ცვლადები, რომელსაც მოიცავს ეს პროგნოზები და ბანკს გამოყენებული აქვს ECL-ის შეფასების მოდელში, მოიცავს GDP-ის ზრდას, მონეტარული პოლიტიკით განსაზღვრულ საპროცენტო განაკვეთს, ნომინალურ ეფექტულ გაცვლით კურსს და ინფლაციის განაკვეთს.

ბანკი მიიჩნევს, რომ ეს პროგნოზები წარმოადგენს სანდო და ხელმისაწვდომ ინფორმაციაზე დაყრდნობით შესაძლო შედეგების საუკეთესო შეფასებას.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში შეჯამებულია 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გამოყენებულ ეკონომიკურ სცენარებში შეტანილი ძირითადი მაკროეკონომიკური ინდიკატორები 2025 და 2026 წლებისთვის საქართველოსთვის:

	2025	2026
მშპ-ის ზრდა		
საბაზისო სცენარი	4.9	5.8
ოპტიმისტური სცენარი	7.0	6.0
პესიმისტური სცენარი	2.0	3.0
ინფლაციის განაკვეთი		
საბაზისო სცენარი	2.9	3.6
ოპტიმისტური სცენარი	3.0	3.0
პესიმისტური სცენარი	8.0	5.0

ძირითადი ინდიკატორებისა და გაუფასურებისა და დანაკარგების განაკვეთების მოსალოდნელი ურთიერთკავშირი დგინდება ფინანსური აქტივების სხვადასხვა პორტფელზე, ბოლო 5 წლის ისტორიული მონაცემების ანალიზის საფუძველზე. პორტფელის დეფოლტისა და LGD მიზნებისთვის, შესაბამისად. ამ ანალიზის საფუძველზე, ბანკმა დაადგინა პორტფელის დეფოლტ კავშირი მშპ-ს ზრდასთან.

5. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

PC-ის შეფასება - კონვერსიის ალბათობის პარამეტრი აღწერს იმის ალბათობას, რომ გარანტია ან აკრედიტივი იქნება სესხად კონვერტირებული, ანუ გადეფოლტდება დროის გარკვეულ პერიოდში. PC პარამეტრი მიჩნეულია უცვლელად ან დამოკიდებულია დროის მანძილზე შეფასების საგანზე შესაძლო დაკვირვების რაოდენობაზე. PC მიდგომის შესაბამისი დაანგარიშებებისას ბანკი იყენებს ყოველწლიურ ისტორიულ მონაცემს. PC-ის შეფასება (მაგ. მუდმივი პარამეტრის დაანგარიშება) ბანკის მიერ გამარტივებულია გონივრული და გამყარებული საფუძვლებით.

იქიდან გამომდინარე, რომ გარანტიის სესხად კონვერტირების ფაქტი (ე.ი. გარანტიის ან აკრედიტივის გამოხმობა სესხად კონვერტირებისთვის) აღქმულია როგორც მოკორესპოდენტო სესხის მე-3 საფეხურზე კლასიფიკაციის მანიშნებელი, PC პარამეტრი მიყენებულია ყველა გამოუხმობელი გარანტიისა და აკრედიტივზე.

ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში (LGD)

ზარალი ვალდებულების შეუსრულებლობის (დეფოლტის) შემთხვევაში წარმოადგენს დეფოლტის შემთხვევაში ფინანსური აქტივის დაკარგვიდან რისკის პოზიციის პროცენტულ წილს.

ვალდებულების შეუსრულებლობის (დეფოლტის) შემთხვევაში ზარალის შეფასების პროცესი ეფუძნება დაშვებას, რომ დეფოლტის შემდეგ სესხი ისევ ინარჩუნებს გადეფოლტებულის სტატუსს და ექვემდებარება აღდგენის პროცესს (non-cure assumption).

ეს დაშვება დაფუძნებულია მთლიან აღდგენაზე საცალო სეგმენტის შემთხვევაში, ხოლო კორპორატიული/მცირე და საშუალო ბიზნეს სეგმენტის შემთხვევაში ეს შეიძლება იყოს დამატებით დიფერენცირებული ფულადი სახსრებად და უზრუნველყოფის აღდგენად, შესაძლებლობა იმისა რომ უზრუნველყოფის აღდგენა შევიდეს ვალდებულების შეუსრულებლობის (დეფოლტის) შემთხვევისთვის ზარალის გამოთვლის მოდელში, დამოკიდებულია ბანკის მიერ შეუშავებულ ფულის მიღების პრცედურებსა და ისტორიულ მონაცემების ხელმისაწვდომობაზე.

არაგადეფოლტებული სესხების პოზიცია

LGD პარამეტრი, რომელიც შემუშავებულია ჰომოგენური არაგადეფოლტებული რისკის პოზიცია ქვე-პორტფელებისთვის არის დროზე დამოკიდებული, ანუ ახასიათებს დროითი სტრუქტურა. ეს ბანკს LGD პარამეტრის შემუშავებაში მეტ მოქნილობას სძენს, რამეთუ პარამეტრი ზუსტად იმ დროის მონაკვეთს მიემართება, რომელშიც კონკრეტული დეფოლტი შეიძლება მოხდეს.

გადეფოლტებული სესხების პოზიცია

გადეფოლტებული რისკის პოზიციის LGD პარამეტრი არ ექვემდებარება დროით სტრუქტურას, რადგან ეს რისკის პოზიცია უკვე გადეფოლტებულია. მსგავსი მიდგომა ხასიათდება სპეციფიური აღდგენის ნორმებით. ზოგადი LGD მიდგომის მიხედვით, მაკროეკონომიკური ფაქტორები განიხილება შემდეგ ჭრილში:

- აღდგენის ნორმების დაკორექტირება
- აღდგენის ან აღდგენის ნორმების კორექტირება და უზრუნველყოფილი პორტფელის უზრუნველყოფის ღირებულება;

გაუფასურებაზე ინდივიდუალურად შეფასება

ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი ფინანსური აქტივების განსაზღვრისთვის დგინდება გონივრული ზღვარი, რომელიც თავის მხრივ ითვალისწინებს მსესხელის მთლიან პოზიციას და პორტფელის შიგნით მსესხებელთა ჯგუფებს. თუ ინსტრუმენტი კლასიფიცირებულია პირველი საფეხურის კრედიტ რისკ-კატეგორიად და მისი საბალანსო ღირებულება არი Tier 1 კაპიტალის 1%-ზე მეტი (მე-2 და მე-3 საფეხურის პოზიციებისთვის - 0.5%), ინსტრუმენტი მოიაზრება, როგორც ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი.

იმ ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი ფინანსური ინსტრუმენტების ECL, რომლებიც პირველ და მეორე საფეხურის საკრედიტო რისკ-კატეგორიებს მიეკუთვნებიან, შეფასებულია ჯგუფური შეფასების საფუძველზე.

თუ ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი ფინანსური ინსტრუმენტის ECL მე-3 საფეხურის კრედიტ რისკ-კატეგორიას მეკუთვნება, მაშინ იგივე მსესხებლის ან მსესხებელთა ჯგუფის ყველა სხვა პოზიცია შეფასებულია როგორც ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი.

5. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

საპროგნოზო ინფორმაცია

საკრედიტო რისკის შეფასებისას ბანკი ითვალისწინებს მაკროეკონომიკური ფაქტორების საპროგნოზო მაჩვენებლებს სხვადასხვა სიტუაციების ანალიზის საფუძველზე. ეს სიტუაციები მოიცავს ყველაზე მეტად მოსალოდნელ, ყველაზე მეტად მოსალოდნელზე უკეთეს და უარეს სიტუაციებს განვითარების შესაბამისი ალბათობებით.

ზემოთ აღნიშნული სიტუაციები ითვალისწინებს მაკროეკონომიკურ ფაქტორებს, რომელიც ქვეყნდება საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ. მაკროეკონომიკური საპროგნოზო ინფორმაცია ბანკის გაუფასურების საფუძვლებისთვის გამოიყენება შემდეგი მიზნებისთვის:

- 1) იმ ფინანსური ინსტრუმენტების განსაზღვრა, რომლებისთვისაც საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად გაზრდილია თავდაპირველის აღიარების შემდგომ (მოქმედებს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როცა ბანკი ახორციელებს კონკრეტული ინსტრუმენტების ან ინსტრუმენტების ჯგუფის კორექტირებას ეკონომიკაში მიმდინარე მნიშვნელოვანი ცვლილებების შესაბამისად).
- 2) მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგების განსაზღვრა ეკონომიკური გარემოს სხვადასხვა შესაძლო მდგომარეობის შეფასების გზით.

ფინანსური ინსტრუმენტის საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვნად გაზრდის შეფასებისას ბანკი ითვალისწინებს ვალდებულებების შეუსრულებლობის ალბათობას, რაც წარმოადგენს დეფოლტის მოსალოდნელ რისკს სიტუაციის სხვადასხვაგვარად განვითარების შემთხვევაში და ადარებს ამ მაჩვენებელს ფინანსური ინსტრუმენტის თავდაპირველი აღიარების დროს არსებულ შესაბამისი მაჩვენებელის სიდიდეს.

მოსალოდნელი საკრედიტო რისკის ანალიზისას ბანკი განსაზღვრავს ამ პარამეტრს ცალ-ცალკე სხვადასხვა სიტუაციაში და ღებულობს მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგების საბოლოო შეფასებას, რომელიც შემდგომ გამოიყენება დანაკარგების რეზერვის გაანგარიშების პროცესში როგორც შეწონილი ალბათობა, სადაც წონებს წარმოადგენს ინდივიდუალური სიტუაციების დადგომის ალბათობები.

5. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო ხარისხი ფინანსური აქტივების კლასების მიხედვით

ფინანსური აქტივების საკრედიტო ხარისხი იმართება ბანკის ზემოთ აღწერილი შიდა საკრედიტო რეიტინგის სისტემით. ცხრილში მოცემულია საკრედიტო ხარისხი აქტივების კლასების მიხედვით ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგების სასესიო მუხლებისთვის, ცხრილებში მოყვანილ კატეგორიებზე დაყრდნობით.

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	საფეხური	მაღალი შეფასება	სტანდარტული შეფასება	სტანდარტულზე დაბალი შეფასება	გაუფასურებული	სულ
ფული და ფულის ეკვივალენტები (გარდა ნაღდი ფულისა) სავალდებულო რეზერვები საქართველოს ეროვნულ ბანკში კლიენტებზე გაცემული სესხები		47,829,743	-	-	-	47,829,743
ბიზნეს სესხი	საფეხური 1	72,531,194	287,127	-	-	72,818,322
ბიზნეს სესხი	საფეხური 2	15,820,895	-	1,846,779	-	17,667,674
ბიზნეს სესხი	საფეხური 3	3,451,534	-	-	1,415,343	4,866,877
ბიზნეს სესხი კორპ.	საფეხური 1	-	-	-	-	-
ბიზნეს სესხი კორპ.	საფეხური 2	3,427,709	-	-	-	3,427,709
ბიზნეს სესხი კორპ.	საფეხური 3	-	-	-	-	-
საკრედიტო ხაზი	საფეხური 1	37,843,804	-	-	-	37,843,804
საკრედიტო ხაზი	საფეხური 2	8,589,236	-	-	-	8,589,236
საკრედიტო ხაზი	საფეხური 3	-	-	-	132,692	132,692
იპოთეკური სესხი	საფეხური 1	9,502,838	-	-	-	9,502,838
იპოთეკური სესხი	საფეხური 2	453,144	-	145,612	-	598,756
იპოთეკური სესხი	საფეხური 3	350,960	-	-	442,723	793,684
სამომხმარებლო სესხი	საფეხური 1	8,873,611	1,203	-	-	8,874,814
სამომხმარებლო სესხი	საფეხური 2	668,120	-	-	-	668,120
სამომხმარებლო სესხი	საფეხური 3	125,852	-	-	4,447	130,298
ფინანსური გარანტიები	საფეხური 1	56,767,028	-	-	-	56,767,028
ფინანსური გარანტიები	საფეხური 3	-	-	-	150,000	150,000
		296,516,560	288,331	1,992,391	2,145,205	300,942,487

5. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	საფეხური	მალალი შეფასება	სტანდარტული შეფასება	სტანდარტულზე დაბალი შეფასება	გაუფასურებული	სულ
ფული და ფულის ეკვივალენტები (გარდა ნაღდი ფულისა)		38,002,736	-	-	-	38,002,736
სავალდებულო რეზერვები საქართველოს ეროვნულ ბანკში		19,775,806	-	-	-	19,775,806
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები		5,389,584	-	-	-	5,389,584
კლიენტებზე გაცემული სესხები						
ბიზნეს სესხი	საფეხური 1	42,769,693	25,180,290	-	-	67,949,983
ბიზნეს სესხი	საფეხური 2	715,046	233,641	8,477,481	-	9,426,168
ბიზნეს სესხი	საფეხური 3	239,849	-	540,083	1,558,520	2,338,452
ბიზნეს სესხი კორპ.	საფეხური 1	-	41,185	-	-	41,185
ბიზნეს სესხი კორპ.	საფეხური 2	4,099,126	-	-	-	4,099,126
საკრედიტო ხაზი	საფეხური 1	16,617,277	7,567,907	-	-	24,185,184
საკრედიტო ხაზი	საფეხური 2	2,123,212	5,490,779	1,518,169	-	9,132,160
საკრედიტო ხაზი	საფეხური 3	516,460	808,790	-	247,134	1,572,384
იპოთეკური სესხი	საფეხური 1	6,986,982	1,843,957	-	-	8,830,939
იპოთეკური სესხი	საფეხური 2	-	-	215,695	-	215,695
იპოთეკური სესხი	საფეხური 3	-	-	-	444,724	444,724
სამომხმარებლო სესხი	საფეხური 1	3,212,466	1,258,098	-	-	4,470,564
სამომხმარებლო სესხი	საფეხური 2	13,179	-	369,358	-	382,537
სამომხმარებლო სესხი	საფეხური 3	-	-	-	40,019	40,019
ფინანსური გარანტიები	საფეხური 1	45,817,978	-	-	-	45,817,978
		186,279,394	42,424,647	11,120,786	2,290,397	242,115,224

ფინანსური აქტივების საკრედიტო რისკის შეფასების პოლიტიკა ბანკმა ბალანსზე ასახული კრედიტებისთვის ასე განსაზღვრა:

- ფინანსური აქტივი, რომელიც საანგარიშგებო თარიღისთვის არ არის ვადაგადაცილებული, ფასდება მალალი ხარისხის ფინანსურ აქტივად.
- ფინანსური აქტივი, რომელიც საანგარიშგებო თარიღისთვის 30 დღემდე ვადით არის გადაცილებული, ფასდება სტანდარტული ხარისხის ფინანსურ აქტივად.
- ფინანსური აქტივი, რომელიც საანგარიშგებო თარიღისთვის 30 დღიდან 90 დღემდე ვადით არის გადაცილებული, ფასდება სტანდარტულზე დაბალი ხარისხის ფინანსურ აქტივად.

ფინანსური აქტივების საკრედიტო რისკის შეფასების პოლიტიკა ბანკმა ბალანსზე ასახული კრედიტებისთვის ასე განსაზღვრა:

- რეიტინგის მინიჭება სესხების გაცემის ვალდებულებებისთვის ისეთი კლიენტებისთვის, რომლებსაც სესხები ან რამე სხვა ბალანსური კრედიტი აქვთ, შეესაბამება ბალანსზე ასახულ რეიტინგებს. სესხების გაცემის ვალდებულებების შემთხვევაში, სესხების გაცემის პირობით ვალდებულებებს ენიჭება მალალი ხარისხი. სესხების გაცემის უპირობო ვალდებულებებს ხარისხი ენიჭება კლიენტების კრედიტუნარიანობის მიხედვით, რასაც ბანკის ექსპერტები აკონტროლებენ.
- ფინანსურ გარანტიებს ენიჭება მალალი ხარისხი, თუ კლიენტი ასრულებს ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ვალდებულებებს. თუ კლიენტი ასრულებს სახელშეკრულებო ვალდებულებებს, იგი მიეკუთვნება სტანდარტული ხარისხის კატეგორიას, თუ ვერ ასრულებს, მაშინ – სტანდარტულზე დაბალ კატეგორიას, ხოლო ხელშეკრულების პირობების დარღვევის შემთხვევაში – გაუფასურებულ კატეგორიას.

5. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

ბანკის პოლიტიკა ითვალისწინებს მთლიანი საკრედიტო პორტფელის რისკების ზუსტ და სისტემატურ შეფასებას. ეს ამარტივებს არსებული რისკების ეფექტურ მართვასა და საკრედიტო რისკის გავლენის შედარებას საქმიანობის ყველა სფეროსა და პროდუქტის მიხედვით. რეიტინგის სისტემა დამყარებულია სხვადასხვა ფინანსურ ანალიზზე, აგრეთვე დამუშავებულ საბაზრო მონაცემებზე, რაც წარმოადგენს ერთ-ერთ უმთავრეს აუცილებელ კომპონენტს კონტრაგენტის რისკის შეფასებისთვის.

ფინანსური გარანტიები და სასესხო დავალიანება ფასდება და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ანარიცხები გამოითვლება სესხების ანალოგიურად.

გაუფასურების რეზერვის შეფასების მიზნებისთვის გამოუყენებელ რისკებთან დაკავშირებით, რომელსაც ბანკი განსხვავებს გამოხმობად და გამოუხმობ სასესხო ვალდებულებებს შორის. გამოხმობად ვალდებულებებთან დაკავშირებით ბანკი არ ქმნის გაუფასურების რეზერვს. გამოუხმობ გაუნაწილებელ რისკებთან დაკავშირებით ბანკი აფასებს გამოყენების პარამეტრს (რომელიც წარმოადგენს მოსალოდნელი ზღვარის გამოყენების პროცენტულ მაჩვენებელს, რომელიც შესაძლებელია დეფოლტის შემთხვევაში) რისკის ბალანსგარეშე ნაწილის კონვერტაციისთვის საბალანსო ნაწილში.

საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის ისეთი რისკი, რომელიც გავლენას ახდენს ფინანსური ბაზრის ზოგად ვითარებაზე. საბაზრო რისკის ძირითადი ტიპებია საპროცენტო განაკვეთის რისკი, სავალუტო რისკი და მათი მერყეობის დონე. საბანკო საქმიანობასთან დაკავშირებული საბაზრო რისკი მოიცავს საპროცენტო განაკვეთის და სავალუტო რისკებს, რომლებიც ბანკის საშუაშუალო საქმიანობიდან წარმოიშობა. ბანკს აქვს თავის საბანკო პორტფელთან დაკავშირებული საპროცენტო განაკვეთის და სავალუტო რისკები.

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოიქმნება შესაძლებლობიდან, რომ საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებები გავლენას იქონიებს ფინანსური ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების მომავალ დინამიკაზე ან სამართლიან ღირებულებებზე. მოგება-ზარალის ანგარიშგების მგრძნობელობა წარმოადგენს ფინანსური ინსტრუმენტების განაკვეთების გადასინჯვის ან დაფარვის ვადის თავისებურებების გამო ერთი წლის წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე საპროცენტო განაკვეთებში ნაგარაუდები ცვლილებების ეფექტს. ბანკს ექმნება საპროცენტო განაკვეთის რისკი, თუ კონკურენტები მკვეთრად შეამცირებენ საპროცენტო განაკვეთებს სასესხო პროდუქტებზე ან გაიზრდება ფულადი სახსრების მოზიდვის ხარჯი მაკროეკონომიკური, და კონკრეტულად ბანკთან დაკავშირებული, მოვლენების გამო. ბანკის მიერ შეთავაზებული კრედიტები და დეპოზიტები წარმოადგენილია ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთებით.

სავალუტო რისკი

სავალუტო რისკი წარმოიქმნება უცხოური ვალუტის გაცვლით კურსებში პოტენციური ცვლილებისგან, რამაც შესაძლოა გავლენა მოახდინოს ფინანსური ინსტრუმენტის ღირებულებაზე. ეს რისკი წარმოიქმნა უცხოური სავალუტო აქტივებისა და ვალდებულებების შეუსაბამობით გამოწვეული ღია სავალუტო პოზიციებისგან. სებ-მა მოსთხოვა ბანკს შეამოწმოს როგორც ბალანსი ასევე მთლიანი (არასაბალანსო ანგარიშის ჩათვლით) ღია სავალუტო პოზიციები და შეინარჩუნოს ასეთი პოზიციები ბანკის საზედაშედეგო კაპიტალის 20%-ის ფარგლებში.

ბანკის მიერ ასეთი ლიმიტების დაცვას ყოველდღიურად აკონტროლებენ ზაზინისა და ფინანსური რისკების მართვის დეპარტამენტების ხელმძღვანელები.

ბანკს დამტკიცებული აქვს სავალუტო რისკის მართვის პოლიტიკა, რომლის მიზანიც არის ბანკისთვის სავალუტო რისკების მართვის პარამეტრების დაწესება. სავალუტო რისკის მართვის პროცესი, სხვებთან ერთად, მოიცავს შემდეგ პროცესებსაც:

- ადეკვატური მეთოდოლოგიის შერჩევა სავალუტო რისკის გამოვლენასა და რაოდენობრივ შეფასებაზე.
- ღია სავალუტო პოზიციის ყოველდღიური მონიტორინგი.
- სავალუტო რისკის მინიმუმამდე დაყვანა დადგენილი ლიმიტების დაცვით.
- გაზრდილი სავალუტო რისკის არსებული და მოსალოდნელი უარყოფითი ტენდენციების გამოვლენა და ამის მიზეზებისა და შესაძლო შედეგების ანალიზი.
- რეკომენდაციების შემუშავება სავალუტო რისკის მართვის სტრატეგიაზე.
- სავალუტო რისკის ოპერაციებში გამოყენებული ინსტრუმენტების ტიპებისა და ლიმიტების განსაზღვრა.

5. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

ქვემოთ ცხრილებში წარმოდგენილია ბანკისთვის ყველაზე მაღალი რისკის მატარებელი ვალუტები, რომლებშიც ძირითადად გამოხატულია ბანკის ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები 31 დეკემბრის მდგომარეობით. ანალიზის პროცესში ფასდება უცხოური ვალუტის ლარის მიმართ კურსის ცვლილების ეფექტი, როდესაც სრული შემოსავლის ანგარიშგების ყველა სხვა პირობა უცვლელია (სავალუტო კურსის მიმართ მგრძნობიარე ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების გამო).

ფინანსური აქტივები	ლარი	აშშ დოლარი	ევრო	სხვა	31.12.2024
ფული და ფულის ეკვივალენტები	20,438,485	58,298,543	6,846,822	40,758	85,624,608
სავალდებულო რეზერვები	95,632,052	66,628,191	3,654,580	-	165,914,823
საქართველოს ეროვნულ ბანკში					
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	-	-	-	-	-
სხვა ფინანსური აქტივები	161,663	542,753	10,255	1,452	716,123
	116,232,200	125,469,487	10,511,657	42,210	252,255,554

ფინანსური ვალდებულებები

ვალდებულებები კლიენტების მიმართ	35,910,563	88,610,841	10,021,388	247,143	134,789,935
ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ	-	36,825,948	459	8,168	36,834,575
საიჯარო ვალდებულება	248,870	260,499	-	-	509,369
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	645,750	153,588	48,137	23,583	871,058
	36,805,183	125,850,876	10,069,984	278,894	173,004,937
ღია სავალუტო პოზიცია	79,427,017	(381,389)	441,673	(236,684)	

ფინანსური აქტივები	ლარი	აშშ დოლარი	ევრო	სხვა	31.12.2023
ფული და ფულის ეკვივალენტები	9,925,902	28,045,057	5,883,969	275,985	44,130,913
სავალდებულო რეზერვები	-	17,740,686	2,035,120	-	19,775,806
საქართველოს ეროვნულ ბანკში					
კლიენტებზე გაცემული მთლიანი სესხები გაუფასურებამდე	82,503,542	49,024,245	1,601,333	-	133,129,120
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	5,389,584	-	-	-	5,389,584
სხვა ფინანსური აქტივები	284,976	38,134	8,683	1,551	333,344
	98,104,004	94,848,122	9,529,105	277,536	202,758,767

ფინანსური ვალდებულებები

ვალდებულებები კლიენტების მიმართ	25,203,376	69,421,392	9,500,628	64,425	104,189,821
ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ	-	23,560,520	-	-	23,560,520
საიჯარო ვალდებულება	302,070	322,247	-	-	624,317
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	721,627	47,151	-	-	768,778
	26,227,073	93,351,310	9,500,628	64,425	129,143,436
ღია სავალუტო პოზიცია	71,876,931	1,496,812	28,477	213,111	

5. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

სავალუტო რისკის მგრძნობელობის ანალიზი

მოცემული ცხრილი წარმოადგენს ბანკის მგრძნობელობას შესაბამისი უცხოური ვალუტების ლართან მიმართებაში 20%-ით გაზრდაზე და შემცირებაზე. 20% არის მგრძნობიარობის განაკვეთი, რომელიც გამოიყენება ბანკის ხელმძღვანელობის მიერ სავალუტო რისკის შიდა კონტროლისთვის და წარმოადგენს სავალუტო კურსის სხვაობის შეფასებას ბანკის ხელმძღვანელობის მიერ. მგრძნობელობის ანალიზი მოიცავს მხოლოდ უცხოურ ვალუტაში გამოხატულ დაუფარავ ფულად მუხლებს და აკორექტირებს მათ გადაფასებას პერიოდის ბოლოს სავალუტო კურსების გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელი ცვლილების მიხედვით.

გავლენა წმინდა მოგებაზე აქტივების ღირებულების მიხედვით წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

31.12.2024	ლარი / აშშ დოლარი		ლარი / ევრო		ლარი / სხვა	
	20%	-20%	20%	-20%	20%	-20%
მოგება/ (ზარალი)	(457,667)	457,667	530,008	(530,008)	(284,021)	284,021

31.12.2023	ლარი / აშშ დოლარი		ლარი / ევრო		ლარი / სხვა	
	20%	-20%	20%	-20%	20%	-20%
მოგება/ (ზარალი)	299,362	(299,362)	5,695	(5,695)	42,622	(42,622)

ლიკვიდურობის რისკი

ლიკვიდურობის რისკი არის რისკი, რომ ბანკს ან არ აქვს ყველა თავისი ვალდებულებების შესრულებისთვის საკმარისი რესურსები, როცა მათი შესრულების დრო დადგება, ან ხელი მიუწვდება ასეთ რესურსებზე მხოლოდ მაღალ ფასად. ლიკვიდურობის რისკი იმართება ფინანსური რისკის მართვისა და სახაზინო დეპარტამენტების მიერ და კონტროლდება ბანკის აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტის მიერ.

ლიკვიდურობის რისკის შემცირება ხდება ბანკში არსებული პროცედურებით, პოლიტიკებით, ლიმიტებითა და ყოველდღიური მენეჯმენტით, რომელიც შესაბამისობაშია ბანკის რისკის მიმართ ტოლერანტობასთან, რისკის სტრატეგიასთან და ბიზნეს სტრატეგიასთან.

ლიკვიდურობის რისკის შემცირების ძირითადი ხერხებია ლიკვიდურობის რეზერვების შექმნა, დაფინანსების წყაროების დივერსიფიცირება და დაფინანსების ვადების გახანგრძლივება.

სავალდებულო მოთხოვნები ლიკვიდურობასთან დაკავშირებით

ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტის დებულება (#70/04 დებულება) სებ-მა დაამტკიცა და გამოაქვეყნა 2017 წლის 15 მაისს და ძალაში შევიდა 2017 წლის 1 სექტემბრიდან. ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი გამოითვლება ბაზელ III-ის პრინციპების თანახმად, თუმცა უფრო მაღალი კოეფიციენტებიც დასაშვებია. სებ-ი ყველა ბანკს ავალდებულებს, რომ ყოველდღიურად შეინარჩუნონ 75.0%-იანი ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი ლარში, 100.0%-იანი ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი უცხოურ ვალუტაში და 100.0%-იანი ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი მთლიანობაში.

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის მთლიანი ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი შეადგენდა 133.7%-ს (2023: 124.4%-ს). იგივე კოეფიციენტი ლარში იყო 153.7% (2022: 125.50%) ხოლო უცხოურ ვალუტაში 128.3% (2023: 124.1%).

დარჩენილი საკონტრაქტო ვადების ანალიზი

ქვემოთ მოცემულ ცხრილებში შეჯამებულია 2024 და 2023 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკის ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებების მიხედვით.

დაფარვები, რომლებიც ექვემდებარება შეტყობინებას, აღრიცხულია იმგვარად, თითქოს შეტყობინება დაუყოვნებლივ მოხდენადა. თუმცა, ბანკი მოელის, რომ მეანაზრეთა უმრავლესობა დაფარვას იმაზე ადრე არ მოითხოვს, ვიდრე ეს ბანკს მოეთხოვება. ცხრილი არ ასახავს მოსალოდნელ ფულად ნაკადებს, რომლებიც გაწერილია ბანკის დეპოზიტების ფლობის ისტორიაში.

5. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

დარჩენილი საკონტრაქტო ვადების ანალიზი (გაგრძელება)

	ერთი წლის განმავლობაში	ერთ წელზე მეტი	სულ 31.12.2024
ფინანსური ვალდებულებები			
ვალდებულებები კლიენტების მიმართ	129,003,895	5,786,040	134,789,935
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	36,834,575	-	36,834,575
საიჯარო ვალდებულება	264,134	394,195	658,329
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	871,059	-	871,059
	166,973,663	6,180,235	173,153,898
საკრედიტო ხაზთან დაკავშირებული ვალდებულებები	5,926,250	-	5,926,250
ფინანსური გარანტიები	35,788,653	21,129,376	56,917,028
სულ ფინანსურ ვალდებულებებთან დაკავშირებული პოტენციური მომავალი გადახდები	41,714,903	21,129,376	62,843,278

	ერთი წლის განმავლობაში	ერთ წელზე მეტი	სულ 31.12.2023
ფინანსური ვალდებულებები			
ვალდებულებები კლიენტების მიმართ	103,299,986	889,835	104,189,821
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	23,560,520	-	23,560,520
საიჯარო ვალდებულება	348,168	346,526	694,694
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	768,778	-	768,778
	127,977,452	1,236,361	129,213,813
საკრედიტო ხაზთან დაკავშირებული ვალდებულებები	11,578,845	1,131,705	12,710,550
ფინანსური გარანტიები	26,543,145	19,274,833	45,817,978
სულ ფინანსურ ვალდებულებებთან დაკავშირებული პოტენციური მომავალი გადახდები	38,121,990	20,406,538	58,528,528

აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი

ხაზინის განყოფილება მართავს აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზს. აქტივებისა და ვალდებულებების მოდელირება საჭიროა, როდესაც საკონტრაქტო ვადა ადეკვატურად არ ასახავს ლიკვიდურობის რისკის პოზიციას. ბანკის შემთხვევაში ამის ყველაზე მნიშვნელოვანი მაგალითი იქნებოდა საცალო, კორპორატიული და მუნიციპალური თუ სხვა სახელმწიფო ორგანიზაციების მიმდინარე და შემნახველი ანგარიშები. მართალია, ხელშეკრულებების მიხედვით, მიმდინარე ანგარიშები მოთხოვნამდე იფარება და შემნახველი ანგარიშები მცირე ხნით ადრე მოთხოვნისას, მომხმარებლების ფართო ბაზა – რიცხოვრები თვალსაზრისითაც და მეანაბრების ტიპების მიხედვითაც – ეხმარება ბანკს ნაშთების მოულოდნელი მერყეობისგან თავის დასაცავად. ასეთი ანგარიშები ქმნის ფინანსური რესურსების სტაბილურ ბაზას ბანკის ოპერაციებისა და ლიკვიდურობის საჭიროებებისთვის.

კლიენტის ანგარიშებში შეტანილი ვადიანი დეპოზიტები კლასიფიცირებულია კონტრაქტით გათვალისწინებული დაფარვის ვადების მიხედვით, თუმცა საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის მიხედვით, ფიზიკურ პირებს აქვთ უფლება გამოიტანონ თავიანთი დეპოზიტები მათი გადახდის ვადის დადგომამდე, თუ ისინი ნაწილობრივ ან მთლიანად უარს იტყვიან დაგროვილ პროცენტზე და ბანკი ვალდებულია დააბრუნოს ასეთი დეპოზიტი მეანაბრის მოთხოვნისთანავე. ისტორიულ გამოცდილებასთან ერთად, ხელმძღვანელობა ვარაუდობს, რომ ზევრი კლიენტი არ მოითხოვს თანხის დაბრუნებას ვადაზე ადრე და შესაბამისად, ცხრილი არ ასახავს ხელმძღვანელობის დამოკიდებულებას ბანკის მიერ მითითებულ დეპოზიტის შეკავების ისტორიის ფაქტობრივი ფულადი სახსრების ნაკადებისადმი.

ვალდებულებების ვადიანობა დამოკიდებულია ხელშეკრულების მიხედვით უადრეს ვადაზე, ან პირველივე მოთხოვნაზე. მიმდინარე და შემნახველი ანგარიშების ნაწილი წარმოდგენილია ერთ წელზე მეტი ვადის დიაპაზონში მათი სტაბილური ხასიათის გამო.

5. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

კლიენტთა დეპოზიტების დივერსიფიცირება დეპოზიტორთა რაოდენობისა და ტიპის მიხედვით და ბანკის გამოცდილება იმაზე მიუთითებს, რომ აღნიშნული ანგარიშები და დეპოზიტები წარმოადგენს დაფინანსების გრძელვადიან და სტაბილურ წყაროს, აქედან გამომდინარე ისინი განთავსებულია სახსრების გადინების სავარაუდო დროის მიხედვით ბანკის მიერ წინა პერიოდების დროს დაგროვილი სტატისტიკური მონაცემისა და მიმდინარე ანგარიშების ნაშთების „მუდმივ“ ნაწილთან დაკავშირებით გამოთქმული ვარაუდების საფუძველზე.

საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი განისაზღვრება, როგორც ფინანსური ზარალის განცდის საფრთხე, რომელსაც განაპირობებს შიდა პროცესების, სისტემების, ან ადამიანების არაადეკვატურობა ან უმოქმედობა, ან გამოჩნული, შემთხვევითი, თუ ბუნებრივი გარე მოვლენები. გარე მოვლენებს, სხვებთან ერთად, მიეკუთვნება თაღლითობა, წყალდიდობა, ხანძარი, მიწისძვრა, ტერორისტების თუ ჰაკერების თავდასხმა.

საკრედიტო ან საბაზრო მოვლენები, როგორიცაა გადაუხდელობა ან ღირებულების მერყეობა საოპერაციო რისკის ფარგლებში არ ექვევა. საოპერაციო რისკის ნაწილია შესაბამისობის რისკიც. შესაბამისობის რისკი არის იმის შესაძლებლობა, რომ ბანკს მარეგულირებელი ორგანოსგან დაეკისროს სანქციები, განიცადოს ფინანსური ზარალი და/ან საფრთხე შეექმნას მის რეპუტაციას იმის გამო, რომ მან ვერ შეასრულა მოქმედი კანონმდებლობა, კანონქვემდებარე აქტები და ნორმები. საოპერაციო რისკი არ მოიცავს რეპუტაციის და სტრატეგიულ რისკებს.

საოპერაციო რისკის მართვის ზოგადი მიზანია არაადეკვატური ან გაუმართავი შიდა პროცესების, ადამიანების ან სისტემების, ან გარე მოვლენების მიერ განპირობებული რისკების განსაზღვრა და, თუ შესაძლებელია, მათი შემცირება ეკონომიკური თვალსაზრისით გონივრულ დონემდე.

საოპერაციო რისკის მართვის კუთხით ბანკი მიმართავს შემდეგ ღონისძიებებს:

- ინციდენტების აღრიცხვა და ანგარიშგება
- რისკისა და კონტროლის თვითშეფასებებს
- რეგულარულ საინფორმაციო სისტემების აუდიტს და შედარებადობის ტესტირებას
- აუთსორსინგული ოპერაციების რისკების შეფასება
- ბიზნეს უწყვეტობის გეგმა და შესაბამისი სტრეს-ტესტირება

ბანკის სტანდარტებთან შესაბამისობას ხელს უწყობს შიდა აუდიტის მიერ განხორციელებული პერიოდული შემოწმებების პროგრამა. შიდა აუდიტის შემოწმებების შედეგები განიხილება შესაბამისი მიმართულებების ხელმძღვანელებთან და შედეგები წარედგინება აუდიტის კომიტეტსა და სამეთვალყურეო საბჭოს.

რისკის შემცირების მთავარი მექანიზმები, რომლებსაც ბანკი გამოიყენებს, ეყრდნობა საოპერაციო რისკის პროფილს და სამეთვალყურეო საბჭოს პოლიტიკას რისკის დასაშვები დონის შესახებ. ბანკი აქტიურად იყენებს კორპორატიულ დაზღვევას თავისი საოპერაციო რისკების შესამცირებლად.

ფასს 7 სამართლიანი ღირებულების შეფასების იერარქია

ფასს 7 მოითხოვს განმარტებით შენიშვნებს რეალური ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივების და ვალდებულებებისთვის იმ დაშვებების შესახებ, რაც გამოყენებულ იქნა რეალური ღირებულების განსაზღვრისას. რეალური ღირებულების იერარქია მოიცავს შემდეგ დონეებს:

- 1) იდენტური აქტივების და ვალდებულებების კოტირებული ფასი (დაუკორექტირებელი) აქტიურ ბაზარზე (1-ლი დონე);
- 2) პირველ დონეში შემავალი კოტირებული ფასისგან განსხვავებული სხვა ინფორმაცია, რომელიც არის დაკვირვებადი პირდაპირ ან არაპირდაპირ (მე-2 დონე); და
- 3) ინფორმაცია, რომელიც არ არის დაკვირვებადი აქტიურ ბაზარზე (მე-3 დონე).

სამართლიანი ღირებულების იერარქია განისაზღვრება ყველაზე დაბალი დონის შესაბამისად, რომელიც არსებით გავლენას ახდენს რეალური ღირებულების განსაზღვრაზე. ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები კლასიფიცირებულია სამიდან ერთ-ერთ დონეში.

5. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

ბანკის ყველა ფინანსური ინსტრუმენტი აღრიცხულია ამორტიზებული ღირებულებით.

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებებისთვის, რომლებსაც მოკლევადიანი დაფარვის ვადა აქვთ (3 თვეზე ნაკლები), ნაფარუდევია, რომ მათი საბალანსო ღირებულება მათ სამართლიან ღირებულებას უახლოვდება. ეს დაშვება აგრეთვე ეხება მოთხოვნამდე ანაზრებს და მიმდინარე ანგარიშებს, დაფარვის ვადის გარეშე.

ფული და ფულის ეკვივალენტები, სავალდებულო რეზერვები საქართველოს ეროვნულ ბანკში და საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, საიჯარო ვალდებულებები - ამორტიზებული ღირებულებით აღირიცხება, რომელიც მათ მიმდინარე სამართლიან ღირებულებასთან არის მიახლოებული.

მომხმარებლებზე გაცემული სესხები - ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება ეფუძნება მომავალში მოსალოდნელ მისაღებ საპროგნოზო ფულად ნაკადებს, რომლებიც დისკონტირებულია მსგავსი საკრედიტო რისკისა და დარჩენილი დაფარვის ვადის მქონე ახალი ინსტრუმენტებისთვის დადგენილი საპროცენტო განაკვეთებით. დისკონტირების განაკვეთები დამოკიდებულია ვალუტაზე, ინსტრუმენტის დაფარვის ვადაზე და კონტრაქტის საკრედიტო რისკზე.

ვალდებულებები კლიენტების მიმართ - ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება ეფუძნება მომავალში მოსალოდნელ გასაცემ საპროგნოზო ფულად ნაკადებს, რომლებიც დისკონტირებულია მსგავსი საკრედიტო რისკისა და დარჩენილი დაფარვის ვადის მქონე ახალი ინსტრუმენტებისთვის დადგენილი საპროცენტო განაკვეთებით. დისკონტირების განაკვეთები დამოკიდებულია ვალუტაზე და ინსტრუმენტის დაფარვის ვადაზე.

სხვა ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები - სხვა ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები უმეტესად მოიცავს მოკლევადიან დებიტორულ და კრედიტორულ დავალიანებებს, შესაბამისად საბალანსო ღირებულება მიიჩნევა მათი სამართლიანი ღირებულების გონივრულ შეფასებად.

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების რეალური ღირებულება იერარქიული დონეების მიხედვით, ისევე როგორც საბალანსო ღირებულებები წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	დონე	2024		2023	
		საბალანსო	სამართლიანი	საბალანსო	სამართლიანი
		ღირებულება	ღირებულება	ღირებულება	ღირებულება
ფინანსური აქტივები					
კლიენტებზე გაცემული სესხები	3	161,901,212	161,901,212	130,994,486	130,207,505
ფული და ფულის ეკვივალენტები	1	55,343,716	55,343,716	44,130,913	44,130,913
სავალდებულო რეზერვები					
საქართველოს ეროვნულ ბანკში	2	30,280,892	30,280,892	19,775,806	19,775,806
საინვესტიციო ფასიანი	2	-	-	5,389,584	5,389,584
ქაღალდები					
სხვა ფინანსური აქტივები	3	716,123	716,123	333,344	333,344
ფინანსური ვალდებულებები					
ვალდებულებები კლიენტების მიმართ	2	134,789,935	134,789,935	104,189,821	103,853,629
ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ	2	36,834,575	36,834,575	23,560,520	23,560,520
საიჯარო ვალდებულებები	3	509,369	509,369	624,317	624,317
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	3	871,059	871,059	768,778	768,778

6. კაპიტალის მართვის მიდგომა

ბანკის კაპიტალის მართვის მიზანია მუდმივად უზრუნველყოს თავისი გადახდისუნარიანობა, დააკმაყოფილოს საზედამხედველო და შიდა კაპიტალის მოთხოვნები და შეინარჩუნოს კაპიტალის გონივრული მაჩვენებელი ბანკის ცნობილი (და, გარკვეულწილად, უცნობი) რისკებისგან დასაცავად.

ბანკის მიერ თავისი მთლიანი კაპიტალის მართვა ეყრდნობა კაპიტალის ადეკვატურობის შეფასების შიდა პროცესს, რომელიც წარმოადგენს მისი კაპიტალის მართვის ძირითად ინსტრუმენტს. გარდა ამისა, კაპიტალის სამართავად ბანკი ასევე იყენებს აღდგენის გეგმას, რომელიც შეიცავს საზედამხედველო კაპიტალის კრიტიკულ ზღვრებსა და აღდგენის სტრატეგიებს.

ბანკი ინარჩუნებს და აქტიურად განაგებს კაპიტალის ბაზას ბიზნესთან დაკავშირებული რისკების მართვის მიზნით. ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის შემოწმება ხდება სხვადასხვა კრიტერიუმებით, მათ შორის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი კოეფიციენტების მიხედვით.

ბანკი შეესაბამება ყველა მის შიდა და გარეშე განსაზღვრულ კაპიტალურ მოთხოვნებს 2024 და 2023 წლებში.

სებ-ის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი ბაზელ III-ის მიხედვით

2017 წლის 18 დეკემბერს, სებ-მა გამოსცა და დაამტკიცა ცვლილებები კაპიტალის ადეკვატურობის შესახებ დებულებაში (გადაწყვეტილება #100/04), რომლითაც გადაიხედა მინიმალური კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები, მოიცვა პილარ I-ის მოდელი და განისაზღვრა კაპიტალის კონსერვაციის, სისტემური რისკისა და კონტრციკლური ბუფერები (პილარ I-ის ბუფერები).

2020 წლის ბოლოს საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა წარადგინა საბანკო სექტორის განახლებული საზედამხედველო გეგმა.

შემოღებულ იქნა კაპიტალის ადეკვატურობის შემდეგი ინიციატივები:

- კომბინირებული ბუფერი – ბანკები ვალდებული არიან დააკმაყოფილონ კონტრციკლური კაპიტალის ბუფერის განაკვეთი 0.25%-ის ოდენობით 2024 წლის 15 მარტისთვის; 0.5%-ის ოდენობით 2025 წლის 15 მარტისთვის; 0.75%-ის ოდენობით 2026 წლის 15 მარტისთვის; და 1%-ის ოდენობით 2027 წლის 15 მარტისთვის.
- პილარ 2-ის მოთხოვნები:
 - ვალუტით გამოწვეული საკრედიტო რისკის ბუფერული მოთხოვნა (CICR) შემცირდა ორი მესამედით.
 - 2020 წლის მარტის ბოლოს დაგეგმილი დამატებითი საკრედიტო პორტფელის კონცენტრაციის რისკის ბუფერის (HHI) და GRAPE ბუფერული სუფთა მოთხოვნების საერთო კაპიტალი Tier 1 (CET1) და პირველი საფეხურის კაპიტალი, გადადებულია უვადოდ; ამასთან, HHI და GRAPE დამატებითი ბუფერული მოთხოვნები გადაიღო 2021 წლის მარტის ბოლომდე, როგორც ეს ეროვნულმა ბანკმა შემდგომ დაადგინა.
 - აუცილებლობის შემთხვევაში, პილარ 2 ბუფერული სისტემის (HHI, CICR, წმინდა GRAPE) დარჩენილი მოთხოვნების სრულად ან ნაწილობრივ გათავისუფლების შესაძლებლობა რჩება ღია.
- ამ პერიოდის განმავლობაში ბანკებს აქვთ უფლება ნაწილობრივ ან სრულად გამოიყენონ პილარ 2-ისა და კონსერვაციის ბუფერები, ბანკებს ეკრძალებათ კაპიტალის განაწილება ნებისმიერი ფორმით.

2024 და 2023 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჩვეულებრივი სააქციო კაპიტალის პირველი რიგის კაპიტალის (CET I), პირველი რიგის კაპიტალის (Tier I) და მთლიანი კაპიტალის კოეფიციენტები შესაბამისად 4.50%-ის, 6.00%-ის და 8.00%-ის ტოლი იყო, ამასთან ერთად, ბანკს უნდა შეენარჩუნებინა პილარ I-ის ბუფერები და პილარ II-ის მოთხოვნები.

კაპიტალის კონსერვაციისა და კონტრციკლური ბუფერები შესაბამისად 2,5%-სა და 0.25%-ს შეადგენს (2023: ორივე 0.00%-ია, შესაბამისად). პილარ I ბუფერების ნებისმიერი კორექტირება ეროვნული ბანკის შეხედულებისამებრ ხდება.

2017 წლის 18 დეკემბერს, ეროვნულმა ბანკმა ასევე გამოაქვეყნა და დაამტკიცა მეორე პილარის მოთხოვნები, პირველი პილარის ბუფერების გარდა. მეორე პილარის მოთხოვნები მოიცავს შემდეგ კაპიტალის ბუფერებს: დაუზღვეველი ვალუტით გამოწვეული საკრედიტო რისკი (CICR), წმინდა GRAPE, საკრედიტო პორტფელის კონცენტრაციის რისკი და წმინდა სტრეს-ტესტის ბუფერები.

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკს 2024 და 2023 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით უნდა შეენარჩუნებინა CICR ბუფერი 0.59%-ის ოდენობით (2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით – 0.58%), ძირითადად მომხმარებლებისთვის უცხოური ვალუტით დენომინირებული სესხების პროცენტული წილის გამო, საკრედიტო პორტფელის კონცენტრაციის რისკი 2.31%-ის ოდენობით (HHI ბუფერი) (2023: 2.70%), წმინდა მოგების 3.0%-ის ოდენობით (2023: 2.9%) და წმინდა სტრეს-ტესტის ბუფერი 0.00%-ის ოდენობით 2024 და 2023 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

6. კაპიტალის მართვის მიდგომა (გაგრძელება)

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბაზელ III-ის მოთხოვნების შესაბამისად, ბანკს მოეთხოვებოდა შეენარჩუნებინა რისკის მიხედვით შეწონილი ექსპოზიციების (RWE) მინიმალური კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი 18.13%-ის (2023: 15.85%) ოდენობით, RWE-ს მინიმალური პირველი რიგის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი 14.61%-ის (2023: 12.30%) ოდენობით და RWE-ს ჩვეულებრივი კაპიტალის პირველი რიგის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი 11.95%-ის (2023: 9.63%) ოდენობით, რომელიც გამოითვლება ბანკის ცალკე ფინანსური ანგარიშგების საფუძველზე, რომელიც მომზადებულია ეროვნული ბანკის მოთხოვნების შესაბამისად.

2024 და 2023 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკმა შეინარჩუნა მინიმალური კაპიტალის მოთხოვნები კაპიტალის ადეკვატურობის რეგულაციის შესაბამისად, რომელიც დამტკიცებული და გამოქვეყნებულია 2013 წლის 28 ოქტომბერს ეროვნული ბანკის მიერ (დადგენილება N100/04) და კორექტირებულია ეროვნული ბანკის დისკრეციული პუნქტების გათვალისწინებით, ძალაში შევიდა 2014 წლის 30 ივნისს.

ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები, სებ-ის ბაზელ II/III-ის მოთხოვნების თანახმად, შემდეგნაირად გამოითვლება:

	2024	2023
მფლობელთა კაპიტალი	50,000,000	50,000,000
გაუნაწილებელი მოგება სებ-ის რეგულ. მიხედვით	31,968,061	27,048,768
მინუს: არამატერიალური აქტივები	(1,114,718)	(871,005)
პირველადი კაპიტალი	80,853,343	76,177,763
საზედამხედველო კაპიტალი	80,853,343	76,177,763
რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები სებ-ის რეგ (RWA)	274,080,671	225,290,666
პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი (პირვ.კაპ / RWA)	29.50%	33.81%
საზედამხ. კაპიტალის კოეფიციენტი (საზედ.კაპ / RWA)	29.50%	33.81%

7. ფული და ფულის ეკვივალენტები

	31.12.2024	31.12.2023
ვადიანი დეპოზიტები	23,420,400	16,148,502
ერთდღიანი დეპოზიტები ეროვნულ ბანკში	1,936,346	6,704,268
მიმდინარე ანგარიშები სებ-ში, გარდა სავალდებულო რეზერვისა	3,751,758	6,665,727
ფული სალაროში	7,513,973	6,128,177
ერთდღიანი დეპოზიტები სხვა ბანკებში	16,840,800	6,101,227
საკორესპონდენტო ანგარიშები სხვა ბანკებში	1,880,439	2,383,012
	55,343,716	44,130,913

საბანკო ანგარიშებზე ფულადი ნაშთი შეიძლება კლასიფიცირებული იყოს რისკის გარეშე, იმის გათვალისწინებით, რომ ბანკები, სადაც ბანკს აქვს მიმდინარე ანგარიშები, საიმედო და ცნობილი ქართული საკრედიტო ინსტიტუტებია.

ხარისხობრივი ინფორმაცია ფულისა და ფულის ეკვივალენტების შესახებ მოცემულია მე-5 შენიშვნაში.

საკრედიტო დაწესებულებებში განთავსებული მიმდინარე ანგარიშების და 90 დღემდე ვადიანი დეპოზიტების საკრედიტო რეიტინგი ასეთია:

	31.12.2024	31.12.2023
BB	40,339,891	22,739,809
B	1,801,416	1,892,932
	42,141,307	24,632,741

ცხრილებში მოცემულია საერთაშორისო სარეიტინგო სააგენტო Fitch Ratings-ის მიერ მინიჭებული რეიტინგები.

8. სავალდებულო რეზერვები საქართველოს ეროვნულ ბანკში

სავალდებულო რეზერვები საქართველოს ეროვნულ ბანკში („სებ“) წარმოადგენს სებ-ში განთავსებულ თანხებს. რეზიდენტი ფინანსური ინსტიტუტები ვალდებული არიან იქონიონ საპროცენტო შემოსავლის მატარებელ აქტივებზე სავალდებულო რეზერვი სებ-ში, რომლის თანხა დამოკიდებულია ფინანსური ინსტიტუტების მიერ მოზიდული სახსრების დონეზე.

სავალდებულო რეზერვის ნაშთი საქართველოს ეროვნულ ბანკში წარმოდგენილია 30,280,892 ლარის ოდენობით 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 19,775,806 ლარი).

ხარისხობრივი ინფორმაცია სავალდებულო რეზერვების შესახებ საქართველოს ეროვნულ ბანკში მოცემულია მე-5 შენიშვნაში.

9. კლიენტებზე გაცემული სესხები

	31.12.2024	31.12.2023
გრძელვადიანი სესხები		
სავაჭრო და მომსახურების სექტორი	48,002,651	37,207,236
ფიზიკური პირები	17,507,464	14,797,947
საგანმანათლებლო სექტორი	-	7,094,632
ენერგეტიკული სექტორი	635,759	-
სოფლის მეურნეობის სექტორი	280,680	-
სამშენებლო სექტორი	10,641,079	3,637,051
სამთო მომპოვებელი და გადამამუშავებელი მრეწველობის სექტორი	3,773,948	976,979
სატრანსპორტო და კავშირგაბმულობის სექტორი	1,722,013	856,160
სხვა სექტორი	9,417,843	4,886,236
	91,981,437	69,456,241
მოკლევადიანი სესხები		
სავაჭრო და მომსახურების სექტორი	48,797,857	36,632,001
სამშენებლო სექტორი	8,636,154	8,979,266
სამთო მომპოვებელი და გადამამუშავებელი მრეწველობის სექტორი	888,170	6,731,034
ფიზიკური პირები	7,266,700	5,233,755
ენერგეტიკული სექტორი	592,384	-
სოფლის მეურნეობის სექტორი	701,700	-
სატრანსპორტო და კავშირგაბმულობის სექტორი	803,644	1,761,635
საგანმანათლებლო სექტორი	-	1,708,382
სხვა სექტორი	4,864,348	1,022,932
	72,550,955	62,069,005
დარიცხული პროცენტი	725,539	1,311,379
ვადაგადაცილებული სესხები	227,343	197,125
დარიცხული ჯარიმა და საკომისიო	429,548	95,370
მთლიანი სესხები ამორტიზებული ღირებულებით გაუფასურებამდე	165,914,822	133,129,120
გაუფასურების რეზერვი	(4,013,610)	(2,134,634)
სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	161,901,212	130,994,486

9. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვებს შორის მოძრაობა წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	2024	2023
ნაშთი 1-ლი იანვრის მდგომარეობით:	(2,134,635)	(2,684,432)
ჩამოწერა	567,031	-
სესხების შესაძლო დანაკარგების რეზერვის ცვლილება	(2,446,006)	549,798
ნაშთი 31 დეკემბრის მდგომარეობით:	(4,013,610)	(2,134,634)

დამატებითი ხარისხობრივი ინფორმაცია კლიენტებზე გაცემული სესხების შესახებ მოცემულია მე-5 შენიშვნაში.

2024 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში სეგმენტი_1-ის (იპოთეკა) საერთო საბალანსო ღირებულება და შესაბამის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილებები:

	საფეხური 1	საფეხური 2	საფეხური 3	სულ
ნაშთი 31-12-23 მდგომარეობით	8,830,939	215,695	444,724	9,491,358
ახალი სესხები	1,940,426	-	-	1,940,426
გადასვლა პირველ საფეხურზე	-	-	-	-
გადასვლა მეორე საფეხურზე	(261,193)	465,784	(204,591)	-
გადასვლა მესამე საფეხურზე	(574,053)	-	574,053	-
სრულად გადახდილი და ჩამოწერილი სესხები	(647,633)	-	(87,357)	(734,990)
სხვა გადახდები	-	-	-	-
წლის მანძილზე წეტო ცვლილება	(936,011)	(82,723)	66,854	(951,880)
ნაშთი 31-12-24 მდგომარეობით	8,352,474	598,756	793,683	9,744,913
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	232,232	232,232
კოლექტიურად შეფასებული	8,352,474	598,756	561,452	9,512,681
ნაშთი 31-12-24 მდგომარეობით	8,352,474	598,756	793,683	9,744,913

	საფეხური 1	საფეხური 2	საფეხური 3	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 31-12-23	33,448	5,317	58,379	97,144
ახალი სესხები	15,161	-	-	15,161
გადასვლა პირველ საფეხურზე	-	-	-	-
გადასვლა მეორე საფეხურზე	(3,182)	22,749	(19,567)	-
გადასვლა მესამე საფეხურზე	(4,935)	-	4,935	-
სრულად გადახდილი და ჩამოწერილი სესხები	(1,838)	-	(24,200)	(26,038)
სხვა გადახდები	-	-	-	-
წლის მანძილზე წეტო ცვლილება	109,513	25,631	216,782	351,925
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 31-12-24	148,167	53,697	236,328	438,192
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	110,684	110,684
კოლექტიურად შეფასებული	148,167	53,697	125,644	327,508
ნაშთი 31-12-24 მდგომარეობით	148,167	53,697	236,328	438,192

9. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

2024 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში სეგმენტი_2-ის (სამომხმარებლო) საერთო საბალანსო ღირებულება და შესაბამის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალში მომხადარი ცვლილებები:

	საფეხური 1	საფეხური 2	საფეხური 3	სულ
ნაშთი 31-12-23 მდგომარეობით	4,470,564	382,537	40,019	4,893,120
ახალი სესხები	6,590,137	474,541	67,988	7,132,666
გადასვლა პირველ საფეხურზე	9,046	(9,046)	-	-
გადასვლა მეორე საფეხურზე	(5,574)	5,574	-	-
გადასვლა მესამე საფეხურზე	(19,159)	(57,205)	76,364	-
სრულად გადახდილი და ჩამოწერილი სესხები	(1,371,137)	(87,386)	(37,971)	(1,496,494)
			(2,048)	(2,048)
სხვა გადახდები	-	-	-	-
წლის მანძილზე ნეტო ცვლილება	(799,064)	(40,896)	(14,053)	(854,013)
ნაშთი 31-12-24 მდგომარეობით	8,874,813	668,120	130,298	9,673,231
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	-	-
კოლექტიურად შეფასებული	8,874,813	668,120	130,298	9,673,231
ნაშთი 31-12-24 მდგომარეობით	8,874,813	668,120	130,298	9,673,231

	საფეხური 1	საფეხური 2	საფეხური 3	სულ
ნაშთი 31-12-23 მდგომარეობით	4,470,564	382,537	40,019	4,893,120
ახალი სესხები	6,590,137	474,541	67,988	7,132,666
გადასვლა პირველ საფეხურზე	9,046	(9,046)	-	-
გადასვლა მეორე საფეხურზე	(5,574)	5,574	-	-
გადასვლა მესამე საფეხურზე	(19,159)	(57,205)	76,364	-
სრულად გადახდილი და ჩამოწერილი სესხები	(1,371,137)	(87,386)	(37,971)	(1,496,494)
			(2,048)	(2,048)
სხვა გადახდები	-	-	-	-
წლის მანძილზე ნეტო ცვლილება	(799,064)	(40,896)	(14,053)	(854,013)
ნაშთი 31-12-24 მდგომარეობით	8,874,813	668,120	130,298	9,673,231
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	-	-
კოლექტიურად შეფასებული	8,874,813	668,120	130,298	9,673,231
ნაშთი 31-12-24 მდგომარეობით	8,874,813	668,120	130,298	9,673,231

9. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

2024 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში საგემენტი 3-4-ის (კორპორატიული და მსს) საერთო საბალანსო ღირებულება და შესაბამის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალში მომხადარი ცვლილებები:

	საფეხური 1	საფეხური 2	საფეხური 3	სულ
ნაშთი 31-12-23	92,176,352	22,657,454	3,910,836	118,744,642
ახალი სესხები	80,978,506	20,781,956	3,202,488	104,962,950
გადასვალ პირველ საფეხურზე	-	-	-	-
გადასვალ მეორე საფეხურზე	(3,803,742)	4,043,590	(239,849)	-
გადასვალ მესამე საფეხურზე	(738,126)	(281,536)	1,019,662	-
სრულად გადახდილი და ჩამოწერილი სესხები	(49,104,033)	(15,109,177)	(2,282,365)	(66,495,574)
ჩამოწერა/აღდგენა	113,782	-	(635,419)	(521,637)
სხვა გადახდები	-	-	-	-
წლის მანძილზე ნეტო ცვლილება	(7,810,251)	(2,407,668)	24,215	(10,193,704)
ნაშთი 31-12-24	111,812,489	29,684,619	4,999,568	146,496,676
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	4,894,088	4,894,088
კოლექტიურად შეფასებული	111,812,489	29,684,619	105,480	141,602,588
ნაშთი 31-12-24	111,812,489	29,684,619	4,999,568	146,496,676

	საფეხური 1	საფეხური 2	საფეხური 3	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 31-12-23	296,058	377,340	1,319,251	1,992,649
ახალი სესხები	488,057	826,373	808,883	2,123,314
გადასვლა პირველ საფეხურზე	-	-	-	-
გადასვლა მეორე საფეხურზე	(17,213)	64,448	(47,235)	-
გადასვლა მესამე საფეხურზე	(4,846)	(4,951)	9,797	-
სრულად გადახდილი და ჩამოწერილი სესხები	(140,615)	(241,384)	(373,854)	(755,852)
ჩამოწერა/აღდგენა	(18,347)	(929)	(635,419)	(654,695)
სხვა გადახდები	-	-	-	-
წლის მანძილზე ნეტო ცვლილება	188,922	183,726	349,722	722,369
ნაშთი 31-12-24	792,016	1,204,623	1,431,145	3,427,785
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	1,393,608	1,393,608
კოლექტიურად შეფასებული	792,016	1,204,623	37,538	2,034,177
ნაშთი 31-12-24	792,016	1,204,623	1,431,145	3,427,785

9. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში სეგმენტი_1-ის (იპოთეკა) საერთო საბალანსო ღირებულება და შესაბამის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილებები:

სეგმენტი_1	საფეხური 1	საფეხური 2	საფეხური 3	სულ
ნაშთი 31-12-22 მდგომარეობით	5,306,668	405,772	600,956	6,313,396
ახალი სესხები	5,110,463	-	-	5,110,463
გადასვლა პირველ საფეხურზე	55,908	(55,908)	-	-
გადასვლა მეორე საფეხურზე	(75,504)	75,504	-	-
გადასვლა მესამე საფეხურზე	(54,998)	(201,285)	256,283	-
სრულად გადახდილი და ჩამოწერილი სესხები	(637,193)	(148,579)	(293,560)	(1,079,332)
სხვა გადახდები	(692,445)	-	(32,142)	(724,587)
წლის მანძილზე ნეტო ცვლილება	(181,960)	140,191	(86,813)	(128,582)
ნაშთი 31-12-23 მდგომარეობით	8,830,939	215,695	444,724	9,491,358
კოლექტიურად შეფასებული	8,830,939	215,695	444,724	9,491,358
ნაშთი 31-12-23 მდგომარეობით	8,830,939	215,695	444,724	9,491,358
	საფეხური 1	საფეხური 2	საფეხური 3	სულ
სეგმენტი_1				
ნაშთი 31-12-22 მდგომარეობით	70,666	54,625	379,495	504,786
ახალი სესხები	20,460	-	-	20,460
გადასვლა პირველ საფეხურზე	3,724	(3,724)	-	-
გადასვლა მეორე საფეხურზე	(2,349)	2,349	-	-
გადასვლა მესამე საფეხურზე	(1,766)	(28,792)	30,558	-
სრულად გადახდილი და ჩამოწერილი სესხები	(8,421)	(22,109)	(191,691)	(222,221)
სხვა გადახდები	(41,356)	-	(145,633)	(186,989)
წლის მანძილზე ნეტო ცვლილება	(7,510)	2,968	(14,350)	(18,892)
ნაშთი 31-12-23 მდგომარეობით	33,448	5,317	58,379	97,144
კოლექტიურად შეფასებული	33,448	5,317	58,379	97,144
ნაშთი 31-12-23 მდგომარეობით	33,448	5,317	58,379	97,144

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში სეგმენტი_2-ის (სამომხმარებლო) საერთო საბალანსო ღირებულება და შესაბამის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილებები:

სეგმენტი_2	საფეხური 1	საფეხური 2	საფეხური 3	სულ
ნაშთი 31-12-22 მდგომარეობით	3,676,771	-	66,335	3,743,106
ახალი სესხები	3,068,115	-	-	3,068,115
გადასვლა პირველ საფეხურზე	-	-	-	-
გადასვლა მეორე საფეხურზე	(48,429)	48,429	-	-
გადასვლა მესამე საფეხურზე	-	-	-	-
სრულად გადახდილი და ჩამოწერილი სესხები	(1,090,087)	-	(39,895)	(1,129,982)
სხვა გადახდები	(775,348)	-	13,579	(761,769)
წლის მანძილზე ნეტო ცვლილება	(360,458)	334,108	-	(26,350)
ნაშთი 31-12-23 მდგომარეობით	4,470,564	382,537	40,019	4,893,120
კოლექტიურად შეფასებული	4,470,564	382,537	40,019	4,893,120
ნაშთი 31-12-23 მდგომარეობით	4,470,564	382,537	40,019	4,893,120

9. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

სეგმენტი_2	საფეხური 1	საფეხური 2	საფეხური 3	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	28,703	-	25,545	54,248
31-12-22 მდგომარეობით				
ახალი სესხები	23,057	-	-	23,057
გადასვლა მეორე საფეხურზე	(626)	626	-	-
სრულად გადახდილი და ჩამოწერილი სესხები	(10,267)	-	(10,610)	(20,877)
სხვა გადახდები	(10,591)	-	(741)	(11,332)
წლის მანძილზე ნეტო ცვლილება	(14,595)	14,340	-	(255)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	15,681	14,966	14,194	44,841
31-12-23 მდგომარეობით				
კოლექტიურად შეფასებული	15,681	14,966	14,194	44,841
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	15,681	14,966	14,194	44,841
31-12-23 მდგომარეობით				

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში საგემენტი 3-4-ის (კორპორატიული და მსს) საერთო საბალანსო ღირებულება და შესაბამის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალში მომხადარი ცვლილებები:

	საფეხური 1	საფეხური 2	საფეხური 3	სულ
31-12-22 მდგომარეობით	81,340,531	689,800	7,887,607	89,917,938
ახალი სესხები	84,580,406	-	-	84,580,406
გადასვლა პირველ საფეხურზე	329,332	(329,332)	-	-
გადასვლა მეორე საფეხურზე	(4,997,172)	9,737,676	(4,740,504)	-
გადასვლა მესამე საფეხურზე	(442,609)	(307,111)	749,720	-
სრულად გადახდილი და ჩამოწერილი სესხები	(41,762,765)	(53,358)	(1,700,016)	(43,516,139)
სხვა გადახდები	(9,826,506)	-	(512,767)	(10,339,273)
წლის მანძილზე ნეტო ცვლილება	(17,044,865)	12,919,779	2,226,796	(1,898,290)
31-12-23 მდგომარეობით	92,176,352	22,657,454	3,910,836	118,744,642
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	2,632,404	2,632,404
კოლექტიურად შეფასებული	92,176,352	22,657,454	1,278,432	116,112,238
31-12-23 მდგომარეობით	92,176,352	22,657,454	3,910,836	118,744,642
სეგმენტი_3-4	საფეხური 1	საფეხური 2	საფეხური 3	სულ
ნაშთი 31-12-22 მდგომარეობით	280,087	17,920	1,827,391	2,125,398
ახალი სესხები	814,938	-	-	814,938
გადასვლა პირველ საფეხურზე	13,198	(13,198)	-	-
გადასვლა მეორე საფეხურზე	(29,471)	893,953	(864,482)	-
გადასვლა მესამე საფეხურზე	(697)	(4,034)	4,731	-
სრულად გადახდილი და ჩამოწერილი სესხები	(142,133)	(688)	(324,009)	(466,830)
სხვა გადახდები	(38,364)	-	86,276	47,912
წლის მანძილზე ნეტო ცვლილება	(601,500)	(516,613)	589,344	(528,769)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	296,058	377,340	1,319,251	1,992,649
31-12-23 მდგომარეობით				
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	565,183	565,183
კოლექტიურად შეფასებული	296,058	377,340	754,068	1,427,466
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	296,058	377,340	1,319,251	1,992,649
31-12-23 მდგომარეობით				

9. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

კლიენტებზე გაცემული სესხების კონცენტრაცია

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიის მიერ ათი უმსხვილესი მესამე მხარის მსესხებლისთვის გაცემული სესხების კონცენტრაცია შეადგენდა 41,173,002 ლარს, რაც კომპანიის მთლიანი სესხების პორტფელის 25%-ს შეადგენს (2023: 35,195,826 ლარი, რაც შესაბამისად 26.44%-ს შეადგენს). ამ სესხებისთვის დადგინდა 458,224 ლარის (2023: 215,640 ლარი) ოდენობის რეზერვი.

საჭირო უზრუნველყოფის ოდენობა დამოკიდებულია კონტრაგენტის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. ბანკი გაცემული სესხების უზრუნველყოფად უძრავ ქონებას ინახავს.

2024 და 2023 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით უზრუნველყოფის ეფექტი შეიძლება წარმოდგენილი იყოს შემდეგნაირად:

	სესხების საბალანსო ღირებულება 31.12.2024	შესაძლო დანაკარგი	უზრუნველყოფის საგნის რეალური ღირებულება
სეგმენტი 1 – “იპოთეკა”	9,744,914	(438,192)	17,822,483
სეგმენტი 2 – „სამომხმარებლო სესხი”	9,673,232	(147,632)	15,381,380
სეგმენტი 3,4 – “კორპორატიული” და “მსს” (მცირე და საშუალო საწარმოები);	146,496,677	(3,427,786)	335,801,944
	165,914,823	(4,013,610)	369,005,808
	სესხების საბალანსო ღირებულება 31.12.2023	შესაძლო დანაკარგი	უზრუნველყოფის საგნის რეალური ღირებულება
სეგმენტი 1 – “იპოთეკა”	9,491,358	(97,144)	17,898,628
სეგმენტი 2 – „სამომხმარებლო სესხი”	4,893,120	(44,841)	11,313,687
სეგმენტი 3,4 – “კორპორატიული” და “მსს” (მცირე და საშუალო საწარმოები);	118,744,642	(1,992,649)	626,575,464
	133,129,120	(2,134,634)	655,787,779

10. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

	2024	2023
1 იანვრის მდგომარეობით	5,389,584	1,986,530
შესყიდვა	-	10,502,094
დისკონტი	-	513,960
დაფარვა	(5,389,584)	(7,613,000)
31 დეკემბრის მდგომარეობით	-	5,389,584
	31.12.2024	31.12.2023
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	-	5,389,584
სადეპოზიტო სერტიფიკატები საქართველოს ეროვნულ ბანკში	-	5,389,584

დამატებითი ხარისხობრივი ინფორმაცია საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების შესახებ მოცემულია მე-5 შენიშვნაში.

11. სხვა აქტივები

	31.12.2024	31.12.2023
ბარათით ოპერაციებიდან მიღებული დებიტორული დავალიანება	492,616	-
გადახდილი ავანსები	178,677	136,146
დასაკუთრებული აქტივები	302,210	67,640
საგადასახადო აქტივები	774,810	161,973
სხვა ფინანსური აქტივები	223,640	255,008
	1,971,954	620,768

12. აქტივების გამოყენების უფლება და საიჯარო ვალდებულებები

აქტივის გამოყენების უფლების მოძრაობა წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

საბალანსო ღირებულება	შენიშვნები
31.12.22 -ის მდგომარეობით	1,887,495
შეფასების ცვლილება	92,926
31.12.23 -ის მდგომარეობით	1,980,421
შეფასების ცვლილება	24,885
დამატება	240,601
31.12.24 -ის მდგომარეობით	2,245,907
დაგროვილი ცვეთა	
31.12.22 -ის მდგომარეობით	(955,287)
ცვეთა	(356,838)
31.12.23 -ის მდგომარეობით	(1,312,125)
ცვეთა	(393,467)
31.12.24 -ის მდგომარეობით	(1,705,592)
ნეტო საბალანსო ღირებულება	
31-12-22	932,208
31-12-23	668,296
31-12-24	540,314

ბანკს იჯარით აქვს აღებული ადმინისტრაციული ოფისი და სერვის ცენტრები. იჯარის გადახდები ხორციელდება როგორც ლარში, ასევე აშშ დოლარში. აშშ დოლარში და ლარში დენომინირებული იჯარის ხელშეკრულებების ზღვრულმა საპროცენტო განაკვეთმა შესაბამისად 8.02% და 11.75%-13.00% შეადგინა.

იჯარის ვალდებულებები შეიძლება წარმოდგენილი იყოს შემდეგნაირად:

	2024	2023
1 იანვრის მდგომარეობით	624,317	894,166
შეფასების ცვლილება	265,486	92,926
საპროცენტო ხარჯი	41,413	72,419
საიჯარო ვალდებულების გადახდა	(457,795)	(461,629)
დღგ-ის თანხა	28,219	31,046
უცხოური ვალუტის მოძრაობა	7,729	(4,611)
31 დეკემბრის მდგომარეობით	509,369	624,317

დამატებითი ხარისხობრივი ინფორმაცია საიჯარო ვალდებულების შესახებ მოცემულია მე-5 შენიშვნაში.

13. ძირითადი საშუალებები

ისტორიული ღირებულება	მიწა და შენობა- ნაგებობები	იჯარით აღებული ქონების გაუმჯობესება	ავეჯი	კომპიუტერები და საოფისე აღჭურვილობა	სხვა	სულ
31.12.2022	2,785,357	2,054,931	1,887,349	1,823,045	904,030	9,454,712
შემოსვლა	-	-	9,251	75,410	106,930	191,591
გასვლა	-	-	(5,020)	(6,176)	-	(11,196)
31.12.2023	2,785,357	2,054,931	1,891,580	1,892,279	1,010,960	9,635,107
შემოსვლა	-	-	36,850	529,611	-	566,462
გასვლა	-	-	(8,034)	(3,472)	(240)	(11,746)
31.12.2024	2,785,357	2,054,931	1,920,397	2,418,418	1,010,720	10,189,823
დაგროვილი ცვეთა						
31.12.2022	(253,110)	(1,587,212)	(1,452,594)	(981,211)	(497,216)	(4,771,343)
ცვეთის ხარჯი	(41,518)	(202,522)	(154,343)	(258,548)	(119,901)	(776,832)
გასვლა	-	-	5,020	6,176	-	11,196
31.12.2023	(294,628)	(1,789,734)	(1,601,917)	(1,233,583)	(617,117)	(5,536,979)
ცვეთის ხარჯი	(41,632)	(200,081)	(132,054)	(274,496)	(126,354)	(774,617)
გასვლა	-	-	396	3,396	112	3,904
31.12.2024	(336,260)	(1,989,815)	(1,733,575)	(1,504,683)	(743,359)	(6,307,692)
საბალანსო ღირებულება						
31.12.2022	2,532,247	467,719	434,755	841,834	406,814	4,683,369
31.12.2023	2,490,729	265,197	289,663	658,696	393,843	4,098,128
31.12.2024	2,449,097	65,116	186,822	913,735	267,361	3,882,131

ძირითადი საშუალებების ნაწილი, რომელთა ისტორიული ღირებულება 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2023 წლის 31 დეკემბერი: 3,007,368 ლარი) შეადგენს 3,746,243 ლარს, სრულად არის ამორტიზებული, მაგრამ ბანკი კვლავ იყენებს მათ.

ძირითადი საშუალებები და მოწყობილობები არ არის დაგირავებული გირაოს სახით.

14. არამატერიალური აქტივები

ისტორიული ღირებულება	ლიცენზიები და პროგრამული უზრუნველყოფა
31.12.2022	1,692,994
შემოსვლა	63,746
გასვლა	-
31.12.2023	1,756,740
შემოსვლა	428,929
გასვლა	-
31.12.2024	2,185,669
დაგროვილი ცვეთა	
31.12.2022	(716,195)
ცვეთის ხარჯი	(169,539)
გასვლა	-
31.12.2023	(885,734)
ცვეთის ხარჯი	(185,216)
გასვლა	-
31.12.2024	(1,070,950)
საბალანსო ღირებულება	
31.12.2023	871,006
31.12.2024	1,114,719

15. ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ

საკრედიტო ინსტიტუტების წინაშე ვალდებულებები ძირითადად წარმოადგენს არარეზიდენტი ბანკების მიერ განთავსებულ დეპოზიტებს. საკრედიტო ინსტიტუტების წინაშე ვალდებულება 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეადგენს 36,834,575 ლარს (2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 23,560,520 ლარს).

საკრედიტო ინსტიტუტების წინაშე დავალიანების შესახებ ხარისხობრივი ინფორმაცია მოცემულია მე-5 შენიშვნაში.

16. ვალდებულებები კლიენტების მიმართ

	31.12.2024	31.12.2023
მიმდინარე ანგარიშები	54,357,164	56,623,824
დებოზიტები	80,432,771	47,565,997
	134,789,935	104,189,821
გაცემული გარანტიების უზრუნველყოფა (შენიშვნა 24)	6,422,619	8,823,509

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მომხმარებლებისთვის გადასახდელი თანხა 40,060,017 ლარის (30%) ოდენობით ათი უმსხვილესი მომხმარებლისთვის იყო გადასახდელი (2023 წლის 31 დეკემბერი: 32,069,165 ლარი (31%)).

კლიენტების მიმართ ვალდებულებები მოიცავს ანგარიშებს კლიენტების შემდეგ ტიპებით:

	31.12.2024	31.12.2023
იურიდიული პირები	89,147,126	69,326,569
ფიზიკური პირები	45,642,809	34,863,252
	134,789,935	104,189,821

16. ვალდებულებები კლიენტების მიმართ (გაგრძელება)

კლიენტების მიმართ ვალდებულებები ეკონომიკის სექტორების მიხედვით:

	31.12.2024		31.12.2023	
	თანხა	%	თანხა	%
ვაჭრობა	62,616,250	46%	45,736,209	44%
ფიზიკური პირები	45,642,809	34%	34,863,252	33%
მშენებლობა	12,987,328	10%	9,772,333	9%
განათლება	5,376,545	4%	5,476,174	5%
სამთომომპოვებელი და გადამამუშავებელი მრეწველობის სფერო	1,707,492	1%	3,457,388	3%
სხვა	6,461,511	5%	4,884,465	5%
	134,789,935	100%	104,189,821	100%

მიმართ ვალდებულებების შესახებ ხარისხობრივი ინფორმაცია მოცემულია მე-5 შენიშვნაში.

17. სხვა ვალდებულებები

	31.12.2024	31.12.2023
გადასახდელი მოგების გადასახადი	-	713,029
საბარათო ოპერაციებიდან გადასახდელი თანხები	476,440	-
სხვა	394,618	378,782
	871,058	1,091,811

18. სააქციო კაპიტალი

2024 და 2023 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის უფლებამოსილი სააქციო კაპიტალი შედგებოდა 50,000,000 ზეგულებრივი აქციისგან. ყველა მათგანი გამოშვებული და სრულად გადახდილი იყო 2024 და 2023 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით. თითოეული აქციის ნომინალური ღირებულება 1 ლარია.

19. საპროცენტო შემოსავალი და ხარჯი

საპროცენტო შემოსავალი	2024	2023
მომხმარებელზე გაცემული სესხები	16,910,944	13,233,271
მოთხოვნები სებ-ისა და საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,797,826	2,767,752
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	254,458	513,960
	18,963,229	16,514,983

საპროცენტო ხარჯი

	2024	2023
არა-რეზიდენტი ბანკების დეპოზიტები	(1,999,903)	(1,165,345)
იურიდიული პირების დეპოზიტები	(1,714,524)	(1,111,438)
ფიზიკური პირების დეპოზიტები	(1,090,197)	(537,810)
საიჯარო ვალდებულებების ამორტიზება	(41,413)	(72,419)
რეზიდენტი ბანკების დეპოზიტები	-	-
	4,846,038	(2,887,012)

20. საკომისიო შემოსავალი, წმინდა

საკომისიო შემოსავალი	2024	2023
საკომისიოები და შემოსავლები კლიენტთა მიმდინარე ანგარიშების მიხედვით	802,448	741,641
შემოსავლები გარანტიების მიხედვით	794,832	655,773
საკომისიოები სალაროს ოპერაციებიდან	337,492	334,266
საკომისიოები ფულის ინკასაციისა და ტრანსპორტირებიდან	115,200	87,600
	2,049,972	1,819,280
საკომისიო ხარჯი		
საანგარიშსწორებო ოპერაციები	(913,570)	(805,641)
საერთაშორისო ოპერაციებთან დაკავშირებული საკომისიო ხარჯები	(518,005)	(466,870)
საკომისიოები ფულის ინკასაციისა და ტრანსპორტირებიდან	(250,812)	(334,444)
ნოსტრო ანგარიშების გახსნისა და წარმოების საკომისიოები და ხარჯები	(20,840)	(20,750)
	(1,703,278)	(1,627,705)
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	346,694	191,575

21. საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები

	2024	2023
სახელფასო ხარჯები	4,177,807	3,844,623
ცვეთა და ამორტიზაცია	1,353,300	1,303,209
ლიცენზიის და პროგრამული მხარდაჭერის ხარჯები	491,688	508,559
დაცვის ხარჯი	337,164	339,324
კომუნალური ხარჯები	235,701	224,293
საკონსულტაციო მომსახურების ხარჯები *	218,037	201,856
კომუნიკაციის ხარჯები	83,542	85,554
წარმომადგენლობითი ხარჯები	108,012	82,348
საგადასახადო ხარჯები, გარდა მოგების გადასახადისა	63,839	73,309
გარიგებათა დაზღვევის ხარჯები	82,830	52,353
ქონების დაზღვევის ხარჯები	44,867	45,370
მოკლევადიანი და მცირეფასიანი იჯარის ხარჯები	12,559	10,666
სხვა ხარჯები	630,236	553,890
	7,839,582	7,325,354

(*) – 2024 წელს პროფესიული მომსახურება მოიცავდა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის ხარჯებს 47,618 ლარის ოდენობით (2023: 33,771 ლარი).

22. მოგების გადასახადის ხარჯი

მოგების გადასახადის ხარჯი წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	2024	2023
მიმდინარე მოგების გადასახადი	(1,045,675)	(1,771,819)
გადავადებული გადასახადი	57,167	510,623
	988,508	(1,261,196)
	2024	2023
მოგება დაბეგრამდე	5,692,863	8,789,985
მოგების გადასახადის განაკვეთი	20%	20%
თეორიული მოგების გადასახადის ხარჯი	(1,138,573)	(1,757,997)
მუდმივი სხვაობების ეფექტი**	150,065	496,801
	(988,508)	(1,261,196)

გადავადებული მოგების გადასახადის ვალდებულება და მისი მოძრაობა წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

დროებითი სხვაობების ეფექტი	31.12.2022	აღრიცხული მოგება/ზარალში	31.12.2023	აღრიცხული მოგება/ზარალში	31.12.2024
ძირითადი საშუალებები	(41,670)	28,790	(12,880)	15,324	2,446
არამატერიალური აქტივები	(21,467)	5,912	(15,555)	379	(15,177)
კლიენტებზე გაცემული სესხები	(381,441)	381,441	-	38,858	38,858
გაცემული გარანტიების რეზერვი	(95,668)	95,668	-	-	-
აქტივების გამოყენების უფლება	(7,609)	(1,188)	(8,797)	2,607	(6,189)
საგადასახადო აქტივი/(ვალდებულება)	(547,855)	510,623	(37,232)	57,167	19,937
წმინდა საგადასახადო აქტივი/(ვალდებულება)	(547,855)	510,623	(37,232)	57,167	19,937

(*) 2022 წლის 27 დეკემბერს გამოქვეყნდა საქართველოს კანონი, საქართველოს საგადასახადო კოდექსში (სსკ) ცვლილების შეტანის შესახებ, რომელიც ძალაშია 2023 წლის 1 იანვრიდან. აღნიშნულ ცვლილებებს ბანკზე აქვს შემდეგი გავლენა: აღნიშნულ ცვლილებამდე საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობით განსაზღვრული იყო, რომ საბანკო დაწესებულებები, საკრედიტო კავშირები, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციები და სესხის გამცემი სუბიექტები მოგების გადასახადის ახალი (ესტონური) რეჟიმით დაიბეგრებოდნენ 2023 წლის 1 იანვრიდან. ცვლილებამ განსაზღვრა, რომ დროითი განრიგი აღარ დაწესდება და მომავალში ეს სუბიექტები დაიბეგრებიან ისევე ძველი რეჟიმით, კერძოდ ერთობლივ შემოსავალსა და სსკ-ის მიერ გათვალისწინებული გამოქვითვების თანხებს შორის სხვაობის მიხედვით (97-ე მუხლი, მე-12 ნაწილი).

ასევე, სსკ-ის 98-ე მუხლს, რომელიც განსაზღვრავს მოგების გადასახადის განაკვეთს, დაემატა ახალი მე-4 ნაწილი, რომლის თანახმად, საბანკო დაწესებულების, საკრედიტო კავშირის, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციის, სესხის გამცემი სუბიექტის დასაბეგრი მოგება დაიბეგრება 20 პროცენტით.

მიუხედავად იმისა, რომ დაბეგრა მოხდება მოგების ე.წ. ძველი რეჟიმის თანახმად, შეიცვალა საფინანსო სფეროსთვის სსკ-ით განსაზღვრული შემოსავლისა და ხარჯის კერძოდ, სსკ-ის 141-ე მუხლი, რომელიც განსაზღვრავს დარიცხვის მეთოდით შემოსავლის მიღების მომენტს, დაემატა ახალი მე-5 ნაწილი, რომელმაც განსაზღვრა, რომ 2023 წლის 1 იანვრიდან საბანკო დაწესებულებამ, საკრედიტო კავშირმა და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციამ სესხებზე დარიცხული პროცენტები შემოსავლად უნდა აღიარონ ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (IFRS) მიხედვით. რაც შეეხება გაცემულ სესხებზე რეზერვების გამოქვითვას, სსკ-ის განახლებული 109-ე მუხლის თანახმად, 2023 წლის 1 იანვრიდან აღნიშნული პირები ერთობლივი შემოსავლიდან სესხების შესაძლო დანაკარგების რეზერვებს გამოიქვითავენ ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (IFRS) მიხედვით, ნაცვლად საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი წესისა.

22. მოგების გადასახადის ხარჯი (გაგრძელება)

სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდების გარდა სხვა მოგებაზე ბანკებისთვის გადასახადის განაკვეთი 2024 და 2023 წლებში 20%-ს შეადგენდა.

(**) - მუდმივი სხვაობის ეფექტი უმეტესწილად გამოწვეულია სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდებიდან და საქართველოს ეროვნული ბანკის დეპოზიტებიდან მიღებული საპროცენტო შემოსავლების დაბეგვრის თავისებურებით, კონკრეტულად კი სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდებიდან და საქართველოს ეროვნული ბანკის დეპოზიტებიდან მიღებულ საპროცენტო შემოსავლებზე გადასახადის განაკვეთი 0%-ს შეადგენს.

23. ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან

დაკავშირებული მხარეები და ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან ბასს 24 „დაკავშირებული მხარეთა განმარტებითი შენიშვნების“ მიხედვით, არის, როდესაც:

- ა) მხარე პირდაპირ, ან ერთი ან მეტი შუალედური რგოლის საშუალებით, არაპირდაპირ: აკონტროლებს საწარმოს, კონტროლდება საწარმოს მიერ, ან იმყოფება საერთო კონტროლის ქვეშ (ეს მოიცავს სათავო და შვილობილ საწარმოებს); საწარმოში ისეთი წილის მფლობელია, რომ მნიშვნელოვანი გავლენის მოხდენა შეუძლია მასზე; და ერთობლივად აკონტროლებს საწარმოს.
- ბ) მხარე არის საწარმოს, ან მისი სათავო საწარმოს, უმაღლესი ხელმძღვანელობის წევრი;
- გ) მხარე არის (ა) და (ბ) პუნქტებით გათვალისწინებული პიროვნებების ოჯახის წევრი.
- დ) მხარე არის საწარმო, რომელსაც აკონტროლებს, ერთობლივად აკონტროლებს, ან მასზე მნიშვნელოვანი გავლენა აქვს (ბ) და (დ) პუნქტებში განსაზღვრულ რომელიმე პიროვნებას, ან, რომელშიც მნიშვნელოვანი ხმის უფლებით პირდაპირ ან არაპირდაპირ სარგებლობენ ეს პიროვნებები.

დაკავშირებულ მხარეებთან თითოეული შესაძლო კავშირის განხილვისას, ყურადღება უნდა გამახვილდეს ოპერაციის ეკონომიკურ შინაარსზე, და არა მის სამართლებრივ მხარეზე. ბანკისა და მისი დაკავშირებული მხარეების არსებითი ურთიერთობის დეტალები მოცემულია ქვემოთ.

დაკავშირებულ მხარეებთან თითოეული შესაძლო კავშირის განხილვისას, ყურადღება უნდა გამახვილდეს ოპერაციის ეკონომიკურ შინაარსზე, და არა მის სამართლებრივ მხარეზე. ბანკისა და მისი დაკავშირებული მხარეების არსებითი ურთიერთობის დეტალები მოცემულია ქვემოთ.

31.12.2024	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული კომპანიები	უმაღლესი ხელმძღვანელობა	აქციონერი
აქტივები			
განთავსებული დეპოზიტები	2,384,100		1,925,018
გაცემული სესხები	-	252,881	
ვალდებულებები			
ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ	36,834,575	-	-
ვალდებულებები კლიენტების მიმართ	-	216,763	-

31.12.2024	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული კომპანიები	უმაღლესი ხელმძღვანელობა	აქციონერი
საპროცენტო შემოსავალი	-	14,005	5,285
თანამშრომლების ხელფასები(მოკლევადიანი)	-	(830,257)	-
საპროცენტო ხარჯი	(721,971)	-	(75,070)
31.12.2023	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული კომპანიები	უმაღლესი ხელმძღვანელობა	აქციონერი
აქტივები			
განთავსებული დეპოზიტები	-		1,892,447
გაცემული სესხები	-	229,769	
ვალდებულებები			
ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ	23,555,207	-	-
ვალდებულებები კლიენტების მიმართ	-	168,685	-
31.12.2023	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული კომპანიები	უმაღლესი ხელმძღვანელობა	აქციონერი
საპროცენტო შემოსავალი	-	5,725	5,285
თანამშრომლების ხელფასები(მოკლევადიანი)	-	(746,483)	-
საპროცენტო ხარჯი	(1,007,975)	-	(157,371)

24. პირობითი ვალდებულებები

იურიდიული საკითხები - 2024 და 2023 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკს არ გააჩნია არსებითი სასამართლო დავები. ხელმძღვანელობა იყენებს შიდა და გარე პროფესიონალების კონსულტაციებს და მიიჩნევს, რომ არ მოხდება არანაირი მატერიალური დანაკარგის წარმოქმნა იურიდიულ საკითხებთან დაკავშირებით, შესაბამისად არანაირი ანარიცხი არ არის შექმნილი სასამართლო დავებთან დაკავშირებით.

გადასახადები - საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობაში შესაძლოა განხორციელდეს სხვადასხვა ინტერპრეტაციები და ცვლილებები. გარდა ამისა, ხელმძღვანელობის საგადასახადო ინტერპრეტაციები შეიძლება განსხვავდებოდეს საგადასახადო ორგანოების ინტერპრეტაციებისაგან, ბანკის ოპერაციები შეიძლება გასაჩივრდეს საგადასახადო ორგანოების მიერ და ბანკს დაეკისროს დამატებითი გადასახადები, საურავები, პროცენტები. ბანკის ხელმძღვანელობას მიაჩნია რომ ყველა გადასახადი გადახდილი აქვს და შესაბამისად, არანაირი ანარიცხი არ წარადგინა ფინანსურ ანგარიშგებაში. საგადასახადო ორგანოებს შეუძლიათ მიმოიხილონ ბანკის ოპერაციები 3 წლის განმავლობაში.

საოპერაციო გარემო - საქართველოს ბაზარზე პოზიციონირება წარმოშობს დამატებით ეკონომიკურ, პოლიტიკურ, სოციალურ, სამართლებრივ და საკანონმდებლო რისკებს უფრო განვითარებულ ბაზართან შედარებით. კანონები და რეგულაციები, საგადასახადო და მარეგულირებელი ჩარჩოები ზეგავლენას ახდენენ საქართველოში ბიზნესის სწრაფ განვითარებაზე. საქართველოს მომავალ ეკონომიკურ კურსზე ზემოქმედებას ახდენს მთავრობის მიერ მიღებული ფისკალური და მონეტარული პოლიტიკა, საკანონმდებლო, მარეგულირებელ და პოლიტიკურ გარემოსთან ერთად.

მმართველობის ანგარიშგება - ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ კანონის მიხედვით (პუნქტი 7) ბანკს აქვს ვალდებულება მოამზადოს და სახელმწიფო მარეგულირებელ ორგანოში წარადგინოს მმართველობის ანგარიშგება, დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად, არაუგვიანეს საანგარიშგებო პერიოდის მომდევნო წლის 1 ოქტომბრისა. ამ ფინანსური ანგარიშგების გამოქვეყნების თარიღისთვის, ბანკს არ აქვს შესრულებული აღნიშნული ვალდებულება.

საკრედიტო ხაზთან დაკავშირებული ვალდებულებები და ფინანსური გარანტიები - ამ ინსტრუმენტების მთავარი მიზანია მოთხოვნებისთანვე კლიენტებისთვის სახსრების ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა. ფინანსური გარანტიები წარმოადგენს უპირობო გარანტიას, რომ ბანკი გადაიხდის თანხებს იმ შემთხვევაშიც, თუ კლიენტი ვერ შეასრულებს მესამე მხარეების მიმართ თავის ვალდებულებებს. გარანტიებს ისეთივე საკრედიტო რისკი აქვთ, რაც კრედიტებს.

24. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)

კრედიტის უზრუნველყოფის ვალდებულებები წარმოადგენს კრედიტის უზრუნველყოფის ნებართვის გამოუყენებელ ნაწილებს კრედიტების ან გარანტიების სახით. კრედიტის უზრუნველყოფის ვალდებულებების საკრედიტო რისკთან დაკავშირებით, ბანკი პოტენციურად იმყოფება იმ მოცულობით ზარალის რისკის წინაშე, რომელიც მთლიანი გამოუყენებელი ვალდებულებების ტოლია. თუმცა, ზარალის სავარაუდო მოცულობა გამოუყენებელ ვალდებულებებზე ნაკლებია რადგან კრედიტის უზრუნველყოფის უმეტესი ვალდებულებები დამოკიდებულია კლიენტებზე, რომლებიც ინარაჩუნებენ კონკრეტულ საკრედიტო სტანდარტებს. ბანკი აკონტროლებს კრედიტის დაფარვის ვადასთან დაკავშირებულ ვალდებულებებს, რადგან გრძელვადიან ვალდებულებებს ზოგადად უფრო მეტი ხარისხის საკრედიტო რისკი აქვს, ვიდრე მოკლევადიან ვალდებულებებს.

	2024	2023
საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები		
გარანტიები	56,917,028	45,817,978
აუთვისებელი საკრედიტო ხაზის ვალდებულება	5,926,250	12,710,550
პირობითი ვალდებულებები (უზრუნველყოფის გამოქვითვამდე)	62,843,278	58,528,528
გამოკლებული – გამოშვებული გარანტიების უზრუნველსაყოფად		
განკუთვნილი ნაღდი	6,422,619	8,823,509
ფული (14 შენიშვნა)		
პირობითი ვალდებულებები	56,420,659	49,705,019

25. საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები

ადგილი არ ჰქონია საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომ ისეთ მოვლენებს, რომლებიც უნდა იყოს წარდგენილი ფინანსურ ანგარიშგებაში.